

Zeytinburnu
Belediye
Başkanları

Hasan Yılmaz 1989-1994

Zeytinburnu Belediyesi Kültür Yayınları
Kitap No: 47

Koordinasyon
Erdem Zekeriya İskenderoğlu

Metin Yazarı
Zekeriya Yıldız

Zeytinburnu Belediye Başkanları

Hasan Yılmaz

ISBN 978-975-2485-16-7
TC Kültür ve Turizm Bakanlığı
Sertifika No: 20640

1. Baskı
İstanbul, Mayıs 2018

Kitap Tasarım **Salih Pulcu**
Tasarım Uygulama **Recep Önder**

Baskı-Cilt **Seçil Ofset Matbaacılık**
Yüzyıl Mh. Matbaacılar Sitesi 4. Cadde No: 77
Bağcılar İstanbul
Sertifika No: 12068

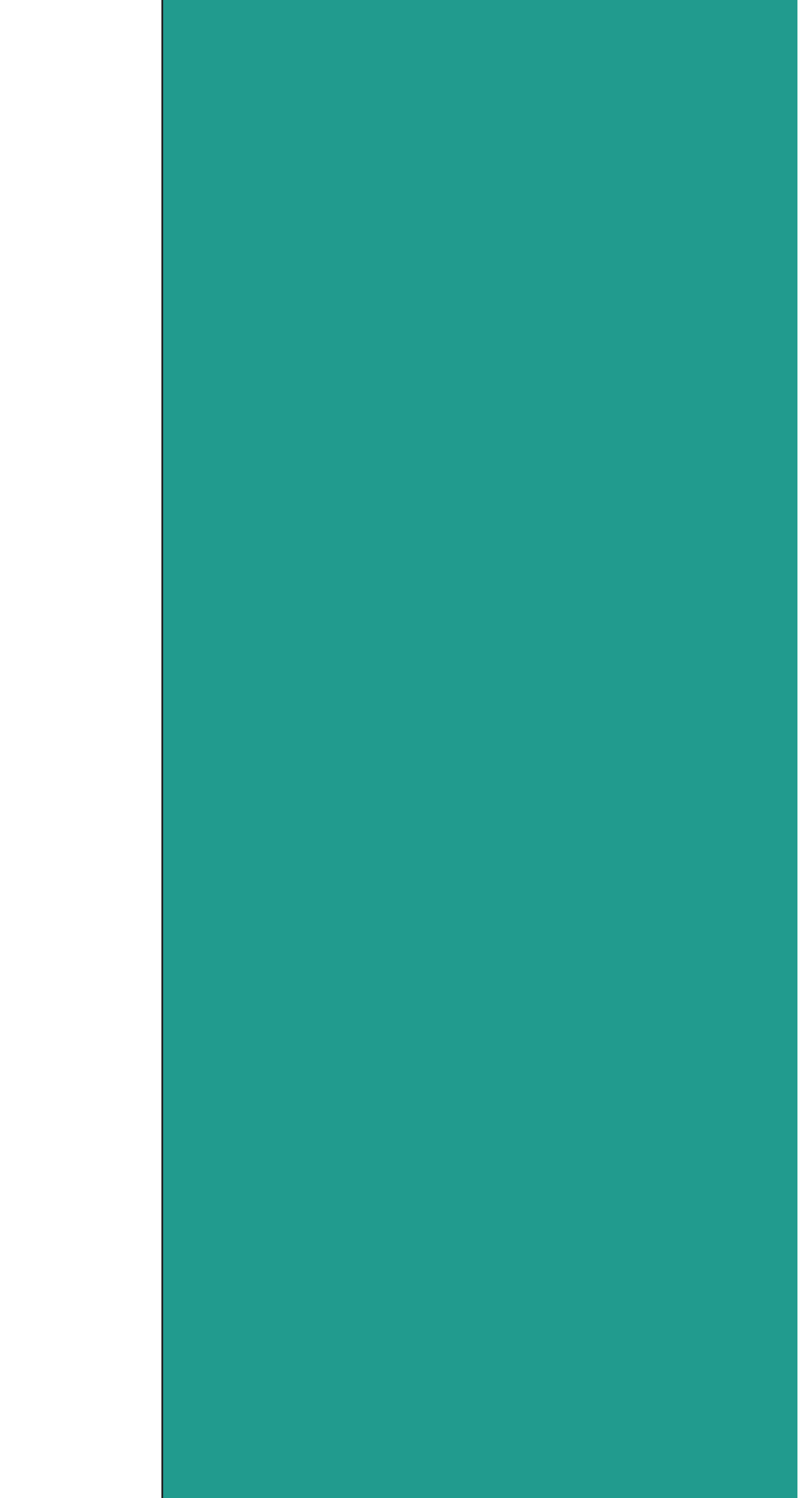
444 1984
www.zeytinburnu.istanbul

Zeytinburnu Belediye Başkanları

HASAN YILMAZ

(1989-1994)

Kıymetli hemşehrilerim;

Biliyorsunuz, Zeytinburnu ilçemizin her yönden kalkınması için çok yönlü çaba içindeyiz. Kentimizin gelişmiş ve modern bir hayat kalitesine ulaşması için yıllardır çalışıyor, hiç durmadan gayret sarf ediyoruz.

Hepimiz biliyoruz ki, hayat kalitemizin ve kentsel gelişmemizin iki temeli vardır. Biri altyapı ve diğeri de üstyapı. Bizler, çok şükür, her iki alanda da her geçen gün yeni başarılar elde ettik, ediyoruz.

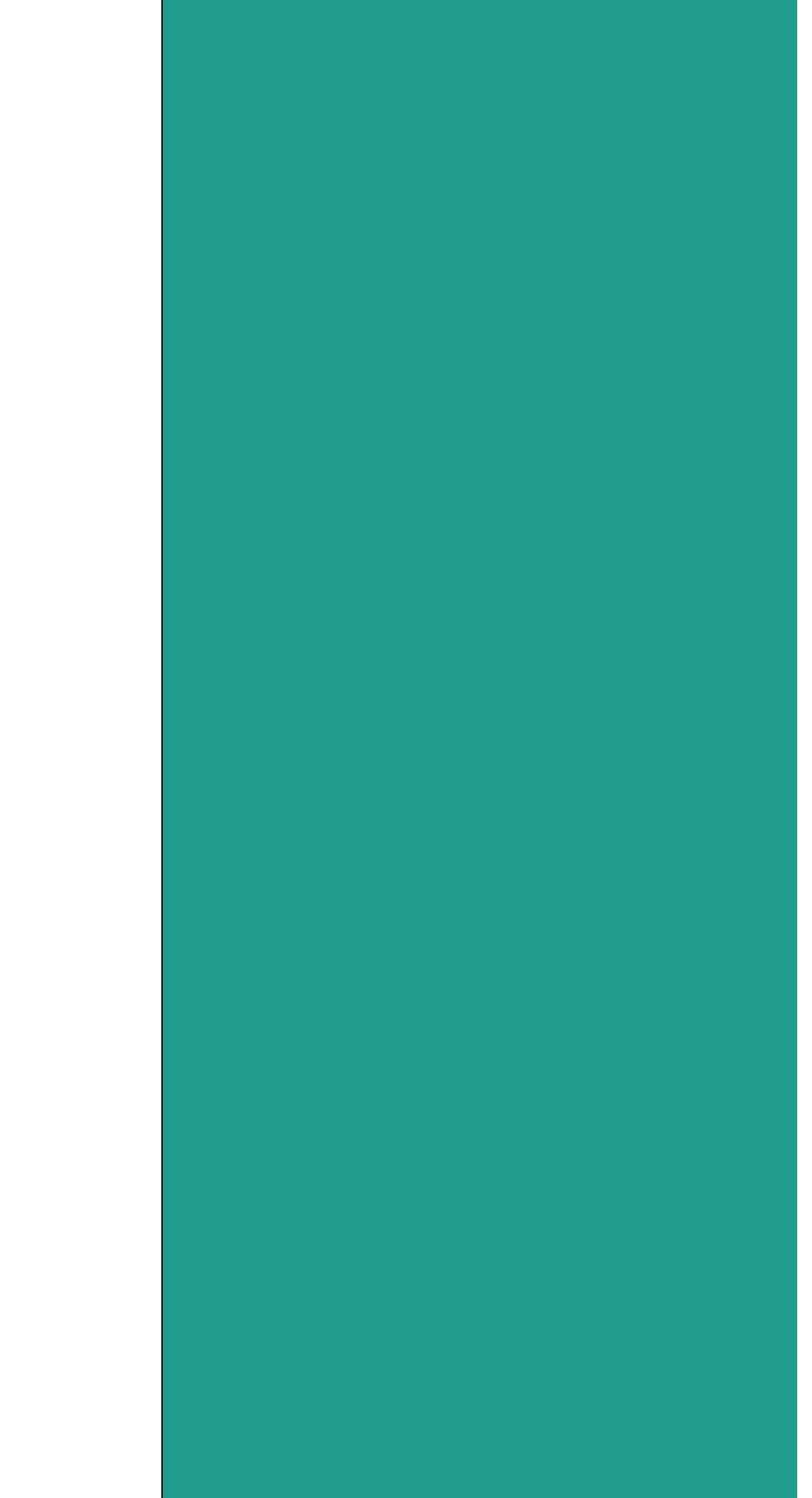
Fakat öte yandan, ilçemize hizmet etmiş eski belediye başkanlarımızın katkılarını da unutmadık. Onlar Zeytinburnu'muzun hizmet hafızasında hep var olacaklar.
Bu bakımdan Zeytinburnu'nda taş üstüne taş koymuş başkanlarımızı hatırlamak, bizim için bir vefa borcudur.

Eski Başkanlarımızın hatıraları, hizmet tecrübeleri ve eski Zeytinburnu serüvenlerini hakkıyla anmak, anlamak, bizim için ayrı bir memnuniyet vesilesi olacaktır.

Kendilerine, bütün emeklerinden dolayı şahsım ve Zeytinburnu adına teşekkürü borç biliriz.

Murat Aydın

Zeytinburnu Belediye Başkanı

Çocukluk ve İlk Gençlik Yılları...

1950 yılında Tokat'ın Reşadiye ilçesine bağlı Çevrecik Köyünde doğdum. Çevrecik, bugün yaklaşık 2500 nüfuslu bir kasabadır. Reşadiye'nin kuzeybatısında bulunur ve ilçe merkezine on altı kilometre uzaklıktadır. Çevrecik'in eski adı Tinyaba'dır. Ne zaman kurulduğu tam olarak bilinmemekle birlikte eski bir yerleşim merkezi olduğu söylenir. Bir rivayete göre Osmanlı Padişahı Fâtih Sultan Mehmed, İstanbul'dan sonra Pontus Krallığını da Osmanlı Devleti sınırlarına katar. Bu sıralarda Türk boyları da Karadeniz'de Rumlara ait köylere yerleşmeye başlarlar. Tinyaba köyünü ilk kuran kişinin de Erbaa'dan gelerek burayı mesken tutan Keçeci Oğullarından Çıpan Hasan adında birisinin olduğu söylenmektedir.

Çevrecik köyü, benim doğduğum yıllarda Anadolu'nun birçok köyü gibi ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanan bir köydü. Bu yüzden nüfus arttıkça göçler de çoğalmıştı. Köyden şehre göçün en çok yoğunlaştığı yer de İstanbul'du. Köydeki birçok kişi gibi babam da ailesini geçindirmek için gurbete çıkmış, bizi geride bırakıp İstanbul'a gelmişti. Babamın İstanbul'a gelişi yürüyerek olmuş ve tam otuz üç gün sürmüştü. Köyde, "Bahçıvan Muharrem Dede, Tinyaba'nın Avrupa'ya açılan penceresidir" derlerdi.

Biz, beş çocuklu bir aileydik. Ben ailenin ilk çocuğuyum. İlkokulu köyümüzde bitirdikten sonra ortaokulu Reşadiye'de okudum. Ortaokuldan sonra öğretmen okulu yatılı sınavlarına girdim ve Tokat Öğretmen Okulu'nu kazandım.

O yılın yaz tatilinde İstanbul'a babamın yanına geldim. Babam, Zeytinburnu'nda çalışıyordu. Bugün Deniz Atı Sitesi'nin olduğu Sümer Mahallesi'ndeki araziyi Ermeni asıllı Pandilli Koçi'den kiralamış, bahçıvanlık yapıyordu. İşleri yoğundu. Yanında altmış üç kişi çalışıyordu.

Ben Alevi-Beştaşi'yim. Ailemiz seyit soyundandır. Bir gün babamın iş yerine çok sevdiğimiz, saygı duyduğumuz bir Bektaşi dedemiz vardı; o geldi. Ben öğretmen okulunu kazanmışım, bu yüzden babam da çok mutluydu. Gurur duyarak beni tanıttı. "Oğlum, öğretmen okulunu kazandı dede" dedi. Dedemiz, beni şöyle bir baştan aşağı süzdü. Sonra da babama dönüp, "Çocuğu öğretmen yapmakla ne elde edeceksin? Köylere gidip tavuk, horuz mu toplatacaksın? Bırak öğretmenliğe gönderme, liseyi bitirsin, üniversiteyi okusun, büyük adam olsun" dedi.

Tabi bunu söyleyen adam sıradan biri değil, bir Alevi Dedesi'ydi. Onun kanaatini dikkate almamak, onun sözünü dinlememek olmazdı. Babam onun sözüne rağmen bir şey yapmanın uğursuzluk getireceğine inanıyordu. Hiç tereddüt etmeden onu dinledi. Beni Tokat'a geri göndermedi. Elimden tutup doğruca Bakırköy Lisesine götürdü ve oraya kaydımı yaptırdı.

Dolayısıyla yaz tatilindeki bu ziyaret, dedemizle yaptığımız bu görüşme benim hayatımın en önemli kırılma noktalarından birini oluşturdu. Eğer onunla görüşmeseydik veya okul seçimime itiraz etmeseydi ben nihayetinde geriye dönecek, Tokat Öğretmen Okulu'na gidecek ve sonunda öğretmen olacaktım. İstanbul'a ya gelirdim ya gelmezdim. Siyasete muhtemelen hiç girmez, sadece mesleğimi iyi yapmak için uğraşır, Anadolu köylerinde öğretmenlik yapardım. Zeytinburnu Belediye Başkanı da olamazdım. Geriye dönüp o günleri hatırladığımda; iyi ki ona rastlamışız, iyi ki sözünü dinlemişiz diye düşünüyorum.

1965 yılıydı. İstanbul'a yerleşmiş, yeni bir okula başlamıştım. Bakırköy Lisesi'nde hayatımın yeni bir devresi başlamıştı. Okulun hem çevresi hem de eğitimi çok iyiydi. Reşat Batman, Sıddık Sami, Seyit Kemal Karaalioğlu gibi çok kaliteli, çok donanımlı hocalarımız vardı. Benim hayata hazırlanmamda, yetişmemde çok emekleri, katkıları oldu.

Bu arada annem ve diğer kardeşlerim köydeydi. Biz babamla birlikte yaşamaya başladık. Babam, kendi iş yeri civarında değil de Osmaniye'den bir ev tuttu. Buradan yürüyerek okula gidip geliyordum.

Bakırköy Lisesi, eğitimi yanında sosyal ve kültürel faaliyetleri de çok başarılı olan bir okuldu. Tarık Akan, Cüneyt Arkın gibi o dönemin en ünlü isimleri de zaman zaman okula gelip gider, öğrencilerle konuşur, söyleşiler yaparlardı.

Ben o yıllarda futbola düşkündüm. Takımın futbol takımında oynuyordum. Ne var ki, bacağım kırılınca bu merakım uzun sürmedi. Mecburen futboldan uzak durmak zorunda kaldım. Hikaye, senaryo çalışmalarım oldu. Bunun yanında diğer spor dallarına yöneldim. Güreş ve boks çalıştım. Yıllar sonra Zeytinburnu Belediye Başkanı olduğumda Boks Federasyonu Yönetim Kurulu'nda da yer almamın temelinde, lise yıllarındaki bu merakım ve çalışmam vardır.

İstanbul'a yeni geldiğim, buraların yabancısı olduğum için doğal olarak bir anda arkadaş edinmem, sosyal çevre kurmam zor oldu.

Lisenin ilk yılında İstanbul'da yaşayan ama kendi köyümüzden olan Cemal Eraslan diye bir arkadaşım vardı. Daha çok onunla görüşür, birlikte vakit geçirir, birlikte ders çalışırdık. Ne var ki o da uzun sürmedi. Birinci sınıfı ben direkt geçip ikinci sınıfa atladığımda o sınıfta kaldı. Ailesi onu ikinci senede Bakırköy Lisesi'nden alıp Sultanahmet Sanat Lisesi'ne yazdırdı.

Doğrusu en yakın arkadaşım bizim okuldan ayrılınca çok üzüldüm. Öksüz bir çocuk gibi kaldım. "Keşke ben de sınıfta kalsaydım da, ondan ayrılmasaydım" dedim. Sonrasında mecburen alıştım. Ancak yaşadığım bu üzüntü ve yalnızlık bana bir seneye maloldu. Liseyi normal süresinde değil de dört yılda bitirmek zorunda kaldım.

Lise öğrenciliğim her şeye rağmen başarılıydı. O yıllarda memleketin genel siyaseti çok hareketliydi. Adalet Partisi tek başına iktidardaydı. Çeşitli gelişmeler yaşanıyordu. Ama ben bunların dışındaydım. Siyasetle, siyasi partilerle, gençlik hareketleriyle çok fazla ilgim yoktu.

Bu arada kendi harçlığımı çıkarmak için çalışmaya da başladım. Kartaltepe'de bir fabrikada işe girdim. Laborant olarak çalıştım. Bu yüzden benim sigortaya girişim öğrencilik yıllarında olmuştur. 1967'de hem öğrenci hem de sigortalı bir çalışandım. İlk maaşım da üç yüz seksen yedi bin liraydı.

Üniversite Hayatı...

1970 yılında Bakırköy Lisesi'nden mezun oldum. Üniversite sınavlarında en yüksek tavan puan 400'dü. Ben 382.012 puan aldım. Yani puanım oldukça yüksekti.

O dönemde üniversite sınavları bugünkü gibi değildi. Her üniversite bir taban puan açıklıyor, öğrenciler de merkezî sınavdan aldıkları sonuçlara göre puanı tutan üç fakülteyi tercih edip hangisine kabul edilirse ona başvurup kayıt yaptırıyordu.

Benim puanım yüksek olduğu için bir çok fakülteye girme imkanım vardı. Bakırköy Lisesi'ndeki hocaların da etkisiyle olsa gerek Hukuk fâkültesini tercih ettim. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne kayıt yaptırdım. Okul numaram da 13001'di. İki yıl Hukuk fakültesinde hem çalıştım hem de okudum.

Bu arada babam Zeytinburnu'nda bir gecekondu satın almıştı. Oraya taşındık. Buradan her sabah yürüyerek Merter'e iner, oradan otobüsle okula giderdim. Öğleden sonra okuldan çıkıp eve gelirdim. Kitapları eve bırakır doğruca fabrikaya geçerdim. İlk çalıştığım fabrikadan ayrılmış Akfil'e geçmiştim. Akfil'de gece on bir-on ikiye kadar çalışırdım. Gecenin bir yarısı fabrikadan çıkıp eve gelir, ders çalışır yatar, ertesi sabah yine erkenden okula giderdim. Günlerim hep bu yoğunlukta geçerdi.

68 Kuşağı ve Gençlik Hareketleri...

Bu arada dönem itibarıyla meşhur 68 Kuşağı'nın en etkin olduğu günler yaşanıyordu. Gençlik hareketleri iyice artmış, üniversiteler, meydanlar kaynamaya

başlamıştı. Okulda her gün bir protesto oluyor, gençler birbirine giriyor, dersler boykot ediliyor, öğrenci grupları arasında sert kavgalar yaşanıyordu.

Bizim fakülte sol öğrencilerin egemenliği altındaydı. Arada bir sağ gruplar (Ülkücüler, Bozkurtlar) baskın yapar, anfiler âdeta savaş alanına dönerdi. Deniz Gezmiş'lerin, Hüseyin İnan'ların en popüler olduğu zamanlardı. Onların başında olduğu sol gruplar bir yandan, ülkücü gruplar diğer yandan sürekli çatışmalar, kavgalar, gösteriler olurdu.

Ben her ne kadar siyasetle ilgilenecek halde değilsem de netice itibarıyla solcuydum.

Amerika'nın Akdeniz'deki gücü olan Altıncı Filo'nun İstanbul'a gelmesinden dolayı büyük olaylar yaşanıyordu. Özellikle eğlence yerlerinin bulunduğu Beyoğlu ve Karaköy civarında Altıncı Filo'ya mensup Amerikan askerleri sık sık saldırıya uğruyor, kepleri alınıyor, üstlerine kırmızı boyalar atılıyor, yakalananlar karga tulumba denize atılıyordu. Bu antiemperyalist eylemler gençler arasında yaygınlaşmıştı.

Kıbrıs sorununda Amerika'nın tutumu, Vietnam Savaşı, Arap-İsrail Savaşı, Amerikan askerleri için genelevlerin boyatılması gençleri çılgına çevirmişti.

Siyasetle çok ilgilenmiyor olmama rağmen sol düşüncede bir genç olarak Amerika'nın emperyalist tutumu beni de çok etkilemişti ve Deniz Gezmiş'lerin liderliğindeki sol gruplar içine dahil olarak bu boykotlara ben de katıldım. Altıncı Filo'nun taşlanmasında, eylemlerde, mitinglerde bulundum.

Üniversitelerde eğitim zordu. Özellikle bizim Hukuk fakültesinde büyük olaylar yaşanıyordu. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, medeni hukuk dersimize gelirdi. Ama doğru dürüst ders anlatamazdı. Sürekli protestolar, kavgalar, anfi işgalleri olur, hoca çoğu zaman dersi bitiremeden kaçmak zorunda kalırdı. Okulda müstahdem bir abimiz vardı. O da benim gibi Reşadiye'liydi. Ortalık karıştığı, kavga gürültü olduğu zamanlar hemen yanıma gelir, beni alıp odasına götürür, orada bir dolabın içine sokarak saklardı.

Sınıfımızda hem okuyup hem de çalışan benim gibi dört kişi daha vardı. Biz aktif olarak grupların içinde yer almadığımız, ders biter bitmez okuldan ayrılmak zorunda olduğumuz için ne sağcılara yaranabilirdik ne de solculara. Bir gün sağcılar döverdi, diğer gün solcular...

Evlilik...

Bu karışıklık ve hengâme arasında evlendim.

Hem okumaya uğraşıp bir yandan da çalışıyordum. Elim ekmek tutuyor, cebime para giriyordu. Akfil Mensucat Fabrikası'nın en gözde bekârlarından biriydim. Doğal olarak da birçok genç kız benimle ilgileniyordu. Bu durumu birileri babama anlatmış. "Senin oğlan kızlarla gezip tozuyor, üç-beş tane kız koluna giriyor" filan demişler. O da hemen beni çağırdı, karşısına oturtup bazı açıklamalarda bulundu.

"Alevi geleneklerinde bir seyit çocuğu herkesle düşüp kalkamaz, önüne gelenle evlenemez. Çünkü seyit çocuğu, liderdir, peygamber soyundan gelir. Bizim inançlarımıza göre bizim taliplerimiz vardır. Aynı köyden de olsa, arkadaş da olsa onlar bizim kardeşlerimizdir. Bir yabancıdan da kız alamayız. Biz ceme oturacağız, posta oturacağız. Bu yüzden bizim gibilerin evleneceği kız da bir dede kızı olacak. Aynı bizim gibi dede soyundan gelecek" dedi.

Alevilikte evlilik diğer inanç ve ibadetler gibi hayati öneme sahip bir konudur. Alevilikte tek eşlilik vardır ve bu eşin Alevi olması yolumuzun kuralıdır. Yolumuzun bu kuralı hangi çağda olursak olalım kesinlikle değişmez. Bu yol için Hz. Hüseyin ve nice Ehlibeyt piri can cömertliği yapmıştır.

Alevilikte evlilik âdetleri birbirine çok benzer. Okunan dualar aynıdır. "Allah'ın emri, Peygamberin kavli" ile başlayan süreçte kız ve erkeğin bu evliliklerdeki

Mahallemizde sağlık kontrolündeyiz.

Gökalp Mahallesi Semt Konağı temel atma töreninde Nurettin Sözen ve ben.

Berlin'den dönüşte havaalanında karşılama.

rızaları sorulur. Zora ve baskıya dayanan bir evlilik söz konusu değildir. İki ailenin de rızası alındıktan sonra kız isteme ve söz kesme işlemi yapılır. Akabinde nişan ve düğün hazırlıkları yapılır.

Alevilikte evlilik kurallarının özünü, yolumuzun hükmünde olduğu gibi “Eline, diline ve beline sahip olmak” oluşturur.

Sonra mutlaka evlilik duası edilir. Evlilik duası şu şekilde okunur:

“Saygıdeğer canlar! Birbirini eş olarak seçmiş bu canlarımızın mutluluğu için, öz gönül birliği ile dua edelim.

Hak-Muhammed-Ali, Pirimiz Hünkar Hacı Bektaş Veli, erenler meydanında, hak yolunda, siz değerli canlarımızın huzurunda kıydığımız bu nikahı kutlu eylesin. Nikahı kıyılan bu canlarımızın ömürlerine bereket, vücutlarına sağlık, rızıklarına genişlik versin. Dünya ve ahirette mutlu olsunlar. Varlıkta, yoklukta, hastalıkta, sağlıkta, tasada ve kıvançta birbirlerini en içten sevgiyle destekleme gücü versin. Yuvaları mutlu, ağızları tatlı olsun. İmam Hüseyin katarından, didarından, yolundan ayırmasın. Aralarındaki sevgi artsın eksilmesin. Hz. Ali ve Hz. Fatıma anamız arasındaki sevgi olsun. Soylarından gelecek çocukları, kendilerine, yolumuza, insanlığa hizmet etsin. Hayırlı, uğurlu olsun.

Üçler, beşler, yediler, kırklar, gerçek erenler her zaman yardımcıları olsun. Görünür, görünmez kazalardan, belalardan saklasın. Hak dille dileklerini, gönülde muratlarını; eşimizin dostumuzun içinde de canlarımızın ağız tatlarını bozmasın. Hz. Pir ulu divanda utandırmasın. Nur-u Nebi, Kerem-i Ali, Pirimiz Hünkâr Bektaş Veli, kerem-i evliya, gerçekler demine hu, mümine Ya Ali...”

Bu nasihatlardan sonra babam anneme gidip demiş ki; “bu çocuğu hemen evlendirmezsek, bize yabancı birini gelin getirecek.”

Bizim burada yine bizim gibi seyit olan Niksarlı Bektaşi Bekir Ağa’nın kızı vardı. İhsan Mermerci Ortaokulu’nu bitirmiş liseye gidecek. Annemle babam konuşup bu kızı istemeye karar veriyorlar. Onların bakkalı vardı. O bakkala çok gidip alış-veriş yapmışlığım olmuştu ama kızı tanımıyordum.

Annem bana söyleyince hiç itiraz edemedim. Geleneklerimizde, örfümüzde öyleydi. Büyüklerin kararına saygı duyar, itiraz edemezdik. Kabul ettim. Kız isteme, nişan, düğün yapıldı ve ben üniversitenin ilk yıllarında evlenmiş oldum. Sene 1971’di. Yirmi bir yaşındaydım. İlk çocuğum 1973’te doğdu. İkinci çocuğum da 1974’te...

Evliliğimden hiç pişman olmadım. Eşim her vakit benim yanımda durdu. İyi günde de kötü günde de birbirimizi destekledik. Üç çocuğumuz oldu.

Çocuklarımdan hiçbirini kucağıma alıp sevemezdim. Eşim yaşmak tutarlar söyleyemez. Küçük kardeşlerime söyler. O da ona söyler. Bizim töremiz böyledir.

Memleketin Hali...

Bu arada memleket de kaynıyordu.

Siyasi krizler ve işçi sendikaları tarafından gerçekleştirilen eylemlerin yanı sıra üniversitelerdeki öğrenci olayları ülke gündeminin en önemli konularıydı. Solun tüm dünyada yükselişe geçtiği yıllardı. Üniversiteliler hükümeti Amerikan yanlısı politikaları nedeniyle ağır bir şekilde eleştiriyor ve Türkiye’yi Amerikan bağımlılığından kurtaracaklarını iddia ediyorlardı. Bu durum üniversiteleri çatışma merkezi haline getiriyordu. Üniversitelerde öğrenim yapılamaz duruma gelmişti. Bu durumun ülkeyi askeri bir müdahaleye doğru götürdüğü değerlendirmeleri yapılıyordu. Özellikle Deniz Gezmiş ve arkadaşları tarafından dört Amerikan askerinin kaçırılması ülkenin en önemli gündem maddelerinden biri olmuştu.

Nitekim 12 Mart günü radyodan askerî bir bildiri okundu ve bu muhtıra ile hükümet istifa etmek zorunda kaldı.

12 Mart Muhtırası'nda bizim de evimiz basıldı. Allah'tan günler öncesinden tedbir almıştık. Sobada üç çuvaldan fazla kitap yakmıştık. Bunların içinde sorgulayıcı, aydınlatıcı kitaplar da vardı. Meselâ Bülent Ecevit'in *Ak Günler* kitabı vardı. "Ne ezilen, ne ezen hakça düzen" diyor, haksızlıklara isyan ediyorduk. Hakça bir düzen istiyorduk.

Neyse ki bu baskında bize fazla bir şey yapmadılar. Herhangi bir siyasi grupta yöneticilik filan da yapmadığımız için bize dokunmadılar. Ama ülke adına endişe edici bir olaydı. Her askerî müdahale gibi ekonomiden sosyal hayata memlekette çok büyük sıkıntılara sebep oldu.

12 Mart 1971'deki askerî muhtıradan birkaç gün sonra da Deniz Gezmiş ve arkadaşları yakalandılar. Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi'nde yargılandılar. İdama çarptırıldılar ve Ulucanlar Cezaevi'nde asıldılar.

Yeri gelmişken şunu söyleyeyim ki Deniz Gezmiş ve arkadaşları bizden büyüktü. Üst sınıflardaydılar. Çok yakınında bulunmuş, eylemlerinde yer almış biri değilim. Ancak idam edilmeleri büyük hataydı. Onlar emperyalizme karşı direnen ve o günün şartları içinde bir ideolojiyi, bağımsızlığı temsil eden gençlik hareketinin liderleriydiler. Nitekim onların idamını haksız bulan birçok sol örgüt, parti ve demokratik kitle örgütü onları hep savunmuş ve anılarını ve miraslarını yaşatmaya çalışmışlardır.

Ben de sol görüşlü, yıllarca siyaset yapmış, hümanist bir insan olarak bundan büyük üzüntü duydum. Zaten ihtilallere, askerî müdahalelere, idamlara karşıyım. Kaldı ki Deniz Gezmiş ve arkadaşları silahlı bir eylemde bulunmamışlar, kimseye silah çekmemişler, öldürmemişler, tam bağımsız Atatürkçü bir düzeni savunmuşlardı. Bu yüzden Altıncı Filo'nun taşlanması da, benim de içinde bulunduğum Boğaz Köprüsü'nün protesto edilmesi de bu düşüncenin yansımasıdır. Biz elbette köprülere, barajlara, ülkemizi geliştirecek hiçbir yatırıma karşı değiliz. Sadece kaynakların eşit dağıtılmasını, yatırımların hakça yapılmasını savunmak için bunu yaptık. Eşit, adaletçi bir ülke istedik. Doğunun birçok yerinde elektrik yoktu. Fakirlik ve sefalet vardı. Buna dikkat çekmek istedik. Bizi birçok doğu kökenli insan da anlamadı. Altmış Sekiz Kuşağı köprüye, baraja karşı diye yıllarca propaganda yapıldı.

Deniz Gezmiş'in idamından sonra büyük gösteriler, olaylar, çatışmalar yaşandı. Üniversiteler iyice karıştı.

Benim gibi hem çalışıp hem okuyan, bu yüzden de olayların içinde doğrudan yer almayan öğrencilerin işi hakikaten çok zordu. Ne sağcılara yaranabiliyorduk ne de solculara. Bir gün sağcılar döverdi, bir gün solcular.

Hukuktan Mimarlığa Geçiş...

Bir gün yine olayların içinde kalmış, fena halde dayak yemiştim. Ağzım burnum kan içindeydi. Kocaman kalınlıktaki medeni kanun kitabım param parça olmuştu. O şekilde eve geldim. Babam beni böyle görünce çok korktu. "Oğlum böyle giderse sen öleceksin. Gel seni özel okula aldıralım. Orada siyasi olaylar da yok, rahat edersin" dedi. Bu esnada Mahmut Korkmaz isminde bir arkadaşım vardı. Belediye başkanı olduğum zaman ruhsat müdürü yaptığım bir arkadaşım. Babamdan sonra o da benzer şöyler söyledi. "Sen bu ortamda Hukuk fakültesini bitiremezsin, ayrıl oradan bizim okula gel" dedi. Bizim okul dediği Vatan Mimarlık'tı.

Vatan Mimarlık, Vatan Caddesi'nde Vakıf Gureba Hastanesi'nin karşısında bulunan ve bugün İşitme Engelliler Okulu olarak hizmet veren binadaydı.

Vatan Mimarlık hakkında bugün bilgi edinmek için internet üzerinde bir araştırma yaptığınızda 1975-80 yılları arasındaki öğrenci olaylarında oynadığı rolden başka bir bilgiye rastlayamazsınız.Halbuki dönemin şartları içinde bakıl-

dığında eğitimden hiç ödün vermeyen kaliteli ve özverili bir öğretim kadrosu vardı. Özel bir okuldu. Altmışlı yılların sonundan itibaren açılmaya başlanan özel okullardan biriydi. Galatasaray Mühendislik, Işık Mühendislik, Vatan Mühendislik bu alanda bilinen özel okullardı. Eğitim alanları daha çok mimarlık ve mühendislik üzerineydi. Gündüz çalışıp okula gidemeyenler için gece bölümlerinin revaçta olduğu okullardı.

Kısa zaman içinde verdikleri eğitimle kaliteyi düşürdükleri için birçok tartışmalara sebep olmuş, anayasanın eğitimde fırsat eşitliği ilkesine zarar verdiği için eleştirilmişti. Mimarlar Odası tepkinin dozunu arttırarak buradan mezun olanları odaya kayıt etmemişti. 1971 yılında bu baskılar sonuç vermiş, özel okullar anayasaya aykırı bulunarak kapatılmış, binaları devletleştirilmişti.

Söylediğim gibi ben şiddet olaylarından dolayı okula devam edemez hale gelmiştim. Burası da Hukuk fakültesine göre karşılaştırılamayacak kadar sakindi.

Bir buçuk yıllık Hukuk Fakültesi macerasından sonra mecburen ayrılmak zorunda kaldım ve Vatan Mühendislik'e kaydımı yaptırdım.

Ne var ki ülkenin hali yıllar geçtikçe daha çok karıştı. Benim kayıt yaptırdığım dönemde Vatan Mühendislik'te öğrenci temsilcilikleri daha çok sol kesimin elindeydi ama sağcı öğrenciler de rahatlıkla okula gelip gidebiliyorlardı.

Ben kayıt yaptırdıktan bir sene sonra tablo bozuldu. Ülkü Ocakları İstanbul İl Başkanı'nın müdahale ettiği öğrenci seçimlerinden sonra ortalık iyice karıştı.

Hukuk fakültesindeki patırtıdan kaçıp normal bir düzende okumak için buraya gelmiştim ama bu defa daha beter bir ortam oluşmuştu.

Bizim okulun hemen yakınında Edirnekapı Öğrenci Yurdu vardı. Öğrenci arkadaşların çoğu da bu yurtta kalıyorlardı. Yurt bir müddet sonra tümüyle ülkücülerin eline geçti. Yurdun baskısı da artınca bizim okul da kısa zaman sonra ülkücülerin kontrolü altına girdi.

Bitmeyen Gerginlik ve Şiddet Olayları...

Bu arada sağ partiler bir araya gelmiş Milliyetçi Cephe hükümetleri kurulmuştu.

Bu hükümetler, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde grubu bulunan sağ eğilimli Adalet Partisi, Milli Selamet Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhuriyetçi Güven Partisi birleşerek sol eğilimli Cumhuriyet Halk Partisi'nin iktidar olmasını engellemek ve yakın tehlike olarak gördükleri komünizmin gelişmesini durdurmak amacıyla kurulan bir cepheydi.

MC'nin iş başına gelmesi en çok bizim Vatan Mühendislik'te hissedildi diyebilirim.

Okulumuz birden bire çekilmez bir hale geldi. O güne kadar bilinen benim gibi ne kadar sol görüşlü öğrenci varsa değil okula gelmek, Vatan Caddesi'ne bile sokulmak istenmedi. Zaten sokaklarda ve okullarda kan gövdeyi götürmeye başlamıştı. Okullar, yurtlar, sokaklar parsellenmiş, karşıt görüşler birbirini öldürmek için fırsat kollayan düşman gruplara dönüşmüştü.

Okulda aynı sıraları paylaştığımız birçok arkadaşımızın izini bir daha bulamamak üzere kaybettiğimiz zamanlar oldu.

Bizim okulun eğitim düzenini daha çok Ülkü Ocakları ve MHP'nin düzenlediği yürüyüş, protesto ve öldürülen ülkücülerin cenaze töreni gibi gösteriler bozardı. Aniden öğrencilere duyurulan bu gösterilere katılmayı mecburi tutarlardı. Derhal kapılar tutulur, kimse dışarı bırakılmaz, yürüyüş düzeni içeride kurulurdu. Öğrenciler altılı, sekizli yürüyüş düzeninde yürütülürken yürüyüş kolunun sağ ve sol tarafında militanlar, kendi önündeki ve arkasındaki arkadaşlarının ellerini tutarak yürüyüş kolundan kaçışı engellemek üzere zincir yaparlardı.

Yol boyunca da okullara okullar, fabrikalara fabrikalar eklenir, dışarıdan bakanlara katılımın çok fazla olduğu hissi yaratılırdı.

İkinci MC Hükümeti 1978'de düştü. Adalet Partisi'nden ayrılan 11 milletvekilinin Cumhuriyet Halk Partisi'ne katılmasıyla CHP yeniden hükümet kurdu.

Bu dönem sol grupların atağa kalktığı ve İstanbul'da en önemli gövde gösterisini Vatan Mühendislik'te yaptığı dönem oldu. Yine de büyük bombalama olayları yaşandı. Birkaç defa baskınlara uğrayıp el değiştirdiği oldu.

Ülkenin zor zamanlarıydı. Hep yazılıp çizilmiştir; bir silahın sabah sağcı, akşam militanların elinde olduğu, aynı silahın farklı gruptan insanları öldürdüğü... Bütün bunlar doğrudur. Arkasında hangi güçlerin olduğu, neye hizmet ettiği 12 Eylül İhtilali olduğunda anlaşılmıştır. Ama olan bu ülkenin gençlerine olmuştur.

Bugünkü Atatürk Öğrenci Yurdu'nda 142 numaralı sandıkta bir olay olmuştu. Beni aradılar. Benim de Volkswagen bir arabam vardı. Yanıma iki kişi alarak oraya gittim. Orada MHP'li gençler bizi kurşunladılar.

Aradan yıllar geçti. 28 Mayıs 1999'da DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, MHP ile koalisyon ortağı olup 57'nci Cumhuriyet Hükümeti'ni kurdu. İki kişi yanıma geldiler. Biri Ahmet Şimşek diğeri Faruk Demir. Birisi MHP'nin belediye başkan adayı, diğeri de MHP'nin il yönetim kurulu üyesi... MHP'den milletvekili ve adalet komisyonu üyesi olan Mehmet Pak da benim tanıdığım. O Ordulu ben Reşadiyeliyim. İyi tanışıyoruz. Bu iki arkadaş, "Başkanım bizimle sen de Ankara'ya gel" dediler. "Nasıl olur?" dedim. "Mehmet Pak benim arkadaşım ama siz sağcısınız ben solcuyum, benim size faydam olmaz ki" dedim. "Yok olmaz, ille de geleceksin" dediler. "Peki" dedim. Benim arabaya atlayıp yola çıktık. Fakat öyle bir kar yağmış ki, Bolu Dağı'nı aşmak imkânsız. Gidemedik. Orada bir otel bulup sığındık. Üç kişilik yer zor bulup yattık. Geceleyin benim üstüm açılmış. Faruk da kalkıp üşümeyeyim diye üstümü örtmüş. Ertesi sabah bana anlattı. "Görüyor musun, 12 Eylül öncesi birbirimizi vuruyorduk, şimdi kalkıp üstümüzü örtüyoruz" dedim. "Haklısın başkanım" dedi. "Hatta bir keresinde sen Atatürk Öğrenci Yurdu'na bir arabayla gelmiştin, biz de senin arabanı kurşunlamıştık." Dolayısıyla Türkiye işte böyle günlerden geçti. Sırf ideoloji farklılığından, düşünce farklılığından dolayı birbirimizi öldürmek için çalıştık.

Aktif Siyasete Giriş...

Aktif siyasete girişim Vatan Mühendislik'te iken oldu.

Okulda Kerim Yaman diye mühendislik bölümü öğrencisi bir arkadaşımız vardı. 23 Ocak 1975 günü okulda kantin boykotu adı altında başlayan masum bir boykot hareketinden sonra evine giderken üzerine ateş açılıp öldürüldü. Olay sırasında silahsızdı. Bu olay çok yankı yaptı ve ihtilale kadar sürecek karanlık günlerin de miladı oldu. Çok sayıda insan geleceği görmüş gibi ölümünü şiddetle protesto etti.O güne kadar yaşanmamış kalabalık bir gösteri ile cenazesi kaldırılarak okumak için ayrıldığı Manisa'ya gönderildi.Tarihe olarak öldürülen öğrenci diye geçti.

Kerim Yaman'ın cenazesi Sirkeci'den gönderilirken yapılan gösterilere ben de katıldım.

Doğal olarak aktif siyasete CHP içinde başladım. CHP Bakırköy Gençlik Kolları'na üye oldum. Bu arada evimizi Zeytinburnu'na taşıdık. Ben de üyeliğimi Zeytinburnu'na taşıdım. Cumhuriyet Halk Partisi'nden başka Halk Evleri'ne de üye oldum. Sosyal faaliyetlerimi, siyasi faaliyetlerimi arttırdım.

Kerim Yaman'ın katledilmesinden sonra Vatan Mühendislik(te de rahat edemedik. Ülkücüler bize rahat vermediler. Her gün baskı, her gün saldırı... Sonunda benim gibi olan yirmi dört öğrenciyi Maslak Ayazağa'da bulunan Işık Mühendisliğe sürdüler.

Işık Mühendisliğin patronları ile Vatan Mühendisliğin patronları aynıydı. Ama Işık Mühendislik daha çok öğrencilerin yoğun olduğu bir okuldu. Orada rahat ederiz diye düşünürken kısa zamanda orası da karıştı. Bize orada da rahatlık vermediler. Her gün baskın, her gün saldırı oluyor, derslerin hiçbiri doğru dürüst yapılamıyordu. Ben Makina bölümünde okuyordum. İnşaat bölümünden çok sevdiğim bir arkadaşım vardı. İsmi Ayhan Gökdemir'di. Bir gün Ayhan'la tuvalete gittik. Birden bir patırtı, gürültü oldu. Bir çığlık sesi duydum. Yan tarafımdaki kabinden benim olduğum kabine doğru oluk gibi kan gelmeye başladı. Hızla çıktım. Baktım Ayhan kanlar içinde yerde yatıyor. Ülkücü gençler üzerine saldırmış, tuvalette kıstırıp kesmişlerdi. Ona saldırmalarının özel bir sebebi yoktu. Sadece benim gibi solcuydu. O an ona rastgelmiş, onu kesmişlerdi. Bana da saldırabilirlerdi. Onun yerinde ben de olabilirdim. Ve enteresan olan şey onu katledenlerin yakalanmadan kaçıp gitmeleriydi. Zaten polisler onları tutuyor, onları koruyorlardı. Göğüslerine kurt resimleri çizer, sınavlarda göğüslerini açıp herkese gösterirlerdi. Hiç kimse de onlara bir şey yapmazdı. Aynı şekilde akşam okuldan çıkar, durakta otobüs beklerdik. Gece karanlığında birkaç kez uzaktan tarandık.

Gündüz kavga dövüş, gece taramalar... Zor yıllardı. Okumak da zordu, okula gitmek de... Benim üç çocuğumun üçü de okudular. Biri Bilkent'i bitirdi. Biri İktisat'ı bitirdi. Biri de Teknik Üniversite'yi bitirdi. Üçü de doktora yaptılar. Biz yıllarca üniversiteyi bitiremedik. Ben onlara hep anlatırım; yaşadığınız günlerin kıymetini bilin derim. Bizim ne zor şartlarda okumaya çalıştığımızı söylerim. Allah bizim o dönemlerimizi bir daha bu ülkeye yaşatmasın...

Bu arada siyasette de aktif görevler üstlenmeye, çevre edinmeye başlamıştım. Cumhuriyet Halk Partisi'nin İlçe Gençlik Kolları Başkanlığı'na seçildim.

Tam bu zamanlarda işimi de değiştirmem gerekti.

Şu anki iş yerimin olduğu yerde küçük bir gecekondu vardı. Onu satın almak istedim. 80 bin lira istediler. Benim de 30 bin liram vardı. Kendimi Akfil Mensucat Fabrikası'ndan attırırsam ödenecek tazminatla burayı satın alabilirim diye düşündüm.

Durumu patronlara söyledim. Beni seviyorlardı, ayrılmamı istemediler. Ancak ısrarım üzerine kabul ettiler. 40 bin lira tazminat parası aldım. Geriye kalan 10 bin lirayı da borç bularak tamamladım ve bu gecekonduyu satın aldım.

Sular İdaresi...

Akfil'den ayrıldıktan sonra işsiz kalmadım. Gençlik kolları başkanı olduğum için Sular İdaresi'ne girmem kolay oldu. Beni işçi olarak oraya aldılar. O günlerde Recep Tayyip Erdoğan ve Mustafa Sarıgül de İETT'de çalışıyorlardı. Ben de Sular İdaresinde çalışıyordum.

Etiler Birinci Levent'te Sular İdaresi'nin şebeke müdürlüğü vardı. O günlerde vatandaşla güzel konuşsun, düzgün iletişim kursun diye tahsilli olanlara gece telefonculuğu yaptırırlardı. Beni de oraya telefon nöbetçisi olarak verdiler. Uzun bir dönem burada telefon nöbetçiliği yaptım.

Bu arada siyasette de diğer sosyal faaliyetlerde de çok aktiftim. Tokatlılar Kültür ve Dayanışma Derneği'ni kurdum. Bu derneğin başkanlığını yaptım. İşçi örgütlenmelerinde sorumluluk üstlendim.

Derken 14 Aralık 1977'de belediye seçimleri yapıldı. CHP İl Başkanlığı yapan ve "Ortanın Solu" politikasının temsilcilerinden olan Aytekin Kotil CHP'nin adayı olarak girdiği seçimlerden başarıyla çıktı ve İstanbul Belediye Başkanı oldu. Halkçı ve toplumcu bir belediyecilik anlayışıyla önemli işler yaptı.

İstanbul Belediyesi'nde Su İş Sendikası çoğunluktaydı. Başında da Adalet Partisi'nden milletvekilliği yapan rahmetli Nihat Kaya vardı. Yönetim farklı düşünceden, sendika temsilcisi farklı düşünceden olunca belediye içinde bazı sıkıntılar oluyordu. Bir gün beni Aytekin Kotil yanına çağırdı. "Hasan, Nihat

Selvispor takımı ile birlikteyim.

Ben, Deniz Baykal ve Nurettin Sözen birlikteyiz.

Eski Yerel Yönetimler Başkanı Mahmut Özdemir, İçişleri Bakanı İbrahim Yiğit, Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin, Fatih Belediye Başkanı Yusuf Günaydın ve ben.

Kaya bizi toplu sözleşmede zorlayacak. Bir çözüm arıyoruz. DİSK başkanı ile görüş, neler yapabilirsiniz bir konuşun" dedi. O zaman DİSK'in başkanı meşhur sendikacı Abdullah Baştürk idi. Gidip Abdullah Baştürk'le görüştüm. "İşçileri örgütle, Su İş'i yıkın Genel İş'e geçin" dedi. Hemen çalışmalara başladım. Hepsi Sular İdaresi'nde çalışan hepsi de üniversite öğrencisi olan CHP'li arkadaşlarla bir araya geldik. Eyüp'ten Lütfü, Sarıyer'den Nihat, Kadıköy'den Osman... Sıkı bir çalışma yaptık. Sular İdaresi'nde 3500 işçi vardı. Bir haftada bunların 2800'ünü bizim sendikaya geçirdik. Aynen Aytekin Kotil'in söylediği gibi Su İş'i yıkıp geçtik.

Bu arada İstanbul'un su sorunu vardı. Hele Zeytinburnu Kerbela'ya benziyordu. Çeşmelerden su akmıyor, tankerlerle su geliyordu. O günlerde İstanbul'un, tabi Zeytinburnu'nun da en büyük sorunu buydu. Bu işin mutlaka çözülmesi gerekiyordu. Ben de makinada okuyordum. Uzmanlık alanım da su akışkanlığı ve mekanik üzerine.

Bir gün ilçe başkanımız rahmetli Ali Çelik, beni çağırarak, "Seni Sular İdaresi'ne şebeke amiri yapalım" dedi. Bu işi yapmam için işçi kadrosundan çıkıp memur olmam lazım. Ben önce bunu yapmaktaki maksadını anlayamadım. Biraz da parti içinde onunla muhalif kanatlardayız. Ben Baykalcı'yım, onlar da Ali Topuz'cu. Her halde beni memurluğa geçirerek siyaseten önümü kesmek istiyor diye düşündüm.

Ali Çelik benim bu düşüncemi anlamış olacak ki, "Yok, sen yine işçi olarak kalacaksın, yine de imzan geçerli olacak" dedi. "Nasıl olacak bu" dedim. "Belediye Başkanı Aytekin Bey paraf edecek, Sular İdaresi Genel Müdürü Gültekin Özkay da kabul edecek" dedi. Gültekin Özkay, Adalet Partili'ydi. Ama iyi bir devlet adamıydı. İş yapılsın, sorun çözülsün diye bakardı. Particilik yapmazdı. Aytekin Kotil Bey onunla konuşmuş. "Bizim Hasan'ın bu konuda eğitimi var, su işini o çözer" demiş.

İlçe Başkanımız Ali Çelik'le birlikte Aytekin Beyin makamına gittim. İçeri girdiğimizde makamında çalışıyor, bazı dosyalar imzalıyordu. Bizim içeri girdiğimizi görünce başını kaldırıp bana baktı. "Ulan Ali, bu çocuk Ahmet İsvan'ın adamı değil mi? Bizi Zeytinburnu'nda yuhalatmıştı. Sen bizi yuhalayan adamı mı getirdin buraya?" dedi.

Biz Zeytinburnu gençlik örgütü olarak ilde Baykalcı ekipten Ahmet İsvan'ı destekliyor, onun belediye başkanı olmasını istiyorduk. Zeytinburnu'na geldiğinde onu yuhalatmış, gençleri "Halkçı İsvan" diye bağırtmıştık. Aday belirlenirken örgüt seçimlerinde Ahmet İsvan'a daha fazla oy çıkartmıştık.

O böyle tepki gösterince ilçe başkanımız başını eğdi. "Evet efendim, o gençleri örgütleyen arkadaşımız budur" dedi.

Ben de kendi kendime, "belli ki bana kızmış, bizim işi de reddedecek" diye düşündüm.

Ama hiç de öyle olmadı. Rahmetli Aytekin Kotil çok babacan ve olgun davrandı. "Gel evladım, yanıma otur" dedi. "İlçe başkanımız seni beğeniyor, çalışmalarını takdir ediyor. Bu işte başarılı olacağına inanıyor. Zaten önemli olan da bu. Memlekete hizmet ettikten sonra gerisi boş. Benim şahsıma yaptığın muhalefet önemli değil" diyerek büyüklük gösterdi.

Böylece Zeytinburnu'nda Sular İdaresi şebeke amiri olarak çalışmaya başladım. Aslında bu tercih benim hayat çizgimi de değiştirdi. Zeytinburnu halkı ile daha yakın temas kurmama, evlerine kadar girip çevre edinmeme sebep oldu.

Ben de başarılı olmak için büyük bir hevesle çalışmaya başladım. İlk önce bütün teknisyenleri toplayıp yemeğe götürdüm. "Ben bu işi çözeceğim, başarılı olacağım" dedim.

Ardından çalışmaya başladık. Önce mevcut durumu tespit edip neler yapabileceğimizi, aksaklıkların neler olduğunu belirledik.

Zeytinburnu'nda her köşe başında çeşme vardı. Evlere de tesisat çekilmişti ama hiçbirinden su akmıyordu. Adalet Partili Fahri Atabey zamanında boruları

döşemişler, Ahmet İsvan zamanında da su vermişler, ancak boruları irtibatlandırmamışlardı. Böyle olunca da haliyle mahalle çeşmeleri akıyor ama evlere su gitmiyordu.

Ben ne yaptım? Bakırköy ve Bahçelievler'e giden ana su hatlarına giriş yaptım. Aynı şekilde Sümbül Efendi'den geçen Fatih hattından su aldım. Eyüp'e giden hattan su aldım. Bütün su şebekesini birbirine bağladım. Her yere su verdim.

İddia ile söylüyorum ki; benden sonra belediye başkanlığı yapanlardan ne Adil Emecan ne de Murat Aydın su konusunda yeni hiçbir çalışma yapmamışlardır. Bütün Zeytinburnu hâlâ benim yaptığım altyapıyı kullanmaktadır.

Zeytinburnu'nda Tanınma Çalışmaları...

Doğrusunu söylemek gerekirse, bu çalışma benim Zeytinburnu'nda taban yapmamı sağladı. Beni belediye başkanlığına hazırladı.

Bu çalışmalarım esnasında da halkçı oldum. Doğruluktan, adaletten ayrılmadım. Kimsenin hakkını, hukukunu çiğnemedim. Bizde hayatın her alanında uygulayacağın bir kural vardır: Eline, diline, beline sahip olacaksın.

Elinle koyduğunu almayacaksın. Alırsan hırsız olursun.Gözünle görmediğini söylemeyeceksin. Söylersen yalancı olursun. Harama uçkur çözmeyeceksin. Çözersen itibarsız olursun. Bu felsefe, vahdet-i vücut felsefesidir. Bu vücudta vahdet bulan da Allah'a ulaşır.

İnsanlar niye oruç tutarlar? Nefsini körletmek için. Niye namaz kılarlar? Allah'la yüz yüze gelmek, kötülük yapmamak için. Bunları yapmadığın zaman kıldığın namazın, tuttuğun orucun ne kıymeti olacak?

Rahmetli babam bana sık sık derdi ki: İnançsız adam başarısız olur. Başarılı olmak istiyorsan inançların sağlam olsun. Allah'a, Kur'an'a, Muhammed'e, Ali'ye ve Ehlibeyt'e inanacaksın. İnanmazsan işlerin rast gitmez.

Böyle düşündüğüm, böyle inandığım, böyle yaşadığım içindir ki itibarlı oldum. Belediye başkanı olup beş bin tapu verdim. Tek bir kimseden delikli kuruş almadım. Ne yatım, ne yazlığım oldu. Ama alnım ak her yerde geziyor, herkesle konuşuyorum. Zeytinburnu'ndan başka yerlere de gitmedim. Hâlâ burada oturuyorum. İnsanlar beni gördükçe hâlâ, "Bizim Hasan" diyorlar.

Bütün bu çalışmalarım, siyasi faaliyetlerime rağmen asla taraf tutmadım, vatandaşa farklı muamelede bulunmadım. Siyasi görüşümü işime karıştırmadım.

Sular İdaresi'nde iken beni Su İş Sendikası'nın başkanı yapmak istediler kabul etmedim. "Ben sürekli halkla iç içe olan bir kurumun amiriyim, bir idareci masasında oturuyorum; nasıl sendikacılık yaparım" diye itiraz edip kabul etmedim. Hüseyin diye bir arkadaşımız vardı onu sendika başkanı yaptık. Beni de onur kurulu üyesi yaptılar.

İşlerim çok, tüm vaktim doluydu. Artık bir yandan Sular İdaresi'nde şebeke amiri olarak çalışıyor, bir yandan Tokat Derneği ile ilgileniyor, bir yandan aktif siyasetin içinde bulunuyor bir yandan da okuyordum. Hele o günlerin havası içinde siyasi çalışmalar geceler boyu sürüyordu. Partinin afişlerine çıkıyor, sokak sokak, kahve kahve bildirilerini dağıtıyordum. Bu yüzden öğrenim hayatım bir türlü bitmedi. 1980'e kadar uzadı.

luğun ve Devrimciliğin Özü...

Türk siyasetinin o karmaşık ve puslu günlerinde hem sağcılar hem de solcular çeşitli derneklerin çatısı altında toplanmışlardı. Kısa adı TÖB-DER olan Türkiye Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği bunlardan biriydi. 1970'lerin

başında Fakir Baykurt'un kurduğu Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın devamı niteliğinde olan ve öğretmenlerin örgütlendiği bir dernekti. Zaman zaman onlarla da temasım oluyordu. Zira TÖB-DER başkanlarından Talip Öztürk benim arkadaşımdı. Onu da vurdular.

Artık okulun son sınıfına gelmiş bitirme sınavlarına hazırlanıyorduk. O günlerde TÖB-DER'den Talip diye bir arkadaşım yanıma geldi. "Hasan, bu akşam TÖB-DER'in afişlemesi var, bana yardım et" dedi. "Olur" dedim. Akşam oldu. Ben arkadaşıma verdiğim sözü tutmak, afişlemesine yardımcı olmak için hazırlanıp çıkacağım. Bu esnada yakın arkadaşım Mahmut Korkmaz'la karşılaştık. "Nereye gidiyorsun?" dedi. "Talip'e yardıma gidiyorum, afişleme yapacağız" dedim. Hemen karşı çıktı. "Ne yapıyorsun? Yarın bitirme sınavımız var. Böyle bir akşamda afişleme yapılır mı? Oturup dersimizi çalışalım" dedi. "Olmaz. Ben Talip'e söz verdim" dedim. Düşünebiliyor musunuz; ertesi gün bitirme sınavımız var, veremediğim taktirde okulu bitiremeyeceğim. Zaten okulu yeteri kadar uzatmışım... Ona rağmen sokağa çıktım, ders çalışmadım. O zaman anladım ki benim yüzde otuzum öğrenciyse yüzde yetmişim siyasetçi. Yani sosyal yanım daha ağır bastı.

Sonuçta ben sokağa çıktım, Mahmut gidip ders çalıştı. O okulu bitirdi, ben bitiremedim.

Aradan yıllar geçip de ben belediye başkanı olduğumda belediyeye memur alımı için sınav açmıştım. Mahmut da memur olmak için benimle görüşmeye geldi. Kapıyı çalıp odama girdi. Bir müddet karşılıklı bakıştık. "Okulu bitirdin mi?" dedim. "Bitirdim" dedi. "Nerede çalışıyorsun?" dedim. "İşsizim, iş başvurusu için sana geldim" dedi. Ben gülmeye başladım. "Gördün mü Mahmut, kısmetten ötesi olmuyor" dedim.

Neticede ben onu işe aldım. Bir müddet sonra da müdür yaptım. Belediyedeki otuz civarındaki müdürümden biriydi. Yıllarca beraber çalıştık. Ama bir kez bile ona karşı ayrıcalık yapmadım. Müdürlerle yaptığım toplantılarda Mahmut'a çatar, eksik veya hatalı yaptığı işler nedeniyle herkesin içinde kızar, bağırırdım. Asla hakaret etmezdim ama yüksek sesle bağırırdım. Mahmut da bu duruma zaman zaman bozulurdu. Hatta bir keresinde kapıyı kapatıp bana çıkışmış hatta şakayla karışık, "Oğlum ne söyleyeceksen şimdi söyle" demişti.

Bütün bunları yönetim anlayışımı göstermek için anlattım. Ben farklıydım. Arkadaşım da olsa, eşim, dostum da olsa çalışanlar arasında iltimas geçmez, herkese hak ettiği şekilde davranırdım. Ben Muzaffer Çavuşoğlu'ndan da, Adil Emecan'dan da farklı biriydim. Çünkü ben mücadelenin, kavganın içinden geliyorum. Genç yaşımdan beri hem çalışmış hem okumuşum. Dernekçilik yapmışım. Siyasetin en sıkıntılı zamanlarında sorumluluklar üstlenmişim. Kurşunlanmış, eylemlere katılmış, bana verilen görevlerin hepsini eksiksiz yapmışım. Okulu zamanında bitirememişim ama Sular İdaresi'nin şebeke amirliğinde önemli işler yapmışım. 374 tane su şebekesini, çeşmeleri kapatıp evlere su vermişim.

Münir Gezenoğlu isminde Diyarbakırlı bir yüksek mühendis vardı. Bizim şebeke amirimiz. Aytekin Kotil seçim propagandasında ona demiş ki; "Ben iki katlı evlere su vereceğim." İki katlı evlere su verdi. Ama sahadaki durum farklıydı. İnsanlar iki katlı ev yapmış ama sonrasında bunu dört kata çıkarmışlar. İki katı kaçak. Sular İdaresi daire başına depozito alıyor. Yasal inşaata göre diğer katlara su veremezsin. Vatandaşın yarısının suyu var, yarısının yok. Ne olacak? Bir sürü şikayet, bir sürü sıkıntı.

Ben sahaya çıkar çıkmaz sorumluluk üstlenip herkesin işini çözdüm. Vatandaşı yokuşa sürmedim. "Madem ki bu inşaat yapılmış, madem ki oralarda insanlar yaşıyor; niye onları susuz bırakıp işkence çektireyim ki?" diye düşündüm. Keşiflerde iki kat, dört daire yazdım. Üstteki kaçak olan iki katı yana yatırmış gibi yaptım. Herkesin evine su verdim. Kimseyi mağdur ve perişan etmedim.

Bundan dolayı beni şikayet ettiler. Sular İdaresi Hukuk Kurulu bu şikayetleri görüşmek için toplanmışlar. Beni de hesap sormaya çağırdılar. Bütün dosyaları bir

Erdal İnönü ve ben.

1989 yılında belediyeyi yeni teslim aldığım zaman.

jipe doldurup yanlarına gittim. Dosyaları önlerine yığdım. "Vatandaşın hali bu, ben kimseden şahsi para almadım, kimsenin hakkını yemedim, sadece dertlerini çözmek için böyle bir yol takip ettim" dedim. Kurul üyesi üç kişi vardı. "Sen, bunu yaparak kurumu zarara uğrattın" dediler. İtiraz ettim. "Kurumu bir kuruş bile zarara uğratmadım. Gidin bütün evleri, daireleri dolaşın tek bir kişiden bir kuruş aldıysam, bir daire bile eksikse, kurumu zarara uğrattıysam beni asın. Ben, biniyorum kamyona, gidip binaya bakıyorum, iki katı görüp üsttekileri görmüyorum. İki kat, dört daire yazıyorum" dedim. Hukukçular benim doğruluğuma ve samimiyetime inandılar. Vatandaşın sıkıntısını çözmek için pratik bir çözüm ürettiğime ikna oldular.

Farklıyım derken bunu söylemek istiyorum. Dinine, mezhebine, fikrine, ideolojisine bakmadan herkesin işini çözmek... Bu yaklaşım ve prensip hayatımın temel noktası oldu. Aynı zamanda beni siyasette başarılı kıldı. Sorunlarının çözümü için aynı duyarlılıkla yanlarına yaklaştığım bu insanlar, belediye başkanlığı için aday olduğumda gönülden desteklediler. Beni Zeytinburnu'na belediye başkanı yaptılar...

Böyle hesapsız, art niyetsiz, kimseye dayanmadan, kimsenin yakınlığına, torpiline güvenmeden sadece çalışarak kendi emeğinizle bir yerlere geldiğinizde siyasette de başarılı oluyorsunuz.

5 Ocak 1978'de Bülent Ecevit, Süleyman Demirel'den sonra 42. Cumhuriyet Hükümetini kurup başbakan oldu. Onun öncesinde zannediyorum 1977'ydi; Bülent Bey, partinin il teşkilatı ile bir toplantı yaptı. O zaman 18 ilçe vardı. Çatalca, Silivri, Adalar ve Şile'yi çıkarsan geriye 14 kalıyor. Dört ilçeden gelen olmamış. Toplam on ilçenin gençlik teşkilatı başkanları olarak bizler de katıldık. Zeytinburnu'ndan ben, Bakırköy'den Ahmet Güzel, Eyüp'ten Lütfü, Kadıköy'den Osman, Sarıyer'den Nihat... Liste bu şekildeydi. Gençlik teşkilatı başkanları olarak biz de katıldık. Ben orada söz alıp Ecevit'e karşı dedim ki: "Efendim, biz iktidara hazır değiliz. Süleyman Demirel, iktidara geldi ve bir gecede 42 vilayetin valisini değiştirdi. Biz iktidarımız zamanında bir vilayetin valisini bile değiştirmedik." Herkes şaşırıp kaldı. Ecevit de, Parti Genel Sekreteri'miz Orhan Eyüpoğlu'na bakarak sert bir şekilde, "Kim bu genç?" dedi. O da, "Zeytinburnu İlçe Başkanımız" dedi. Sonra bana doğru dönerek sert bir şekilde, "Otur" dedi.

Kendisini yüzüne karşı, biraz da münasebetsiz bir şekilde eleştirdiğim için kızmıştı. Ben de azarlandığım için üzülmüştüm. Ama bugün düşünüyorum da; Bülent Ecevit haklıymış... Çünkü valinin, emniyet müdürünün, kaymakamın siyasi gömleği olmaz. Onlar devletin temsilcileridir. Muhalefetteyken benimsemeyebilir, hatta kızabilirsiniz ama iktidara geldiğinizde onlar sizin de valiniz, emniyet müdürünüz, kaymakamınızdır. Devlette ideolojik ayrışmaya girdiğiniz an sadece siz değil bütün ülke kaybeder.

Maalesef bugün Bülent Ecevit gibi siyasetçileri, devlet adamlarını mumla arıyoruz. Devletin makamlarında oturan bürokratlara karşı sürekli ayrım yapılıyor. O makamlarda oturan insanların bir partili gibi hareket etmeleri isteniyor. Yazıktır. Siyasi çıkarlar memleket çıkarlarının önünde tutulduğu sürece bizim güçlenip büyüme şansımız olmaz.

Biz bu terbiye ve disiplinle yetiştik. Belediye başkanlığım süresince her fikir ve inanç sahibine eşit yaklaştım. Her kesime karşı elimizden geldiğinde tarafsız hizmet ettik. Beş senelik belediye yönetimimde sekiz tane cami yaptırdım. Taraflı olsam, ideolojik davransam bunu yapar mıydım? Ben sol bir gelenekten geliyorum. Devrimciyim. Üstelik Alevi'yim.

Ama solculuğun da, devrimciliğin de özü budur. Halkın yararına çalışan adamdır. Toplumsal çıkarları her şeyin üzerinde tutan adamdır. Eğer toplumsal çıkarları ön plana çıkartmıyorsa o adam da değildir, devrimci de değildir.

Benim Genel Başkanımız Bülent Ecevit'e karşı bu münasebetsiz çıkışımın temelinde eyvallahsız duruşum vardır. O günkü düşünceme göre söylediklerim doğruydu. Üstelik diğer arkadaşlarım da benim gibi düşünüyorlardı. Ama on-

lar söyleyemediler. Korktular. Ben tabandan geldiğim için, hiç kimseye göbekten bağlı olmadığım için pervasızca konuşabiliyordum.

Ve..
12 Eylül Darbesi...

Tarihler 12 Eylül'e geldiğinde ben Sular İdaresi'nde şebeke amiriydim. Aynı zamanda Cumhuriyet Halk Partisi"nin Zeytinburnu Gençlik Kolları Başkanı'ydım.

O günlerde şebeke amirlerine başvuruları halinde silah taşıma ruhsatı veriyorlardı. Ben de müracaat ettim. Çünkü risk altındaydım. Sürekli tehditler alıyordum. İstanbul Valiliği'ne, Zeytinburnu İlçe Emniyet Müdürlüğüne dilekçe verdim. Ruhsatımı alınca silah satın almak için Ankara'ya doğru yola çıktım. 11 Eylül Perşembe akşamı otobüse binmiş, silah satın almak için Ankara'ya gidiyordum. Gece on ikiyi geçince ihtilal başlamış, yollar kesilmeye başlanmıştı. Bizim hiçbir şeyden haberimiz yoktu. Meğer bir askerî araç otobüsümüzü takibe almış. Saat iki-üç civarı Ankara sınırlarına girip Kazan ilçesi civarına vardığımızda yolumuzu kestiler. On-onbeş tane tank sıralanmış tam önümüzde duruyordu. Tanklardan birinin üstüne bir binbaşı çıkmış, etrafa talimatlar veriyordu. Otobüsün şoförü hemen radyoyu açtı. Genelkurmay Başkanı Kenan Evren konuşma yapıyor, "Türk Silahlı Kuvvetleri yönetime el koymuştur" diyordu. Bu sesi duyunca bir garip oldum. "Eyvah" dedim. "Yine ihtilal olmuş!"

Askerler o gece bizim otobüse de el koydular. Hepimizi otobüsle beraber bir stadyuma götürdüler. Üstümüzü arayıp kimlik kontrolü yaptılar. Kimliğime bakarlarken ne iş yaptığımı sordular. "Kamu çalışanıyım. Sular İdaresi'nde Zeytinburnu şebeke amirliği yapıyorum" dedim. "Ankara'ya niçin geldin?" dediler. İmzalı evraklarımı, ruhsat yazılarını gösterdim. Yasal prosedür çerçevesinde silah almaya geldiğimi söyledim. Bizim gibi yolda çevrilip stadyuma getirilen başka arabalar da vardı. Kimlik tespitleri yapıldıktan sonra bizi ayırdılar. 200-300 kişi vardı. Hepimizi araçlara doldurup havalimanına getirdiler. Uçağa bindirip İstanbul'a gönderdiler.

İstanbul'a indikten sonra bizi hemen bırakmadılar. Herkesin oturduğu semtin karakollarına gönderdiler. Beni de Zeytinburnu Emniyeti'ne bıraktılar. Emniyet yetkilileri bana, "işe gidip-gelebilir" diye yazılı bir kâğıt verdiler.

Ben o kâğıdı alarak eve gittim. Ertesi günden itibaren de işe gidip-gelmeye başladım.

İşe gidiyorum ama bir yandan da içim rahat değil. Çünkü henüz askerliğimi yapmamışım, üstelik üniversiteyi de bitirememişim. Üstelik çok hareketli bir sosyal hayatım olduğu için sevenlerimiz kadar sevmeyenlerimiz de var. İhtilalin getirdiği sıkıyönetim şartlarında her an her şey olabilir. 8 nolu bir bildirge vardı hiç unutmam; biri hakkınızda isimsiz bir dilekçe bile yazsa sorgusuz-sualsiz hemen götürülüyordunuz...

Nitekim korktuğum başıma geldi. Bizim amirlikte çalışan Hasan Demircan diye biri vardı. Su İş Sendikası Başkanı Nihat Kaya'nın yeğeni... Sendika çalışmaları esnasında ısrar etmiş, bizim sendikaya geçmemişti. Ben de bir gün bunu çağırmış, kapıyı kapatıp, "Sana yarım saat süre veriyorum, noterden istifanı verecek ve gelip bizim sendikaya gireceksin" diye bağırmıştım. Hatta itiraz edince bir de tokat atmıştım. Bu arkadaş beni şikayet etmiş. "Belediyeyi solcular doldurdu. Bunlar siyasi örgütlenme yapıyorlar, çalışmadan maaş alıyorlar, başka görüşten insanlara şiddet uyguluyorlar" diye.

Bir sabah, saat dokuz civarında şebekeyi askerler bastı. Bir albay, üç yüzbaşı... Doğruca benim odaya geldiler. Albay, "Sen buranın şefi misin?" dedi. "Evet" dedim. "Burada kaç kişi çalışıyor?" dedi. "109 kişi" dedim. "Getir bakayım listeyi" dedi. Hemen dolaplardan puantaj listesini alıp getirdim. Çalıştığım süre boyunca işçi puantajlarını sıkı takip ediyor, bilhassa kendim tutuyordum. Çün-

kü MHP'lisi var, Adalet Partili'si var. İdareyi kandıran, birbirinin yerine imza atanlar olur diye imzaları yanımda attırıyordum.

Puantaj defterini çıkarıp albayın önüne koydum. Her sayfasına baktı, her satırını inceledi. Bu arada cebinden bir not çıkarıp, "1979'un 24 Temmuz'unda İsa Serdar ve Hasan Demircan Çatalca'da ne yapıyorlardı?" diye sordu. İsim ve tarih vererek sorgu yapıyordu. O zaman anladım şikayet üzerine geldiklerini...

Hemen puantaj defterinde söylenen tarihi ve isimleri buldum. Çalıştıklarına dair imzaları yoktu. İzinli olduklarını da kırmızı kalemle bizzat kendim not almışım. "Efendim, burada imzaları yok, ikisi de o gün izinlilermiş" dedim. Bakıp başını salladı. Daha sonra başka sorular sordu. Hepsine cevap verdim. Verdiğim cevapları dikkatle dinleyen albay, "Sular İdaresi'nde 24 tane şebeke amirliği var, hepsini inceledim, çoğuna el çektirdim, çoğunu içeri attım. Ama senin kadar düzgün çalışan, düzenli puantaj tutan, işini titizlikle yapana rastlamadım. Tebrik ederim" dedi. Ardından da ekledi: "yarın Sular İdaresi'ne gel, seninle orada konuşacağım." O böyle söyleyince "eyvah" dedim, "beni oradan tutuklayıp götürecekler..."

Ertesi gün Sular İdaresi'ne gittim. Albay oradaydı. Beni yanına çağırdı. "Çalışma tarzın hoşuma gitti, seni bütün fabrikalara müdür yapacağım" dedi. "Efendim, ben öğrenciyim. Henüz askerliğimi yapmadım. 21 Temmuz'da bitirme sınavım var" dedim. "Vay, sen askerliğini yapmadın mı? Asker kaçağı mısın?" dedi. "Hayır efendim asker kaçağı değilim, ertelemem var. 21 Temmuz'da sınavımı verip yedek subay olarak askere gideceğim" dedim.

Gerçekten de asker kaçağı değildim. Zaten Sular İdaresi'nde herkesin özlük durumları yazılıydı. Kim askerliğini yapmış, kim ertelemiş, kim bakaya hepsi görünüyordu.

Ona rağmen hiç gözümüzün yaşına bakmadılar. 21 Temmuz'daki bitirme sınavına girmeme izin vermediler ve beni 9 Temmuz 1981'de askere aldılar.

Çocuklarımı yeni sünnet ettirmişim, okulumu bitirememişim, terör nedeniyle hukuktan ayrılmak zorunda kalmışım, mühendislikte her gün çatışma ortamında bulunmuşum, şimdi de bitirme sınavına girmeme izin verilmemiş... Zor bir durumdu. Çok ağırıma gitmişti. Bu yüzden olsa gerek çocuklarımın sünnet düğününde çekilmiş fotoğraflarının ardına şöyle yazdım: "12 Eylül, Hasan Yılmaz'a karşı yapılan bir harekettir..."

Ver Elini Askerlik...

Üniversiteyi bitirmeme bir ay kala er olarak apar topar askere alınmam bir hayli canımı sıkmıştı. Ne çare ki yapacak bir şey yoktu. İki çocuğumu geride bırakarak asker ocağının yolunu tuttum. Acemi birliğim İzmir Foça Komando Tugayı'na çıkmıştı.

Askere alınanların çoğu benim gibiydi. Yanlış hatırlamıyorsam 271 kişiydik ve iki kişi hariç hepimiz terör yüzünden okulunu bitiremeyen gençlerden oluşuyorduk.

Askere gittiğimde ben 94 kiloydum. Kısa zamanda eriyip gittim. Çünkü şartlar çok ağırdı. Bizim tugaya 60 kilometre uzaklıkta Fransız Tatil Köyü vardı. Her gün sırtımızda otuz üç kilo yükle oraya koşup geri geliyorduk. Sivri kayalardan oluşan yalçın dağlara tırmanıyor, kavurucu sıcağın altında saatlerce sürünerek eğitim yapıyorduk. 80 metrelik kayalıklara tırmanıyorduk. O kayalıklardan düşmek, iç kanaması geçirip ölmek ve eğitim zayiatı olarak tabuta konulmak işten bile değildi.

Nöbet yerinde veya eğitim sahasındaki dinlenmeler esnasında çocuklarımın fotoğraflarına bakar, ardına yazdığım "12 Eylül, Hasan Yılmaz'a karşı yapılmış bir harekattır" cümlesini okur, kahırla bağırırdım.

Bugünlerde kamuoyunun ismini yakından tanıdığı İsmail Hakkı Pekin Paşa bizim yüzbaşımızdı.

“Nöbetlerde ve eğitim sahasında 12 Eylül harekatı hakkında olumsuz sözler söyleyip propaganda yapıyor” diye beni ona şikayet etmişler.

Dağın başında iki asker beni tutup yanına götürdüler. Beni odasına aldı. “Nedir şikayetin?” dedi. Ben de anlattım. Çocuklarımın sünnetlik fotoğraflarını çıkarıp gösterdim. “Komutanım, benim terörle, yasa dışı işlerle işim olmaz. Ben Sular İdaresi amiriyim, CHP’nin Zeytinburnu Gençlik Kolları Başkanı’yım; yasa dışı hiçbir oluşum ve eylemin içinde bulunmam mümkün değil. Bir ay daha zamanım olsa üniversiteyi bitirecektim. Ama olmadı. Apar topar askere alındım. Çocuklarım da küçük olduğundan üzüntüden böyle yazdım” dedim.

Komutan bana inandı. Hatta halimi görünce üzüldüğünü hissettim. Neticede benim eğitimlerde nasıl bir performans gösterdiğimi görüyordu. Ne dağlara tırmanırken, ne tellerden geçerken hiçbir kaçamak yapmamış, bütün eğitimlerden başarıyla geçmiştim. 94 kilodan 70 kiloya düşmüştüm.

“Seni özel dağıtımla Tokat’a göndereceğim” dedi. “Komutanım, ben Tokatlı’yım ama benim ailem, çocuklarım İstanbul’da” dedim. “Öyleyse seni İstanbul’a göndereyim” dedi.

Sağ olsun, dediğini yaptı. Dağıtımda beni İstanbul’a gönderdi. Kartal Komando Tugayı’nda askerliğime devam ettim.

İhbar ve Gözaltı...

Kartal Komando Okulu’nda askerliğime yaparken Hasan Demircan’ın yaptığını düşündüğüm imzasız şikayet dilekçesi ya yeniden verildi veya tekrar gündeme geldi. Bilmiyorum. Ancak apar-topar bir kez daha gözaltına alındım. Sular İdaresi’nde sol kadrolaşma yaptığım, izinsiz eylemlere katıldığım, yasa dışı örgütlere üye olduğum gibi suçlamalar yeniden yöneltildi. Benzer şekilde yine kendimi savundum. “Ne Dev-Yol ne de Dev-Sol ile benim hiçbir ilişkim yok. Ben Sular İdaresi’nin Zeytinburnu amiriyim. CHP Gençlik Kolları Başkanı’yım. Tokatlılar Derneği’nin yöneticisiyim. Atatürkçü Halk Evi üyesiyim. Yasa dışı kuruluş, dernek ve teşekküllerle hiçbir bağım yok” dedim.

Tabi ihtilal şartlarının hükmü sürüyordu. Dinleyen de, anlamaya çalışan da olmuyordu. Tam 43 gün Harbiye’de gözetim altında kaldım. Burası Mahir Çayan’ların yattığı yerdi. Benim durumumda olan yaklaşık otuz kişi oradaydık. Beton zeminli bir hücreye tıktılar. İşkence yapmadılar ama yine de şartlar o kadar ağırdı ki; üzerime bit düştü.

43 gün sonra çıkarıp Selimiye’ye Askerî Mahkeme’ye çıkardılar. Sorguya aldıkları odada masanın üzeri dosyalarla doluydu. Kendi kendime, “Eyvah, bunlar ne kadar faili meçhul eylem varsa benim üzerime yıkacaklar” diye düşündüm. Ben böyle düşünürken sorguyu yapan yüzbaşı hâkim, “Hasan Demircan’ı tanıyor musun?” dedi. O zaman anladım, beni şikayet edenin kim olduğunu?

“Tanıyorum efendim, Sular İdaresi’nde birlikte çalışıyoruz” dedim. “Komünistlik yapmışsın, bu adamı da dövmüşsün” dedi. Olayı anlattım. “Efendim bizden solculuk çıkar, Alevilik çıkar, Halk Evi çıkar ama komünistlik çıkmaz. Benim bütün sülalem Atatürkçü’dür” dedim.

Neyse ki bu sorgu yeterli geldi ve serbest bırakıldım. Yattığımız bir buçuk aylık hücre cezası da yanımıza kâr kaldı. Beraat kararımızı aldıktan sonra da Alay Komutanlığı’na geldik ve askerliğimize kaldığımız yerden devam edip tamamladık. Yaşadığımız onca olaylar, ülkenin geçirdiği travmalar bize ders oldu, tecrübe oldu.

Her askerî darbe gibi 12 Eylül’ün de ülkeye faturası ağır oldu. Şu kadarını söyleyeyim ki; 650 bin kişi gözaltına alındı, ağır işkencelerden geçirildi. 1 milyon 683 bin kişi fişlendi. Açılan 210 bin davada 230 bin kişi yargılandı. 7 bin kişi için idam cezası istendi. 517 kişiye idam cezası verildi. Haklarında idam cezası verilenlerden 50 devrimci asıldı. 300 kişi hapishanede kuşkulu bir şekilde

öldü. 937 film, sakıncalı bulunduğu için yasaklandı. 23 bin 677 derneğin faaliyeti durduruldu. 39 ton gazete ve dergi imha edildi. Derneklerin, partilerin siyasi faaliyetleri durduruldu. Siyasetçiler yasaklı hale getirildi. Sendikalaşma kaldırıldı, çalışanların kıdem tazminatı gibi kazanımları daraltıldı. Ücretler ve sosyal haklar budandı. Grev hakkı yasaklandı.

Yeniden Sivil Hayat...

Askerliğimi tamamladıktan sonra yeniden sivil hayata döndüm. Yeniden Sular İdaresi'ne dönmek konusunda kararsızdım. Bu esnada Fındık İhracatçıları Birliği Fingo'nun patronu ile konuştuk. O da benim gibi Cumhuriyet Halk Partili, sosyal demokrat bir adamdı. Daha önceden de tanışırdık. Zaman zaman iltifat eder, yönetim tarzımı beğendiğini söylerdi. Bana iş teklif etti. "Seninle çalışmak istiyorum. Gel burada koordinatör ol, bana müdürlük yap" dedi. "Ne yapacağız?" dedim. "Fındık ihraç edeceğiz" dedi. Şartları ve maaşı oldukça iyiydi. Kabul ettim. Kısa zamanda çok başarılı olduk. Adam bu işten büyük paralar kazandı. Düzce'de yeni bir fabrika kurdu. Bana da Zeytinburnu'nda bir arazi bir de sıfır araba aldı.

Bu arada İhracatçılar Birliği'nin genel kurulu yapılacaktı. Birliğin başına bizim patronu getirmek istiyorduk. Bunun için sıkı bir hazırlık yaptık. Parti çalışmalarında edindiğim tecrübe çok işime yaradı. Neticede genel kuruldan başarıyla çıktık. Bizim patron İstanbul İhracatçılar Birliği'nin başkanı oldu.

Ben de buradaki çalışmalar esnasında hem ihracatı öğrenmiş hem de özel sektörde kendimi geliştirmiştim.

Sonra kendi işimi kurmaya karar verdim. Finko'nun muhasebesinde çalışan Cemal Sürekli adında bir arkadaşımla birlikte Semeks A.Ş adında ortak bir şirket kurduk. Bu arada Öger Hava Yolları'nın ortaklarından Ersin Dirim de bize katıldı.

Cemal ile benim düşüncemiz bildiğimiz iş olan fındık ihracatı işini yapmaktı. Ersin bize farklı bir sektör önerdi. "Fındık ihracatı da yapalım ama bunun yanında kornişon turşu işine girelim, bu işte çok para var" dedi. Arazi kiralarının düşük olduğu bir yerden arazi kiralayacak, salatalık yetiştirecek ve İskandinav ülkelerine satacaktık. Aklımıza yattı.

Kurt Çimento'nun sahibi Mehmet Kurt'u tanıyordum. Ceyhan'da geniş arazileri vardı. Neredeyse Ceyhan'ın yarısı onundu. Ceyhan'daki çiftliğine gidip yüz yüze görüştük. Kira fiyatlarında anlaşarak üç yüz dönüm arazi kiraladık.

Kısa zamanda işin tekniğini öğrenerek salatalık yetiştirmeye başladık. İlk yıl elli kişi çalıştırdık ve tam 180 tır salatalık ihraç ettik. O zamanın parasıyla 2 milyon 150 bin mark para kazandık.

1985'ten 1989'a kadar beş yıl bu işi yaptım. Kazandığımız ticari başarı hem benim kendime olan özgüvenimi arttırdı hem de ekonomik güç sağladı. Buradan aldığım güçle siyasete daha avantajlı şartlarda girdim.

Belediye Başkanlığı'na aday olduğum zaman şirketten 600 bin mark çektim. Bu paranın tamamını seçim kampanyası süresince harcayıp bitirdim.

Yeni Bir Siyasi Rüzgar...

Bu arada hayat normale dönmeye, siyasi partiler yeniden kurulmaya başlanmıştı.

Vitrinde üç yeni siyasi parti vardı. Daha doğrusu Kenan Evren başkanlığındaki Milli Güvenlik Konseyi, kurulan partilerden sadece üçüne izin vermişti. Askerî yönetimin başbakanı Bülent Ulusu'nun müsteşarlarından Necdet Calp'in kurduğu Halkçı Parti (HP), emekli Orgeneral Turgut Sunalp'in kurduğu Milliyetçi

Türkiye'de Çevre Bakanlığı kurulmadan önce belediyemizde kurduğum Çevre Müdürlüğü'nün açılışı.

Genelde nikâh törenlerini düğün salonlarında kıyardım.

Murat Karayalçın, ben, Kader Başkanı Eyüp ve Erdal İnönü.

Demokrasi Partisi (MDP) ve Ulusu Hükümeti'nin bakanlarından Turgut Özal'ın kurucusu olduğu Anavatan Partisi (ANAP).

Ayrıca bu üç partiden de siyaset yapmak isteyen birçok aday da MGK vetosuna takılarak saf dışı bırakılmıştı.

Cumhuriyet Halk Partisi'nden geldiğim için o günlerde Erdal İnönü tarafından kurulan Sosyal Demokrat Partisi'nden (SODEP) yanaydım ama bu partinin seçimlere girmesine izin verilmemişti. Ben de mecburen mevcut partiler içinde sol geleneğe hitap eden Halkçı Parti'yi destekledim.

Bu arada 7 Kasım 1982'de Cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılmış, 12 Eylül İhtilalinden sonra Devlet Başkanı olarak görev yapan Kenan Evren Cumhurbaşkanı seçilmişti.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden bir yıl sonra 6 Kasım 1983'te siyasi partiler seçimi yapıldı. Anavatan Partisi %45, Halkçı Parti %30, Milliyetçi Demokrasi Partisi %23 oy aldı.

Zeytinburnu'ndaki durum ilginçti. Özellikle benim sorumlusu olduğum üç mahallede Halkçı Parti, Anavatan'a açık ara fark atmıştı. Anavatan Partisi 19 bin oy alırken, Halkçı Parti 24 bin 500 oy almıştı.

Rahmetli Turgut Özal, Zeytinburnu'nu sever, buraya özel ilgi gösterirdi. Seçim sonuçlarını incelemiş ve özellikle benim sorumlusu olduğum üç mahalledeki seçim sonuçları ilgisini çekmişti.

"Bu üç mahallenin yetkilisi kim?" demiş. "CHP'nin Gençlik Kolları Başkanlığı'nı yapan Hasan Yılmaz isminde bir genç" diyerek benim ismimi vermişler. Bunun üzerine Özal, ilk belediye başkanlığı seçimlerinde beni aday göstermeye karar vermiş. "Efendim, o çocuk " diye itiraz etmişler. Onları dinlememiş. "Olsun, biz dört eğilimi birleştiren bir partiyiz. Seçimi onunla kazanacaksak; neden aday göstermeyelim?" demiş. Bakın, daha ortada Muzaffer Çavuşoğlu'nun adı yok.

Bir gün mahalleye orta yaşlarda takım elbiseli, kravatlı iki adam geldi. Beni buldular. "Seninle konuşmak istediğimiz önemli bir konu var" dediler. "Buyurun, kahveye geçip konuşalım" dedim.

Birlikte kahveye geçip oturduk. Bana, uzun zamandır Zeytinburnu'nu takip ettiklerini, seçim sonuçlarını incelediklerini söylediler. "Anavatan Partisi olarak seni belediye başkanı adayı göstermek istiyoruz" dediler. İçimden sevindim tabi. Ama renk vermedim. "Bana bir gün izin verin; düşüneyim. Eşime, kardeşime, aile büyüklerime sorayım, yarın size cevap veririm" dedim.

Askerden yeni gelmişim, işim gücüm yok ve Anavatan Partisi bana belediye başkan adaylığı teklif ediyor... Sevinçli ama bir o kadar da kararsız bir şekilde eve geldim. Akşam yemeğinden sonra eşim ve kardeşimle oturuyoruz. Onlara konuyu açtım. İlk itiraz eşimden geldi. "Ben sana oy vermem" dedi. Kardeşim de aynı tepkiyi gösterdi. "Ben de oy vermem" dedi.

Ertesi gün adamların karşısına çıktım. "Teklifinize teşekkür ederim ama kabul edemem" dedim. Şaşırıp, "Neden?" diye sordular. "Ailem, kardeşim, arkadaşlarım karşı çıkıyor. Ben onlardan bile oy alamadıktan sonra nasıl seçim kazanırım?" dedim. Ondan sonradır ki, Anavatan Partisi Muzaffer Çavuşoğlu'nu buldu ve onu aday gösterdi.

Aslında onu aday göstermekle iyi de ettiler. Muzaffer Çavuşoğlu, mahalleden komşumdu. İyi adamdı. Çalışkandı. Zeytinburnu'nda polikliniği vardı. Fakir fukaraya yardım eder, bu yüzden sevilir, sayılırdı.

1983 genel seçimlerinden sonra siyaset biraz daha normalleşmeye başlamış, Doğru Yol Partisi (DYP), Refah Partisi (RP), Sosyal Demokrat Parti (SODEP) gibi sağda ve solda yeni siyasi partiler kurulmuştu. Bu gelişmelerden sonra Mart 1984'te yerel seçimler yapıldı. Zeytinburnu'nda belediye başkanlığını Anavatan Partisi'nin adayı Muzaffer Çavuşoğlu kazandı.

SODEP olarak bizim adayımız Yusuf Tozkoparan isimli Rizeli bir arkadaşımızdı. %25 oy alarak ikinci olduk.

Aslında Zeytinburnu sol seçmenin güçlü olduğu bir bölgeydi. 1979 seçimlerinde CHP olarak %57 oy almıştık. Gene kazanırdık ama aday tespitlerinde ciddi hatalar yapılmıştı. Şöyle ki; Zeytinburnu'nda 31 meclis üyesi adayı vardı. Yedeklerle beraber toplamda 62 kişi... Bu 62 kişilik listenin 37'si Rizeliydi. Rizeliler'in Zeytinburnu'nda böyle bir çoğunluğu hiçbir zaman olmamıştı. Haliyle çok tepki çekti. Listeler yapıldığında bu durum benim dikkatimi çekmemişti. İlk 15 içinde dört-beş tane Rizeli aday olduğunu biliyordum ama listenin geri kalanının da onlarla doldurulduğunu fark etmemiştim. Spor kulübünün teknik direktörü bir gün kahvede otururken kolumdan tutup çekiştirdi. "Sen, bizim partiye oy ver diyorsun ama bu listeye nasıl oy veririm? Zeytinburnu'nda oturan ne kadar Rizeli müteahhit varsa listeye doldurmuşsunuz" dedi. Listeyi açıp baktım; adam doğru söylüyor. Verecek cevap bulamadım. Dolayısıyla kimsenin savunamayacağı bu listeyle seçimlere girdik. Doğal olarak da kaybettik. Anavatan Partisi'nin adayı Muzaffer Çavuşoğlu rahat bir şekilde seçimleri kazanıp belediye başkanı oldu.

SHP'li Yıllar...

Aynı kulvarda olup sol seçmene hitap eden iki parti vardı: Halkçı Parti (HP) ve Sosyal Demokrat Parti (SODEP). Zaten bu durum bile başlı başına bir sorundu. Solu bölüyor, gücünü ve etkisini azaltıyordu. Neyse ki yerel seçimlerin hemen ardından bu iki parti birleşme kararı aldı. 3 Kasım 1983 tarihinde HP ve SODEP birleşerek Sosyal Demokrat Halkçı Parti (SHP) adını aldı. Bütün Türkiye'de olduğu gibi Zeytinburnu'nda da örgütlerimiz birleşti.

Zeytinburnu'nda etkili bir siyasetçiyim. Halkı ve örgütü tanıyorum. Bu yüzden arkadaşlarımız beni SHP'nin ilçe başkanı yapmak istediler. Kabul etmedim. Çünkü ben bundan sonraki ilk seçimlerde belediye başkanı olmayı kafama koymuştum. Şayet ilçe başkanlığını kabul edersem; hep göz önünde olacak ve yıpratılacaktım. Oysa ben biraz daha geri planda durup örgütte ve halk tabanında çalışma yapmak istiyordum. Siyaset uzağı görme sanatıdır. Hesap, kitap, plan işidir. Dürüst ve namuslu insanların işidir.

Benim de çok sevdiğim, takdir ettiğim Giresunlu Mehmet Abimiz vardı. Onun ilçe başkanı olmasını istiyordum. Hem teşkilatı hem de Mehmet Abi'yi ikna ettim. Delegelerimizin de ortak kararıyla kongrede ilçe başkanı seçtik. Ben de partinin ilçe sekreteri olarak ikinci adam oldum. Birlikte çok güzel işler yaptık. Saygı, sevgi çerçevesinde el ele verip çalıştık. Ast-üst ilişkisi çerçevesinde ben ona saygı gösterdim, o da bana sevgi duydu. Bu şekilde hem mevcut belediye başkanının çalışmalarını sıkı gözetim altında tutup etkili bir muhalefet yaptık hem de vatandaşlarla yakın temas içinde olup seçimlere hazırlandık.

Ön seçim: Belediye Başkanlığına Giden Yol...

Bu şekilde yıllar gelip geçti. 1989 yerel seçimleri yaklaşırken belediye başkan adayları ortaya çıkmaya başladı. Parti "ön seçim" kararı alıp kararı delegelere bırakınca benim işim iyice kolaylaştı. Neden? Çünkü teşkilatı zaten ben yapmış, delegelerin çoğunu ben getirmiştim. En önemlisi uyum içindeydik. Düzgün, ölçülü, samimi ilişkilerimiz vardı.

Bu arada karşıma çok ciddi adaylar çıkmaya başladı. Dr. Celal Osman Özçelik, Metin Doğan, ilçe başkanımız Mehmet Abi...

Diğerleri neyse de, Mehmet Abi ile karşı karşıya gelmek istemiyordum. Seçilmeme korkusundan değil; onun üzülüp, yıpranmasını istemediğimden... Gidip kapısını çaldım. Beraber yemek yedik. "Ben bu seçimi alacağım. Gel bu adaylık sevdasından vazgeç. Sen iktisatçısın, belediyeyi kazanalım, seni başkan yardımcısı yapayım, beraber yürüyüp gidelim. İlk genel seçimlerde senin üzerine oynayalım. Milletvekili ol, bizi Ankara'da temsil et" dedim. Dinlemedi beni. Kendisi Karadenizli'ydi. Zannetti ki, Trabzonlular, Rizeliler ona oy verecek. "Ben önseçime girip kazanacağım" dedi. Önüme beyaz bir kâğıt çekip yazdım. "Mehmet Abi, bu delegeleri tanıyorum. Ben iki yüz yirmi dört oy alırım, sen de ancak altmış oy alırsın" dedim.

Nitekim sonuç dediğim gibi oldu. Ben iki yüz on sekiz oy aldım. O da elli yedi oy aldı. Üstelik benim on yedi tane de geçersiz sayılan oyum vardı.

Hoşgörümü, saygımı, efendiliğimi yanlış anladı. Ondan çekindiğimi düşündü. Halbuki hoşgörü başarının, yükselmenin, toplum tarafından sevilmenin birinci şartıdır.

Yine de şunu söyleyeyim ki rahmetli Mehmet Abi'miz çok dürüst, ilkeli adamdı. Seçim sonuçlanır sonuçlanmaz aynı akşam evine gittim. "Seni kontenjandan aday göstermek istiyorum. Gel seçimleri kazanıp, belediyeyi birlikte yönetelim" dedim. Kabul etmedi. Sarılıp kucaklayarak tebrik ettikten sonra şöyle dedi. "Ben ön seçime girmiş, sana rakip olmuş bir adamım. Uygun olmaz. Yola çıktığın arkadaşlarınla çalışırsan daha başarılı olursun, biz de elimizden gelen her türlü desteği sağlarız" dedi.

Aynı teklifi Osman Özçelik'e de yaptım. Osman, HADEP kurulduğunda ikinci adamlığa kadar çıkan biridir. İyi siyasetçidir. Kürt seçmen onu sever.

"Osman, bu seçimi kazanman mümkün değil. Gel sen adaylıktan çekil. Belediyeyi kazanalım, seni başkan yardımcısı yapayım. Doğu kökenlisin, Kürt'sün. Burada iyi bir tabanın var. Çalışır, milletvekili olursun. Ben de sana yardımcı olurum. Hiçbir zaman önünü kapatmam" dedim. Kabul etmedi. Aynı teklifi belediye başkan adayı olduğumda gene yaptım. O da Mehmet Abi gibi ilkeli davrandı. "Başkan, ben ön seçime girip delegeden oy aldım. Belediyede görev almam uygun olmaz. Ama her zaman senin yanındayım" dedi.

Dr. Celal Bey, en güçlü rakibimdi. Azeri kökenliydi ve Merter'de oturuyordu. Zeytinburnu'nda muayenehane açmıştı. İyi bir dahiliyeciydi. Fakir, fukara kadınları ücretsiz muayene eder, vatandaş tarafından sevilirdi. Bir gün hanımı alıp evine gittim. Adaylıktan çekilmesini söyledim. Kabul etmedi. Ben de eve dönünce hanıma dedim ki: "Bizi destekleyen bütün kadınları örgütle. Elli-yüz, ne bulursanız her gün kadınları Celal Bey'e muayeneye gönder. Onlara bakmaktan delegelerle ilgilenemesin."

Hakikaten öyle oldu. Celal Bey, muayeneye gelen hastaların yoğunluğundan ne seçimle ilgilenebildi ne de delegelerle. İş yoğunluğundan başını kaldırıp da sokağa çıkamadı.

Seçimlerde 103 oy alarak benim arkamdan ikinci oldu. Seçimden sonra Celal Bey'in evine giderek helallik istedim. Birlikte çalışma önerdim. Beyefendi adamdı. Sağ olsun hiç alınganlık göstermedi. Hatta seçimlerde benim için eşofman ve forma yaptırıp gençlere dağıttı.

Böylece ön seçim esnasında bizim partinin bütün unsurlarını birleştirmiş oldum. O günün şartlarında sekiz parçaya bölünmüş SHP'yi birleştirdim. Yumruk gibi yapıp sahaya öyle çıktım.

Bu arada daha adaylık başvurusu yapmadan önce eski ilçe başkanımız Ali Çelik'in de onayını alma gereği duymuştum. Ali Bey, örgütümüzün büyüğüydü. 12 Eylül öncesi ben gençlik kolları başkanı iken ilçe başkanlığımızı yapmıştı. Hepimiz sever, sayardık.

"Ben Zeytinburnu Belediye Başkan adayı olmak için ön seçimlere girmek istiyorum. Kazanacağıma da eminim. Ama sen onay vermezsen asla aday olmam"

SHP Kurultayı. Ben, Erdal İnönü ve Aydın Güven Gürkan.

Zeytinburnu mahalle muhtarlarımız. Yenidoğan, Telsiz, Merkezefendi ve Veliefendi muhtarları ile birlikteyiz.

dedim. Benim bu hareketim çok hoşuna gitti. Üstelik, Türkiye'nin siyaseten en karmaşık ve karanlık günlerinde birlikte siyaset yapmıştık. Benim ne kadar çalışkan ve gözü kara biri olduğumu iyi bilirdi. Ayağa kalkıp sırtımı sıvazladı.

"Hayırlı olsun, oğlum. Sen çalışkan ve efendi bir adamsın. Hem ön seçimi hem de belediye seçimlerini kazanacağına inanıyorum. Yolun açık olsun" dedi.

Hem örgüt üzerindeki disiplinli çalışmam, hem de parti büyüklerimizin desteğini almam benim işimi oldukça kolaylaştırmıştı.

Neticede delegeler sandığa gidecek ve seçimler yapılacaktı. Bu arada her mahallenin farklı durumları, sosyal yapıları vardı. Beş Telsiz, Seyit Nizam, Gökalp mahalleleri daha çok Tunceli, Erzincan, Bingöl ağırlıklıydı. Yani üç değişik vilayetten gelmiş insanlar oturuyordu. Veliefendi ve Yeşiltepe'de Rizeliler, Trabzonlular ön plandaydı. Ayrıca Makedonya tarafından gelmiş göçmenler vardı. Amasyalı vardı, Diyarbakırlı vardı.

Hiç unutmam; Merkezefendi Mahallesi'ndeki delegeler arasında Makedonyalı göçmen bir arkadaşımız vardı. Adliyede katipti ve Dr. Celal Bey'i desteklediğini herkes bilirdi. Seçimlere bir hafta kala benim yanıma geldi. "Hasan Bey, ben seni desteklemeye karar verdim" dedi. Ondan böyle bir cümle duyacağım hiç aklıma gelmezdi. Hem şaşırmış, hem de şüphelenmiştim. Aklıma iki şey geldi: Bu adam, ya benden para isteyecekti ya da karşı taraf adına istihbarat yapıyordu.

"Beni desteklemenize sebep ne? Lütfen beni ikna edin, yoksa hakkınızda başka şeyler düşüneceğim" diyerek bütün kapıları kapattım.

Benden daha yaşlıca olan bu delegemizin ismi Asım'dı. Asım Bey, uzun uzun yüzüme baktı. "Bizim mahallede kaç delegemiz var?" dedi. "Elli altı" dedim. "Doğru elli altı delegemiz var. Bu delegelerin her biri memleketin dört bir yanından gelmiş insanlar. Karslı'sı var, Tekirdağlı'sı var, Trabzonlu'su var, Tokatlı'sı var, göçmeni var... Aralarında neredeyse kırk yedi vilayetten insan var. Ben araştırdım, elli beş oy alıyorsun. Bir tek Sakallı Eyüp sana oy vermiyor. Diğerleri hep senin adını söylüyor. Karadenizlisi de senin adını söylüyor, Doğulu'su da, Batılı'sı da... Sen bu adamlara ne yaptın?" dedi.

Ona şöyle cevap verdim: "Siyaset ekip ve iddia işidir. Ekibiniz ve iddianız oldu mu başarılı olursunuz. Bir de kitlelere umut vermeniz gerekir. İnsanlar, sizinle bir şeylerin değişeceğine yürekten inanmalı..."

Asım Bey güzel bir tespit yapmıştı. Yöresi, geleneği ne olursa olsun bütün örgütle sağlam ilişkiler kurmuş, onlarla güzel bir enerji yakalamıştım.

DİSK'te onur kurulu üyesiydim. Oradayken de beyanlarım, bildirgelerim olurdu. Ondan kalma bir alışkanlıkla taraftar veya muhalif demeden bütün delegelere bir mektup yazdım. Aday olduğum taktirde seçimi nasıl kazanacağımı, Zeytinburnu için neler vaat edeceğimi, belediyeyi nasıl yöneteceğimi anlattım.

Dolayısıyla ön seçime girerken beni kazandıracak bütün unsurları kullandım.

Bu yüzden sonuç sürpriz olmadı. Ezici bir çoğunlukla sandıklardan benim ismim çıktı.

Ön seçimi bu şekilde tamamlayarak yerel seçimlere girdik.

Seçim Çalışmaları...

1989 yerel seçimlerinde Zeytinburnu'nda yedi parti yarışa girmişti. Sosyal Demokrat Halkçı Parti'nin adayı bendim. Anavatan Partisi Zülküf Aktaş'ı, Demokratik Sol Parti Akın Seçilmiş'i, Doğru Yol Partisi Tuncer Arabul'u, Refah Partisi Kazım Naci Doğan'ı aday göstermişti. Ayrıca Milliyetçi Çalışma Partisi ve Islahatçı Demokrasi Partisi'nin de adayları vardı.

Aramızda kıyasıya bir rekabet başladı.

Ben zaten yıllardır bu seçimi bekliyordum. Hazırlıklıydım. Anavatan Partili belediyenin bütün çalışmalarını yakından izleyip sıkı markaja almıştım.

Meselâ Öğretmen Evi'nin önündeki Rauf Denktaş Caddesi'nde belediyenin yaptığı yanlış bir uygulamayı belgeleriyle tespit ettirmiş, Zeytinburnu'nun gündemine taşımıştım. Belediye bu caddeye parke taş yapmış, bir ay geçmeden sökerek yenilenmesi için bir kez daha ihale açmıştı. Her iki çalışmayı da kameraya aldırdım. "Anap'lı Başkan, yeni yaptırdığı parke taşlarını söktürüp yeniden yapıyor, çıkar gruplarına rant sağlıyor" diye kahvelerde gösterdim.

Hem genç, hem heyecanlı hem de enerjiktim. Sendikacılığım vardı, dernekçiliğim vardı, öğrenciliğim vardı, bir de bunların üstüne kamuda çalışıyor, neredeyse tüm seçmenlere doğrudan ulaşacak bir iş yapıyordum.

Bu arada Anavatan Partisi'nin, mevcut belediye başkanı Muzaffer Çavuşoğlu'nu yeniden aday göstermemesi benim işimi oldukça kolaylaştırmıştı.

Muzaffer Bey, Büyükşehir Belediye Başkanı Bedrettin Dalan ile takışıp aday gösterilmemiş, bu durum haliyle onun gönlünü kırmıştı. Muzaffer Bey'in DİSK Maden İş Sendikası'nda baş temsilci konumunda olan bir yeğeni vardı. Biz ona Apo derdik. Bir gün yanıma geldi. "ANAP bizim Muzaffer'i aday göstermemiş, zaten solcuyum, ben de seni desteklemeye karar verdim" dedi.

Bu destek çok önemliydi. Çünkü Muzaffer Bey beş yıl boyunca ilçeyi yönetmiş bir adamdı. Üstelik Çavuşoğlu ailesi herkes tarafından tanınan ve nüfusu olan kalabalık bir aileydi. Özellikle göçmenler üzerinde inanılmaz bir etkileri vardı.

Bu moral ve motivasyonla çalışmaya başladık. Bu arada bizimle birlikte diğer partilerin adayları da resimlerini, afişlerini bastırmış, sokaklara asmaya başlamışlardı.

O zamanlar ben zayıf, filinta gibi bir gençtim. Bıyık filan yoktu. Atatürk'ün saçları gibi sarı saçlarım, çakır gözlerimle Tokatlı'dan çok göçmenleri andırıyordum.

Zeytinburnu'nda İkibin Kıraathanesi vardı. Daha çok göçmenlerin, Arnavutlar'ın takıldığı bir kıraathaneydi. Muzaffer Bey'in yeğeni Apo orada demiş ki: "Madem, Muzaffer'i aday göstermediler biz de göçmenler olarak Hasan Yılmaz'ı destekleyelim. Zaten bunun anası 93 Muhaciri'ymiş."

Saçım, gözüm, tipim de göçmenleri andırıyor. İnanmışlar ve beni desteklemeye karar vermişler.

Bu haber kısa zamanda duyuldu ve dalga dalga bütün Zeytinburnu'na yayıldı. Üniversiteyi Yugoslavya'da bitirmiş, sonra da gelip ilçede marangozluk yapan Remzi isminde bir arkadaşımız vardı. Benim de okey masasından arkadaşımdı. Haberi bana o verdi.

Ardından bir gece Apo yanıma geldi. "Hemen annene gitmemiz lazım" dedi. "Niye?" dedim. "Annenin muhacir olduğunu söyledim. Bizimkiler gelip de sorarlarsa boş bulunup da yalanımızı ortaya çıkarmasın" dedi.

Gece yarısı demeyip hemen annemin kapısını çaldık. Onu yataktan kaldırıp karşımıza oturttuk.

"Ana sana bir işimiz düştü" dedim. "Nedir?" dedi. Durumu bir güzel anlattım. "Eğer birileri gelip de nereli olduğunu sorarlarsa muhacir olduğunu söylersin" dedim. Aklına yattı. Zaten komşu köylerimizden bazıları muhacirdi. Mesela Tokat'ta bizim köyümüz Tinyaba ile Turaç köyü karşı karşıyadır. Aramızdan küçük bir dere akar. Turaçlılar'ın hepsi 93 muhaciridir.

"Ben aslen Tokat'ın Turaç köyündenim. Muharrem beni daha on altı yaşında genç bir kızken Turaç'tan aldı getirdi. Biz 93 muhaciriyiz dersin" dedim.

Hakikaten de gelip anneme sormuşlar. O da benim tembihlediğim gibi konuşmuş.

O günden sonra tanıdıklarımız arasında bu olay çok konuşuldu. Bana, "Yaşlı ananı da muhacir ettin ya, senden korkulur" diye takılanlar oldu.

Seçim kampanyası esnasında toplumun her kesimine dokunmaya çalıştım. En başta da dürüstlük ve güven vurgusu yaptım. Siyaseti dürüst ve namuslu

insanların yapması gereken bir sanat olarak işledim. Kendimi Zeytinburnu'na adayacağımı söyledim. "Sizinle hiç ayrılmayacağız, etle tırnak gibi olacağız" dedim. Ne adaylığım sırasında, ne belediye başkanlığım sırasında ne de sonrasında bu sözümün arkasında durmamazlık yapmadım. Zeytinburnu'ndan hiç ayrılmadım. Hâlâ da Zeytinburnu'nda oturuyorum. Yoksa namussuz ve kötü niyetli biri olsaydım; imar müdürünü çağırırdım, "Oğlum, şu projeleri şöyle yap, böyle düzenle" derdim. Para toplatırdım, hırsızlık yapardım, Ataköy'den, Bakırköy'den daireler alır yolumu bulurdum. Ama yapmadım. Her zaman Zeytinburnu sokaklarında başım dik, alnım açık dolaştım. Belediye başkanlığımın son yıllarında bile meydana çıktığımda beş bin kişi ardımdan gelirdi.

Seçim çalışmaları esnasında rakip adaylarla söz düellosuna girmedim. Aksine onlara karşı centilmence davranmaya çalıştım.

Meselâ DYP'nin adayı Tuncay Arabul, eski MHP'li koyu ülkücü bir arkadaştı. 12 Eylül öncesi Yıldız Teknik Üniversitesi'nde çok eylemleri, olayları olmuş militan bir kişiydi. Ona karşı bile çok sıcak davranıyordum. Araç konvoylarımız yolda karşılaşınca hemen araçtan iniyor, yanına varıyor, kucaklıyor, öpüp, başarılar diliyor, "inşallah kazanırsın başkanım" diyordum. İstiyordum ki, bizi gören esnaf, vatandaş manzarayı değerlendirsin, "ne kadar barışçı bir adam" desin. Tuncay Bey, aslında bu durumdan rahatsız oluyor, yanındakilere "bıktık bu adamdan" diyordu. Ama vatandaş önünde tepki gösteremiyor, mecburen karşılık verip beni kucaklıyordu.

Aynı davranışı diğer adaylara da gösterdim. Hiçbiri ile kavgaya, takışmaya girmedim. Onun içindir ki vatandaşa samimi ve sempatik geldim. "Bizim Hasan" diye beni bağırlarına bastılar. Gittiğimiz her yerde, kahvede, çarşıda, pazarda ilgi duydular, yakınlık gösterdiler.

Vatandaşa sıcaklık göstermek ve yakın temas önemlidir. Güler yüz, tatlı dil önemlidir.

Yeri gelmişken bir örnek vermek istiyorum... İstanbul'un bazı yerlerinde belde belediyelikleri oluşturulmuştu. Bunlardan biri de Çatalca'nın en batısında bulunan Binkılıç beldesiydi. Buraların genel siyasi dengeleri pek umursamayan, statüleri bakımından da âdeta bağımsız cumhuriyetleri andıran bir yapıları vardı. Doğrudan İçişleri Bakanlığı'na bağlı çalışıyorlardı. İmar mevzuatı açısından ilçe ve büyükşehire hesap vermek zorunda değillerdi. İlçe belediyesinin yetkileri, etki ve çalışma alanları, büyükşehir tarafından sınırlandırılmış olmasına rağmen beldelerde böyle bir durum söz konusu değildi. Örneğin ilçeleri ekonomik ve sosyal olarak şekillendiren ana arterlerin denetimi tamamıyla büyükşehirde olmasına rağmen, beldelerdeki ana ve ara arterler, evler, dağlar, taşlar kayıtsız şartsız belde belediyesinin elinde idi.

Onun içindir ki belde belediyelerini kazanmak ayrı bir önem taşıyordu. Parti olarak bizim de güçlü olduğumuz bir yerdi. Seçim çalışmaları başladığında DİSK Başkanı Rıdvan Budak'ın isteğiyle beni oraya konuşmacı olarak görevlendirmişler. Haliyle kalkıp gittim. Bütün partiler en güçlü isimlerini göndermiş harıl harıl çalışıyorlar. ANAP Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut'u görevlendirmiş. İmren Hanım beldeye âdeta kamp kurmuş.

Ben zaten tip olarak Trakyalılar'a benziyorum. Vatandaşla ilişkilerim iyi, güzel konuşuyorum. Çalışmaya başladık. Rıdvan Budak'la beraber, ziyaretler, konuşmalar yapıyoruz.

Bizim adayımız Hasan Abi... Oranın 28 yıllık muhtarı. Tanınan, bilinen bir adam... Ama bir sorunu var. Yüzü hiç gülmüyor. Gülse bile fark edilmiyor. Çünkü geçmiş zamanda nedenini bilmediğim bir kavgaya karışmış ve yüzünü falçatayla çizmişler. Somurtunca tümüyle çirkinleşip âdeta bir katili andırıyor.

Halbuki siyasette görüntü önemlidir. Meydana çıkan adamın albenisinin olması lazım. Halbuki bizim adayımızın yüzü hiç gülmüyor, haliyle çok itici oluyordu.

Bir programda Rıdvan Bey konuşurken biz arkada oturuyoruz. Hemen bir fırsatını bulup bir kenara çektim. "Hasan abi, sana bir taktik vereyim mi?" dedim.

“Ver başkanım” dedi. “İki şeye dikkat edeceksin. Birincisi güler yüz, ikincisi tatlı dil. Güler yüz, tatlı söz önemlidir. Vatandaş seni gördüğü zaman pozitif bir enerji almalı. Bu adam mutlu, bizi de mutlu eder demeli. Yarından tezi yok üç tane meclis üyesi adayını güzelce giyindir. Tıraşlarını olsunlar, lacivertlerini giysinler ve esnafı dolaşsınlar. Zaten küçücük bir çarşınız var. Çarşıda herkesin elini sıksınlar. Rakip partilerin seçim bürolarını ziyaret etsinler, onlara başarılar dilesinler. Vatandaş da onları görsün. Bunlar ne kadar barışçı ve düzgün adamlar desinler.”

Beni dikkatle dinleyip notlar aldı. “İmren Aykut buraya kamp kurmuş. Kadınlarla, kızlarla özel olarak ilgileniyor. Sen de ona karşılık ver. Bildiğin, tanıdığın bütün kadınları harekete geçir. Ev ev dolaşsınlar. Kadınlar arasında propaganda yapsınlar” dedim.

Hemen itiraz etti. “Onların faydası olmaz” dedi. “Sen benim dediklerimi yap, biz bu seçimi alırız” dedim.

Bunları söylemekte geç mi kalmıştık, yoksa benim dediklerimi hiç dikkate almayıp burnunun dikine mi gitmişti bilmem; biz o seçimleri kaybettik. Hasan Abi, 28 yıllık muhtarlığına, onca tanınmasına, bilinmesine rağmen belediye başkanı seçilemedi. Anavatan Partisi’nin 425, Doğru Yol Partisi’nin 702 oy aldığı seçimlerde 617 oy alarak az bir farkla da olsa başkanlığı DYP’ye kaptırdı.

Ben seçimlerde bu hataların hiçbirini yapmadım. Hem rakiplerime karşı çok centilmence davrandım, hem de vatandaşa güler yüz ve tatlı dille yaklaştım.

O günün şartlarında tepeden tırnağa siyaset kadrolarımız da çok iyiydi. Erdal İnönü genel başkan olarak başımızdaydı. Çok iyi bir kampanya yürütüyordu. “Vatandaşı limon gibi sıktırmayacağız” diye bir slogan bulmuştu ve bu slogan çok iyi tutmuştu. Büyükşehir Belediyesi Başkan Adayımız Nurettin Sözen, özellikle şehrin çeperlerine yerleşmiş insanlarına çok güzel mesajlar veriyordu. Anavatan Partisi’nin iktidar yılları boyunca ihmal ettiği kesimlerine yaklaşıyor, onlara umut ve heyecan aşılıyordu.

Ali Topuz vardı. Tecrübesi ve heyecanıyla gençleri peşinden koşturuyordu. Sonra Deniz Baykal vardı. İnönü ortalıyor, Baykal doksana çakıyordu. Tabanından tavanına partimizde başarıya koşan bir ekip vardı. Vatandaşa dokunuyor, taleplerini dinliyor, sorunlarına çare üretiyorduk.

Özetle başarı için gerekli olan bütün bileşenler partimizde toplanmıştı. Hükümet gücüne, medya gücüne, Dalan’ın İstanbul’daki gücüne rağmen bizim başarılı olacağımız belliydi. Nitekim öyle oldu. 1989 yerel seçimlerinde büyük başarı yakaladık. Her tarafı silip süpürdük.

Baykal Zeytinburnu’nda...

Belediye başkanlığı için yürüttüğümüz seçim kampanyasında Deniz Baykal bizzat Zeytinburnu’na gelerek bize destek verdi.

Yanına Şişli Başkan Adayımız Fatma Girik’i de alarak helikopterle Zeytinburnu Meydanı’na indi. Halk meydanı tıklım tıklım doldurdu. Baykal orada çok etkili bir konuşma yaptı.

Bu arada insanlara benimle ilgili büyük bir güven geldi. Zaten tabanda sevilen başarılı biriydim; tavanın desteği de çok açık olunca başarı konusunda kimsede tereddüt kalmadı.

Öte yandan parti içindeki bana rakip çıkan adaylar da desteklerini esirgemediler. Ne Dr. Celal, ne Osman Özçelik ne Mehmet Özoğlu ne de Metin Doğan yanımızdan bir an olsun ayrılmadılar. Meselâ Sümer Mahallesi’nde bir kahve toplantısına mı gittim; hemen Dr. Celal’i yanıma alıyordum. Ona da mikrofon uzatıyordum. Nuri Paşa’ya gidince Osman Özçelik’i kürsüye çağırıyordum. Aynı şekilde diğer arkadaşlarımızı da...

Ne parti içi bir dargınlık, ne küslük, ne bölünme... Çelik gibi tek vücuttuk.

Siyasette bütün bunlar başarı işaretidir. Tabanda sevildin, tavandan destek aldın, örgütte birliği sağladın mı mutlaka kazanırsın...

Durum böyleyken iktidar partisi bölünmüşlük halindeydi. Ankara'da Turgut Özal'ın söylediğini İstanbul'da Bedrettin Dalan yalanlıyor, Dalan'ın söyledikleri Turgut Bey tarafında karşılık bulmuyordu.

Seçim çalışmaları esnasında Zeytinburnu Spor'a da özel bir alan ayırmıştım. Zira Zeytinburnu Spor, Muzaffer Çavuşoğlu'nun başkanlığı döneminde çok kötü günler geçirmeye başlamış, hatta birinci ligden düşmüştü.

Kulübün bu durumu gençler arasında sürekli konuşuluyordu. Ben de yaptığım her kahve toplantısında, gençlerle buluştuğum her ortamda Zeytinburnu Spor'a sahip çıkacağımı söyledim. Bu kulübü yeniden birinci lige çıkarmak için söz verdim.

Binlerce eşofman yaptırdım. Bu eşofmanları gençlere giydirdim. En önlerine geçip bütün Zeytinburnu'nu dolaştırdım. Ayrıca ev kadınları için on binlerce mutfak önlüğü yaptırdım. Tek tek evlere dağıttım.

Üstü açık bir araba kiralayıp gelin gibi süsledim. Yüzlerce aracın katılımı ile konvoylar yapıp caddeleri dolaştım. Araçta yanıma bineceklere bile dikkat ettim. Mesela o zaman Tuncelili bir ilçe başkanımız vardı. Ali Güzelce... Eskiden bir kaza geçirmiş, burnu yanmıştı. Onu başka araca verir, yanıma ilçe sekreterimiz Işık'ı alırdım. Işık, yakışıklı, çakı gibi bir çocuktu.

Yüzlerce araçlık konvoylarda herkesin eline bir pankart verir, öyle dolaştırırdım. Hiç unutmam birinde "Çocuğuma süt alamıyorum" diye bir pankart yazdırmış, her araca dağıtarak hükümet politikalarını protesto ediyorduk. Benim araçta da hanım vardı. Ayağa kalkmış pankartı sallıyor, bir yandan da bağırıyordu. Dikkatle bakınca kolunda beş altı tane burma bilezik olduğunu gördüm. Hemen müdahale ettim. "Altın bileziklerle yoksulluğu mu protesto ediyorsun?" diye bağırdım.

Araç konvoylarında SHP bantlarına sarılı üç ton karanfil dağıttım. "Halkçı, katılımcı SHP" kartları bastırıp dağıttırdım. "Bu kartları saklayın, bir sorununuz olduğunda bize gelin, çözeceğiz" dedim. Belediye başkanı olduktan sonra üç binden fazla insan bu kartlarla bize gelmiş, isteklerini, taleplerini iletmiştir. Hiçbirini de geri çevirmedim. Halk günlerinde, "Bize karanfil vermiştiniz, hatırladınız mı?" diyerek kapımızı çaldılar. Hatırlamadım diyecek halim yok ya; hepsine karşılık verdim. Yakınlık gösterdim, işlerini çözdüm.

Seçim süresince girmediğim ev, sıkmadığım el, çalmadığım kapı kalmadı. "SHP Belediye Başkan adayı olarak oylarına talibim. Desteğinizi istiyorum. Sizi mahcup etmeyeceğim. Güveninize layık olmaya çalışacağım. Sizinle et ve tırnak gibi olacağım. Buradan hiçbir zaman ayrılmayacağım. Zeytinburnu'nu sizinle yaşayacağım" deyip oy istedim. Güler yüz gösterdim. Oy vermeyecek insanların bile karşıma geçip olumsuz çalışmasını önlemeye çalıştım. Çünkü; her şeyin başı azim ve çalışmaktır. Azmetmeden, çalışmadan hiçbir şey başarılmaz.

Bu arada "Yaşanabilir bir Zeytinburnu için" ciddi bir program taslağı hazırladım. Bunu on binlerce broşür ve el kitapçığı halinde bastırarak sosyal hayattan çevre düzenine, imardan altyapıya nasıl yönetim vaat ettiğimi anlatmaya çalıştım.

"Yarım asırdan bu yana ihmal edilmiş, çarpık bir kentleşme sürecine itilmiş beldemizde altyapı sorunları çözümlenmiş, çağdaş ve modern bir Zeytinburnu yaratmak için,

Konut, çevre, sağlık, eğitim, kültür, spor sorunlarımızın çözümü için,

Belediyemizin olanakları ile pahalılığı durdurmak, işsizliği azaltmak için,

Halkla birlikte halk için halkın belediyesini kurmak için hizmetinize talibiz" dedim.

Kaza geçirdim fakat mahalle çalışmalarını aksatmadım.

Bulgaristan dostluk grubu belediyemizde.

Seçim Kurulu Başkanı Ali Bey mazbatamı veriyor.

"Sorunları asgariye indirilmiş bir Zeytinburnu ve layık olduğumuz güzel günler için sizlerden destek bekliyoruz" dedim.

Neler vaat ettiğimizi, nasıl bir Zeytinburnu düşlediğimizi ve nasıl bir belediyecilik anlayışına sahip olduğumuzu hatırlatmak için program taslağımızdan bazı başlıklar vermek istiyorum.

Vaatler, Hedefler, Planlar, Programlar...

Çağdaş, Sosyal, Demokrat Bir Belediyecilik:

Her türlü sömürüye karşı olan, halkın üretime katılımını sağlayan, üretken, malî kaynak ve istihdam yaratan, toplumsal tüketim sorunlarını çözümlemeyi amaçlayan ve pahalılıkla mücadele eden;

Demokratik, halkçı, özerk, halkın kararlara katılımını sağlayan, şeffaf ve halkın denetimine açık, toplum üzerindeki baskıyı kaldıran uzman kadrolarla planla kalkınmayı hedefleyen, bürokrasiden arındırılmış bir belediyecilik anlayışı hâkim kılınacaktır.

Bilimsel Planlama, Modern Şehircilik:

Şehirleşmede çağdaş, bilimsel planlama esas alınacak, kalıcı olanla değişken olanın ilgisi ve bütünlüğü göz önünde bulundurulacaktır.

Abdi İpekçi Spor Salonu çevresi düzenlenecek, buradan sahile kadar uzanan alan, tarihî çevreyle uyumlu biçimde yeşil alan, açık otopark, spor alanlarıyla bezenecek, sahil şeridindeki yeşil alanlar Sümer bahçe boyu ile bütünleşerek gerdanlık gibi beldemizin boynuna takılacaktır. Bir vakıf altında toplamayı düşündüğümüz amatör spor kulüpleri için yeni spor alanları yapılacaktır.

Kazlıçeşme deri fabrikalarının yeri turistik normlara uygun dinlenme ve eğlence alanları olarak düzenlenecektir.

Kazlıçeşme'den başlayarak Bakırköy ilçe sınırına kadar tren hattının tünel içine alınmasına, kazanılan alanın belediye çarşısı, çay bahçeleri, çocuk parkı olarak değerlendirilmesine çalışılacaktır.

Şehir içinde, adliye binası önündeki çocuk parkının altına kapalı otopark, mahallelerin birleşme noktalarında tanzim satış mağazaları, marangoz atölyelerinin ve tamirhanelerin Merkezefendi'de kurulacak Küçük Sanayi Sitesi'nde toplanması, yeni sahil düzenlemesinde balıkçılar için kayıkhane ve deniz ürünlerinin doğrudan halka pazarlanacağı satış yerleri yapılması sağlanacaktır.

İmar-istikamet affı ve tapu sorununun çözümü için yeni imar planları hazırlanacak, kayırmacılığın ve partizanlığın rol oynadığı planlar düzeltilecektir. İmar affından iskan almış ilave kat yapacaklara bugüne kadar uygulanan engeller kaldırılacaktır.

Genel planlama doğrultusunda ana arterler oluşturulacak, sokaklarımızın alt yapı sorunları temelden çözülecek, İSKİ, TEK ve PTT gibi kurumlarla eşgüdüm halinde çalışılacaktır.

İmar ıslah planları geleceğe yönelik biçimde acilen yapılacak, keyfi olarak plan değişikliği dönemine son verilecektir.

İlçemizde var olan "çıkma sorunu" giderilecek, kimi 1.5 metre, kimi 90 cm olan ve görüntü itibarıyla sokağı çirkinleştiren ve eşitsizliklere yol olan bu sorun, modern şehircilik ve adalet ölçüleri içinde çözülecektir.

Tapular imar durumuyla birlikte verilecektir. Önce yolu da içine alan tapu verip sonra bu yolu belediyeye ücretsiz terke zorlanan, bu haliyle de insanlarımızı zor durumda bırakan bu uygulamaya son verilecektir. Tertemiz tapu verilecek, tapu politik şantaj malzemesi olmaktan çıkartılacaktır.

Koruyucu, Kuşatıcı Sağlık Anlayışı:

Bugüne kadar ihmal edilen, ikinci plana atılan sağlık hizmetlerine yeni bir anlayış getirilecektir. Bunun için de öncelikli olarak koruyucu sağlık hizmetleri geliştirilecektir.

Her mahalleye bir sağlık evi açılacak, hekiminden hemşiresine, sağlık memurundan hizmetlisine sağlam ekipler kurulacak, müracaat eden hastalara ilk müdahaleler burada yapılacaktır. Daha büyük vakalar için merkezde tam teşekküllü 50 yataklı bir dispanser kurulacak, giderler belediyemiz ve fonlar tarafından karşılanacaktır. Bu dispanser bünyesinde 100 yataklı yaşlılar ve düşkünler evi, doğumevi, kreş, ana-çocuk sağlığı gibi üniteler bulunacaktır.Tam teşekküllü devlet ve üniversite hastanelerine sevkler için hızlı ve pratik çalışan ambulans sistemi kurulacaktır.

Toplu Taşımayı İşkence Olmaktan Çıkaracak Ulaşım Hedefleri:

Zeytinburnu'nda bir ulaşım planlaması yapılacak, yeni hatlar oluşturulacak, yeni ulaşım tekniklerinden yararlanılacaktır.

Kitle taşımacılığına önem verilecek, toplu taşıma yaygınlaştırılacaktır.

Kent içi ulaşımın düzenli, hızlı hale getirilmesine çalışılacaktır.

Özellikle emekçi halkımızın sabah ve akşam saatlerinde ulaşım problemi çözümlenecek, ek seferler düzenlenecektir.

Yeni araçlar hizmete sokularak otobüs filosu kurulacaktır.

Minibüs taşımacılığı yeniden organize edilecek, minibüsçüler esnafı ve şoförler eğitilecektir.

Anadolu Otogarı kaldırıldıktan sonra bu alanda turistik alış-veriş merkezi, dinlenme, eğlence yerleri gibi halkı açık surlarla bütünleşecek şekilde düzenlenerek Zeytinburnu girişi kavşaklarıyla birlikte bir bütün teşkil edecek şekilde trafiğin rahatlaması sağlanacaktır.

Yeni Trakya Garajı kaldırıldıktan sonra tarihî çevreyle uyumlu olacak şekilde düzenlenecek, alış-veriş merkezleri ile uygun yerlerde yeşil alanlar, parklar, kır kahveleri gibi dinlenme alanları oluşturulacaktır.

Toplumsal Tüketim Sorunları ve Pahalılıkla Mücadele Anlayışı:

Hayatı çekilmez hale getiren pahalılık belediye olanakları ile engellenmeye çalışılacaktır.

Bunun için Zeytinburnu'nun çeşitli mahallelerinde tanzim satış mağazaları kurulacak, aracılar ortadan kaldırılarak gıda maddelerinin direkt olarak üreticiden tüketiciye ulaşması, bu şekilde ucuz yiyecek alınması temin edilecektir. Semt pazarları modernleştirilerek yaygınlaştırılacak, üretici pazarları kurulacaktır. Fiyatlar belediyemiz tarafından günü gününe denetlenecektir.

Çalışanlarımız için bekâr odaları, memur, işçi, emekli ve öğretmen gibi dar gelirlilere belediye arsaları üzerinde yapılacak evlerde ucuz konut imkânları sağlanacaktır.

Kömür ve odun tevzi depolarından dar gelirliye ucuz ve taksitle kömür temin edilecek, hava kirliliğinin önlenmesi için kaliteli kömür satılacaktır.

Belediyemizin kendi bünyesinde üretken belediyecilik anlayışımızın ürünü olarak bir yemek fabrikası kurulacaktır. Tüm iş yerlerine, fabrikalara, atölyelere ve kendi elemanlarımıza yemeği tabldot şeklinde vererek hem ucuz yemek temini edilecek hem de belediye bünyesine gelir sağlanacaktır.

Belediyemiz, enflasyonun aşağı çekilmesinde, pahalılıkla mücadele, kaliteli ve sağlıklı mal tüketilmesinde görevini ödünsüz ve etkin bir biçimde yerine getirecektir.

Altyapı, Üstyapı ve Çevre Düzenlemesinde Hedefler:

Yaz-boz tahtasına dönen cadde ve sokak çalışmaları, İSKİ, PTT gibi kurumlar

arası dağınıklık, yapılmayan veya yetersiz kalan altyapı çalışmaları nedeniyle ortaya çıkan sel baskınları, su taşmaları sona erdirilecektir.

İSKİ, PTT, TEK gibi kurumlarla koordinasyon içinde olunacak, doğalgaz, telefon, elektrik, su gibi ihtiyaçlar ortak koordinasyonla galeriler şeklinde çözülecektir. Ara sokaklarda kanalı olmayan yerlerin tamamının kanalizasyonu en kısa zamanda yapılacaktır.

Ayvalıdere'nin ıslahı için derenin üstü kapatılarak her 50 metrede bir kontrol bacaları yapılıp tıkanmalar önlenecektir. Dere çevresi yeşil alan şeklinde düzenlenecektir. Dereye atık bırakan fabrika ve işletmelere arıtma tesisi kurmaları zorunlu hale getirilecektir.

Maltepe'deki tüm iş yerleri ve fabrikaların kötü şartlarda üretim yapmalarını önlemek amacıyla sıkı denetlemeler uygulanacak, buraların çalışılabilir, yaşanabilir yerler haline getirilmesi sağlanacaktır.

Kumcular ve Kazlıçeşme Dericileri Sorunlarının Kesin Çözümü:

Zeytinburnu sahilini cehenneme çeviren kum depoları mutlaka kaldırılacak, bugüne kadar gelir gözüyle bakılıp savsaklanan, kumcuların tahliyesi meselesi en kısa zamanda ve şiddetle üzerine gidilerek çözülecektir.

Zeytinburnu sahilleri halka açılacaktır. Bu alanda yat limanı ve balıkçı barınakları yapılarak Zeytinburnu'na yakışır hale getirilecektir.

Aynı şekilde yıllardır süregelen Kazlıçeşme ve Dericiler sorununun da üzerine gidilecek, Tuzla'daki yerlerinin bitirilmesi ve Kazlıçeşme'deki iş yerlerinin buraya taşınmaları için her yol denenecektir. Bu alan üzerinde oynanmak istenen oyunlar bozulacaktır.

Yıllardır pis kokusu ve atıklarını ciğerlerimizde hissettiğimiz bu bölge turistik ve yeşil alanlarla bezenmiş bir hale getirilecektir.

Sağlıklı Gelecek, Sportif Gençlik İçin Hedefler:

Gençlerimizin sağlıklı koşullarda yetişmeleri ve eğitimleri için her türlü imkân seferber edilecektir. Bu amaçla gençlere meslek eğitimi, çıraklık eğitimi ve beceri kursları düzenlenecektir.

Spor faaliyetleri yaygınlaştırılacak, gençlerin sporun her branşında aktif olmaları için spor sahaları yapılacaktır. Yüzme, basketbol, voleybol, atletizm, güreş gibi alanlarda altyapı ve malzeme sorunu çözülecektir. Amatör kulüpler desteklenecek, Zeytinburnu'nda amatör lig kurulacaktır.

Okullara spor sahaları yapılacak, malzeme yardımlarında bulunulacak, ayrıca gençlerin belediye hizmetlerinin üretim ve denetimine katılmaları sağlanacaktır.

Kültür, Sanat ve Eğitim Hedefleri:

Zeytinburnu'ndaki kültür ve sanat boşluğunu doldurmak için çalışmalar yapılacaktır. Kazlıçeşme'de var olan kot farkından yararlanılarak içinde sinema, tiyatro, kütüphane, sergi salonu, lisan laboratuvarı, sanat galerisi ve müzik eğlence merkezlerinin olduğu kültür sitesi yapılacaktır.

Şenlikler, festivaller, yarışmalar düzenlenecek; öğretmenlere ve diğer meslek gruplarına, ev kadınlarına ve tüm gençlere yönelik beceri kursları açılacaktır.

Periyodik olarak aylık yayın organı çıkarılacak, toplumun kültür ve bilgi birikimi arttırılacaktır.

Bir düğün sarayı inşa edilecektir.

İşsizlik Sorununu Giderecek Çözüm Arayışları:

Ülkemizde büyük ve tehlikeli boyutlara ulaşan işsizlik sorununu çözmek için ciddi adımlar atılacak, vasıflı işgücünü arttırmak için beceri ve sanat kursları,

Kaymakam, Millî Eğitim Müdürü, İl Özel İdare Müdürü, muhtarlarımızla birlikte bir açılıştayız.

Ağaç dikme ve yeşillendirme çalışmalarımız.

Kızılay'a kan bağışı etkinliğimiz.

çıraklık eğitimi, meslek kursları, yabancı dil ve bilgisayar kursları düzenlenecektir. Bu şekilde vasıflı ve kalifiye eleman haline getirilen gençler piyasadaki talebe göre iş sahalarına yönlendirilecektir.

İhaleci Belediyecilik Anlayışına Son:

Her işi dışarıya veren ihalecilik anlayışı bitirilecek, yol tamiri, tretuvar tamiri, bordür taşı gibi düzenlemeler belediyenin kendi içinde çözülecektir. Beton santralleri ve asfalt üretim tesisleri kurulacak, mikserler ve pompalar alınacak, bu şekilde hem belediye içinde üretim sağlanacak hem de istihdam alanı oluşturulacaktır. Ayrıca dışarıya da beton ve asfalt satılarak belediyeye yeni bir gelir sahaları açılacaktır.

Trafo ve Su Sorunlarına Çözüm Önerileri:

Zeytinburnu'nun en önemli sorunlarından biri olan trafo yetersizliği giderilecektir. Çoğu mahalle ve sokaklarımızda yeni yapılan inşaatlara elektrik verilememesine sebep olan bu sorunu gidermek için TEK'e yeni trafo yerleri gösterilecek, koordinasyon sağlanıp bu sorun kökünden çözülecektir.

Aynı şekilde su sorunu giderilecek, İSKİ ile koordinasyon halinde her eve, her iş yerine sağlıklı ve temiz su verilecektir.

Bütün bu projeleri yapmak, çözüm önerileri sunmak kolaydı. Ancak önemli olan bunlar için yeterli kaynak sağlanmasıydı. Haliyle vatandaş soruyordu: Bu vaatler güzel de, parayı nereden bulacaksınız?

Onlara dedim ki: "Vaat ettiğimiz bu hizmetlerin gerçekleşmesi için beş yıllık süre zarfında yaklaşık olarak 40 milyar liralık bir ek finansmana ihtiyaç duyulmaktadır. Biz bu parayı buluruz. Üretken ve kaynak yaratan belediyecilik anlayışımızın gereği olarak öncelikle belediye kasasına aktarılmayan emlak vergisi, kiralar, dolgu alanı, otopark geliri gibi gelir kalemlerinin belediye kasasına girmesini sağlayacağız. Tasarrufa önem verecek, belediyenin tek kuruşunu bile çarçur etmeyeceğiz."

Yıpratma Kampanyaları...

Seçim kampanyalarının akışı ve vatandaşın yönelimi benim lehimdeydi. Çünkü hiçbir aday benim kadar çalışmıyor, somut hedefler ve projeler ortaya koymuyordu. Haliyle kazanacağım belli olmaya başlamıştı. Rakiplerim daha çok çalışmak, kendilerini daha çok anlatmak yerine klasik bir yönteme başvurup yürüyeni çelmelemeyi tercih ettiler. Mezhep silahını kullanarak hakkımda yoğun bir yıpratma kampanyası başlattılar. Benim Alevi olduğumu söyleyerek özellikle Sünni vatandaşlar üzerindeki etkimi kırmaya çalıştılar.

Halbuki hayatımın hiçbir döneminde ve çalıştığım hiçbir kurumda insanlara inançları, kimlikleri ve mezhepleri üzerinden yaklaşmamıştım. Her türlü ayrımcılığa karşıydım.

Bu yıpratma faaliyetleri karşısında bir karar vermek zorundaydım. Ya Alevi olduğumu inkâr edecek, ya da kabul ederek mücadele verecektim. İkinci yolu tercih ettim. Çünkü biz de şuna inanılır ki; aslını inkâr eden haramzadedir. Haramzade olan birinin de inandırıcı olması, insanlara hizmet etmesi mümkün değildir.

Bu kararı verdikten sonra çıkıp açıkça söyledim. "Ben Aleviyim. Üstelik seyit çocuğuyum" dedim. Babamın, dedemin isimlerini soyumun şeceresini saydım.

Bulgaristan, Trakya göçmenlerinin çoğu Beştaşi'ydi. Zeytinburnu'nda Bektaşi dergahları, on üç tane Bektaşi babası vardı. Bektaşilik ise Alevi inancının bir koludur. Onlarla toplantılar yaptım. Cemlerine katıldım. Karadenizliler'e, diğer bölgelerden gelenlere, Sünniler'e kendimi olduğum gibi anlattım.

Neticede bana inandılar, güvendiler. Hakkımda yürütülen kirli kampanyayı etkisiz bırakıp tersine çevirdiler.

Bu durumda 1989'un Mart ayının 26'sına gelindi ve seçim günü gelip çattı.

Psikolojik Üstünlük...

Siyasetteki başarının temeli psikolojik üstünlüğü elde tutmaktır. Seçim kampanyası süresince bu üstünlük bizdeydi. Başta ailem olmak üzere tüm arkadaşlarımız, örgütümüz seçimleri kazanacağımıza yürekten inanmışlardı.

Bu inancı sandık günü de gösterdik. Biri bayan beş arkadaşımızı şık ve temiz bir şekilde giydirip yanıma aldım. Bir minibüse binip bütün seçim sandıklarını dolaşmaya başladık. O günlerde İbrahim Tatlıses'in seslendirdiği "Cevriyem" türküsü meşhurdu. Teypten bu türküyü çaldırarak gidiyordum. ANAP'lısı, MHP'lisi, RP'lisi geçtiğimiz yerlerde hep bize bakıyor, "Bu adam işi bitirmiş, ne kadar kendinden emin" diyorlardı.

Sandık başlarına gittiğimizde, arkadaşlar önden koşuyor, "Zeytinburnu Belediye Başkan Adayımız Hasan Yılmaz geldi" diyerek beni takdim ediyorlardı. Ben de tek tek ellerini sıkıyor, çalışmalarında başarılar diliyordum. Öğle saati olunca da partili ayrımı gözetmeden bütün görevlilere yemek gönderiyordum.

Bunu yaparak hem seçmene hem sandık görevlilerine tarafsız, kucaklayıcı bir başkan olacağımın mesajını veriyordum. Partili partisiz herkese güven aşılıyor, gönüllerinde bir yer ediniyordum.

Seçim Sonuçları ve Zafer...

Seçimlerde Anavatan Partisi, merkezî yönetim gücünün arkasında olduğunu vurgulamak isteyen bir strateji yürütmüş, kampanyasının temelini "Eli kolu bağlı bir belediye ister misiniz?" sloganı üzerine kurmuştu. SHP ise "Limon gibi sıkılmaya hayır" demişti.

Seçimlere ülke genelinde 7 siyasal parti katılmıştı: ANAP, SHP, DYP, RP, MÇP, IDP ve DSP.

Akşam olup da sandıklar açıldığında SHP %33 oyla birinci parti çıkarak büyük bir zafer kazandı. DYP %24 ile ikinci olmuş, ANAP müthiş bir düşüşün ardından ancak üçüncü parti olabilmişti.

İstanbul'da da durum aynıydı. Seçim öncesi bütün anketlerin açık ara önde gösterdiği Bedrettin Dalan %26 oy ancak alarak çakılırken bizim adayımız Nurettin Sözen %35'lik oy oranıyla açık ara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nı kazanmıştı.

Zeytinburnu, İstanbul'daki en zor seçim bölgelerinden biriydi. Buna rağmen kazanmayı başarmıştık.

Belediye başkanlığındaki seçim sonuçları şu şekildeydi:

Sosyal Demokrat Halkçı Parti (SHP)'nin adayı Hasan Yılmaz: 17.188 oy sayısı, %28.55 oy oranı

Anavatan Partisi (ANAP)'nin adayı Zülküf Aktaş: 15.569 oy sayısı, %25.86 oy oranı.

Demokratik Sol Parti (DSP)'nin adayı Akın Seçilmiş: 12.280 oy sayısı, %20.39 oy oranı.

Doğru Yol Partisi (DYP)'nin adayı Tuncer Arabul: 9.185 oy sayısı, % 15.25 oy oranı.

Refah Partisi (RP)'nin adayı Kazım Naci Doğan: 5.186 oy sayısı, %8.61 oy oranı.

Belediye başkanlığını kazanmıştım ama meclis üyelerinin dağılımındaki durum iç açıcı değildi. 31 kişilik meclis üyeliğinden 18'ini muhalefet partileri kazanmış, biz ancak 13 meclis üyesi çıkarabilmiştik.

Bu açıdan bakıldığında SHP'nin benim belediye başkanlığım gibi bir başkanlığı yoktur. Ben belediye meclisinde azınlıkta kalarak belediyeyi yönetecektim. Bu durum zor ve meşakkatli dönem geçireceğimi gösteriyordu. Bütçeyi kabul

ettirmek, faaliyet raporlarını geçirmek zor olacaktı. Artık bu gerçeği göz önüne alarak taktik geliştirecek, ona göre bir çalışma yöntemi belirleyecektim.

Üstelik kadrom zayıftı. Elimizde ne doğru dürüst üniversite mezunu vardı ne de yetişmiş arkadaş... Meclis üyelerimizin neredeyse tamamı ilkokul mezunuydu. Mesela Ömer Duru isimli bir arkadaşımız vardı; ben ona okur-yazar diploması alıp başkan yardımcısı yaptım.

Kadro Sıkıntısı ve Çıkış Yolları...

Seçim sonuçları açıklandıktan sonra mazbatayı alıp başkanlık koltuğuna oturdum. Meclisteki durumumuz belli. Öyle olunca farklı teklifler gelmeye başladı. Bizim SHP'nin eski yöneticilerinden Yaşar Okşaroğlu, DSP'ye geçmiş, oradan meclis üyesi seçilmişti. Bir gün yanıma gelerek, "Başkanım seninle konuşmak istiyorum" dedi. "Buyur, konuşalım" dedim. "Biliyorsun bizim altı meclis üyemiz var. Sen de azınlıktasın... Beni başkan yardımcısı yap; bir oda, bir sekreter, bir makam arabası ver; altı meclis üyesini rahatça kullan..."

Aynı teklif Anavatan Partisi'nin birinci sıra meclis üyesi olan Mimar Reşat Bey'den de geldi. Onların da mecliste dokuz üyeleri vardı. "Beni başkan yardımcısı yap, dokuz meclis üyesi emrinde, dilediğin gibi kullan" dedi.

Durum buydu. Ben onların istediklerini yapsam, bir ANAP'a, bir DSP'ye, bir DYP'ye başkan yardımcılıkları versem ortalık dikensiz gül bahçesine döner, Zeytinburnu'nu muhalefetsiz rahatça yönetirdim. Ama yapmadım. Ben iyi bir partili, fanatik bir partili olmadım ama devrimciliğimi, sosyal demokratlığımı da ayağa düşürmedim. Hiç kimsenin önünde yamulmadım. Haksız taleplere izin vermedim.

Öte yandan ANAP iktidarı belediyeye eleman almamıza izin vermiyor, diğer kurumlardan atama izni vermiyordu. Mevcut personelle çalışmak zorundaydık.

Benden önceki belediye başkanı olan Muzaffer Çavuşoğlu'na hep imrenmişimdir. Çünkü çok şanslı bir adamdı. 22 tane meclis üyesi vardı. Arkasında Zeytinburnu sevdalısı Turgut Özal gibi bir lider vardı. Ne isterse yapılıyor, ne dilerse yerine getiriliyordu.

Bu arada yeri gelmişken rahmetli Turgut Özal'ın beni çok sevdiğini de belirtmek isterim. Bana şahsi telefonunu vermiş, ne zaman istersem arayabileceğimi söylemişti. Ben de ona Zeytinburnu'nun temsilî altın anahtarını verdim.

Hatırlarsınız; Turgut Beyin Cumhurbaşkanlığı günlerinde "alışamadım" diye onunla ilgili bir slogan geliştirilmişti. Ortalığa çıkıp, hiç çekinmeden "Ben alıştım" dedim.

Hatta bu sözüm üzerine bizde ilçe başkanlığı yapan daha sonraki yıllarda da AKP'ye geçip orada milletvekilliği yapan İbrahim Yiğit, beni disipline verdi. Ardından da genel başkanımız Erdal İnönü'ye şikayet etti.

Erdal İnönü beni Ankara'ya çağırdı. "Partide disiplinsiz hareketler yapmışsın" dedi. "Ne yapmışım efendim?" dedim. "Turgut Özal, milletvekili çoğunluğu olan bir partinin genel başkanıydı. Cumhurbaşkanı olmak istedi ve milletvekillerinin oyuyla da seçilip o makama geldi. Bizim 292 milletvekilimiz olsaydı kimi Cumhurbaşkanı yapacaktık? Ya sizi, ya da sizin göstereceğiniz birini. Seçilmiş bir Cumhurbaşkanı'na saygı göstermek niye disiplinsizlik olsun ki?"

Allah rahmet eylesin Erdal Bey dürüst ve demokrat bir adamdı. Beni haklı buldu. "Doğru yapmışsın, hadi git işine" dedi.

Dünyanın işine bak; beni Özal'a saygı gösterdiğim için disipline veren adam, daha sonra gücü görünce partisini terk edip gitti. AKP'ye geçti ve o partiden milletvekili seçildi...

Bu arada meclisteki muhalefet kıskacını kırmak için haliyle ben de boş durmadım. Öncelikle ilk beş-altı ayda farklı taktik ve stratejiler izledim. Ercan Ballıkaya isminde Vartolu bir arkadaşımız vardı. Grup sözcümüzdü. Sağa tümüyle kapalı, devrimci biriydi. Doğru Yol ve ANAP'lılarla ne zaman bir diyalog kursam karşıma geçip itiraz eder, "bu faşistlerle konuşma" derdi. Önce onu ikna ettim. "Bu millet bize iktidar verdi, biz bu şehri yönetmek zorundayız. Devrimciliği, sendikacılığı bir kenara bırakıp çatışmadan, kavga etmeden işimizi yapmalıyız" dedim. Gene de inat bir adamdı. Konuşup, anlaşmamıza rağmen, meclise gelince tersleşir muhalefetle tartışmaya başlardı. Muhalefet de haliyle onun dediklerinin tersi yönde oy kullanırdı.

Bir gün ona dedim ki, "1580 sayılı Belediye Kanunu elinin altında olsun. Sen o yasaya çalışmış gibi yapıp benim dediklerime itiraz et. Ben sana söz vermedikçe masayı yumrukla, sağcı mı oldun, faşist mi oldun diye bana bağır. Hatta kızıp meclisi terk et."

Böyle kurnazlıklar yaparak muhalefetin desteğini almaya çalıştım. Ercan, ne zaman konuşsa ona değil de DYP'lilere, ANAP'lılara, DSP'lilere söz verdim. O da bağırıp, çağırıp meclisi terk etti. Muhalefet de ona inat olsun diye bana destek olmaya başladı.

Bu kurnazlıklarla bir müddet idare ettim. Daha sonra da DSP'den üç, ANAP'tan üç meclis üyesini partimize transfer ettim. Bunu nasıl yaptım? İlerleyen zamanlardaki çalışmalarımda objektif, dürüst ve kararlı duruşum bazı meclis üyelerini etkiledi. Onlar da bizim tarafa geçtiler. Tabi ki belediyenin imkanlarını da unutmamak lazım...

Öncelikle Doğru Yol Partisi İlçe Başkanı'nın yanına gideceğim ama çekiniyorum. Çünkü İlçe Başkanı Arif 12 Eylül öncesi sıkı MHP'liydi. Bir kaç defada silah silaha girmişiz. Ben de Zafer Alkılıç'a gittim. Zafer, Zeytinburnu'nda otopark işleten MHP'li ama göçmen bir arkadaştı.

"Biz bu belediyeyi yönetmek zorundayız oğlum... Durum ortada. Mecliste azınlıktayım. Git konuş şu Arif'le de birlikte koalisyon kuralım. Ben de onlara bir encümen üyeliği vereyim" dedim.

Zafer Alkılıç, Arif'le konuşup durumu anlatmış. O da benimle görüşmeyi kabul etti. İlginçtir görüşmeyi Fatih'te bir saunada yaptık. Neden? Çünkü biz solcuyuz ya; bize güvenememiş. Silahlı çatışmaya filan gireriz diye de saunada randevu vermiş... Görüşmeyi peştamal sarınarak saunada yaptık. Yanında da takım elbiseli silahlı adamlar vardı.

Bu şekliyle görüşüp anlaştık. Doğru Yol Partisi'nin üç kişilik meclis üyesi desteğine karşı ben de onlara bir encümen üyeliği verdim. Avukat Hüseyin Dilek encümen üyeliği yaptı. Allah razı olsun, çok kaliteli bir insandı. Birlikte çok güzel çalışmalar yaptık.

Genel Manzara ve İlk İcraatlar...

Zeytinburnu çarpık kentleşmenin tipik örneklerinden biriydi. Islaha muhtaç dereleri vardı. Yeşil alanı azdı. Sahile sınırı olmasına rağmen kumcuların işgali altındaki bu sahillerden yararlanamıyordu. Kazlıçeşme ve dericiler, demirciler, bostan hali, hurdalıklar, nakliye ambarları, tamirhaneler ve Topkapı Otogarı gibi çözülmesi gereken büyük sorunları vardı.

Belediyeyi altı milyar TL'lik bir bütçe ile devralmıştık. Bu paranın en büyük dilimini İller Bankası'ndan gelen paylarımız oluşturuyordu. Belediyenin büyük gelir kaynakları yoktu, Belediye Gelirler Yasası henüz çıkarılmamıştı. O günkü para ile ruhsatlar yedi buçuk lira idi.

Sorunlar ne kadar çok, gelir kaynakları ne kadar az olsa da seçim beyannamesinde açıkladığımız ve söz verdiğimiz projelerin takipçisi ve uygulayıcısı olmaya kararlıydık.

İlk işimiz olarak gelir kaynaklarının arttırılması üzerinde çalışmalar yapmak oldu. Samsun eski Belediye Başkanı Vehbi Gül, Refah Partili idi ama benim yakından tanıdığım biriydi. Hem siyasal hem de hukuk mezunuydu. Belediyecilikle ilgili kitapları vardı. Ondan danışman olarak faydalandım. 23. maddeyi uygulayarak gelirlerimizi artırmaya çalıştım. Katılım paylarını artırdım. Kaçakları önledim. Otoparklardan ve pazarlardan doğan kayıpları belediye bütçesine aktardım. Daha önceki dönemde özel bir benzin deposuyla anlaşma yapılmıştı. Çöp kamyonları dahil olmak üzere bütün araçlar yakıtlarını buradan alıyorlardı. Yakıt sarfiyatının yüksek olduğunu görünce şüphelenip bu duruma son verdim. Belediye garajına büyükçe bir benzin istasyonu kurdum, başına da bir pompacı bıraktım. Bu şekilde yakıt giderlerinden önemli ölçüde tasarrufa gittik.

İlk yaptığım işlerden bir tanesi de Topkapı'daki tamirhanelerin kaldırılması oldu. Zira ilçenin hemen girişindeki bu tamirhaneler çok kötü bir görüntü çiziyordu. Arazisi özel bir şahsa aitti. Sahibini çağırıp durumu anlattım. "Burası senin özel mülkiyetin ama tamirhanelere bu vaziyette müsaade etmem mümkün değil" dedim. Bu konuşmadan kısa bir süre sonra da tamirhaneleri kapattım. Buradaki tamirhanelerin, Merkez Efendi Seyit Nizam'da bir site altında toplanması için fizibilite çalışmaları yaptırdım.

Emeğin ve Emekçinin Hakkı...

Belediye işçileri, 1984 yılından beri birikmiş olan tatil çalışmaları ve fazla mesailerinden doğan alacaklarını alamamışlardı. Emekçilerin alın terini en iyi değerlendirecek kişilerden biriydim. Her zaman emeğimle kazanmış, emeğimle geçinmiştim. Zor şartlarda İstanbul'a gelmiş, zor şartlarda okumuş, Kartaltepe'de köfte-ekmek yiyerek büyümüştüm. Bu yüzden emekçilerin hakkına öncelik verdim. İlk fırsatta birikmiş paralarını ödeyerek çalışanlarımıza şevk ve heyecan kazandırdım.

Ayrıca memurlarla masaya oturup sözleşme imzalayan ilk belediye başkanı benim. Bunu yaparak memurlarla işçiler arasındaki yüksek ücret farkını da ortadan kaldırdım. O günün koşullarında memurlar 10 lira alıyorsa işçiler 140 lira alıyorlardı. Memur-Sen Sendikası Başkanı bayan bir arkadaş vardı. Ona dedim ki: "Ben hayatını çalışarak kazanan biriyim. Memurların bu durumuna üzülüyorum. Size zam yapmak istiyorum."

Benim bu yaklaşımıma hem şaşırdılar hem de çok sevindiler. Hiç beklemedikleri şekilde onlara toplu sözleşme ile para ödedim. Basında büyük yankı yaptı. Kamuoyu uzun süre bunu konuştu.

Nurettin Sözen ile İlk Gerginlik...

Zeytinburnu'nda Çırpıcı Çayırı meşhurdur. Bulunduğu mahalleye ismini veren bu çayır bir zamanlar İstanbul'un en gözde mesire yerlerinden biriymiş. Benim belediye başkanı olduğum zaman burada ilçeden kopuk gecekondular vardı. Bunların etrafı tel örgülerle çevrilmişti. Hepsinin de üçer beşer keçileri vardı. Üstelik 1. Çınar'dan 9. Çınar'a kadar olan Çınar Sokak'ta bazı gecekondular Sular İdaresi'nin arazisi üzerindeydi. Adaylık dönemimde onlara söz vermiştim. Hem tapu tahsis belgelerinizi vereceğim hem de size yol açacağım diye.

Sözümde durdum. Zeytinburnu'nda yaptığım ilk iş buraya yol yapmak oldu. Adını da Haşim İşcan Caddesi koyduk.

Hatta bundan dolayı Anakent Belediye Başkanımız Nurettin Sözen'le küçük bir sürtüşmemiz de oldu. "Bu gecekondular İSKİ'nin arazisi üzerinde bulunuyor. Sen onlara nasıl yol açar, nasıl tapu sözü verirsin?" diye tepki gösterdi.

Toto Karaca ve ben Zeytinburnu etkinliğimizde.

Çernobilli çocukları Sinop Belediyesi ile birlikte İstanbul'da ağırladık.

Türkiye'de Çevre Bakanlığı kurulmadan önce belediyemizde kurduğum Çevre Müdürlüğü'nün açılışı.

"Benim seçim vaadimdi. O yolu yapmazsam oradaki gecekonduları kurtaramam" dedim.

Nurettin Bey, sağolsun fazla direnmedi. Sular İdaresi'nin arazisi ile gecekonduları birbirinden ayıran yolu bitirdik. Bu tarafta kalan gecekondu sahipleri Sular İdaresi ile mukavele yaptılar. Paralarını yatırdılar ve tapularını aldılar.

Usulsüzlük Dosyaları İçin Araştırma Komisyonu...

Seçim çalışmaları esnasında belediye yönetiminin birtakım usulsüz işler yaptığını tespit etmiştik. Belediyeye ait yeşil alanları, okul sahalarını ve belediye arsalarını, değerlerinin çok altında fiyatlarla şahıslara vermiş ve kamuya ait bu yerleri adeta peşkeş çekerek usulsüzlük yapmışlardı. Biz de bu usulsüzlüklerin yargı önünde hesabını soracağımızı vaat etmiştik. Bu vaadimizi yerine getirmek için seçimlerden birkaç ay sonra haziran ayında bir araştırma komisyonu kurduk. SHP, ANAP, DSP ve DYP'li meclis üyelerinden oluşan komisyon çalışmalarını tamamlayıp Cumhuriyet Savcısı'na suç duyurusunda bulunarak yargıya havale etti.

Belediyenin İlk Amblemi...

Ben başkan seçildiğimde, Zeytinburnu ilçe belediyesi kurulmasının üzerinden beş yıl geçmişti. Muzaffer Çavuşoğlu, bu beş yıllık süre içinde belediye başkanlığı yapmış ancak kurumsallaştıramamıştı. Her şeyden önce kurumsallığın göstergesi olan bir amblemi bile yoktu.

Teknik Üniversite'den başında bir profesörün bulunduğu uzman bir heyete amblem tasarımı yaptırdım.

Bu tasarım yapılırken Zeytinburnu'nu temsil edecek, onu tanımlayacak unsurlara dikkat edildi. Nedir bunlar?

1. Zeytin yaprağı. Çünkü tüm eski kaynaklarda bu bölgenin adı "Zeytinli Burun" diye geçer. İstanbul'un fethinden sonra sur dışındaki ilk yerleşim ilçenin güney kesiminde Marmara Denizi'ne uzanan arazi üzerinde oluşmuş ve burada "Kudüslü Şerif Çiftliği" adında bir çiftlik kurularak zeytin ağaçları yetiştirilmeye başlanmıştır. Marmara açıklarından baktığınızda bizim sahile bakan sınırlarımız âdeta bir burun gibi denize doğru uzanır. Bu yüzden zeytin ağaçlarıyla kaplı bu araziye Zeytinli Burun denilmiş, kelime zamanla Zeytinburnu olarak benimsenmiş ve öylece kalmıştır.

2. Tarihî eserler. Bunların başında da İstanbul Surları gelir. Çünkü şehri dört bir yandan kuşatan surların bitişiğinde, gelişmeye en yakın bölümünde kurulmuştur. Ayrıca bünyesinde başka birçok tarihi eser barındırır. Merkezefendi Camii, Seyit Nizam Camii, Kazlıçeşme Fatih Camii, Tekkeci Camii, Kara Mustafa Paşa Camii, Surp Pırgıç Ermeni Hastanesi, Balıklı Rum Hastanesi, Hamuşan Çeşmesi, Harap Çeşme, Hacı Bayram Veli Çeşmesi, Veli Efendi Çeşmesi, Kazlı Çeşme bunlardan bazılarıdır.

3. Deniz. Malum, Zeytinburnu Marmara Denizi kenarında kurulmuş bir sahil şehridir. Zamanında her çeşit balığın çıkarıldığı, balıkhanelerin, kayıkçıların olduğu, denizin doyasıya yaşandığı bir yerdir. Kısacası deniz olmadan Zeytinburnu'nu anlatamazsınız.

Amblemi hazırlayan tasarım heyeti, bütün bu özellikleri içine alan, surların, denizin ve zeytin yaprağının ön planda olduğu güzel bir tasarım yaptı.

Bu tasarımı belediye meclisimizin tartışmasına ve onayına sundum. Meclis üyelerimiz de oy birliğiyle kabul ettiler.

Bu arada amblemde bulunan cami silüetine bazı arkadaşlarımız şaşırmışlardı.

Hani biz SHP'liyiz, solcuyuz ya... Bizi dinsiz zannediyorlar. Çıkıp meclis kürsüsünde de söyledim. "SHP, Cumhuriyet Halk Partisi'nin devamı ve temsilcisidir. Bu parti, emperyalizme karşı savaşan, Kurtuluş Savaşı'nı başarıyla sonuçlandıran, parasını cebinden ödeyerek Elmalılı Hamdi Yazır'a Kur'ân-ı Kerim meali hazırlatan Mustafa Kemal Atatürk'ün partisidir. Biz ne tarihimize ne de dinimize karşıyız. Sadece bu değerlerin siyasete alet edilmesini istemiyoruz" dedim.

Bu konuşmam mecliste takdirle karşılandı. Bir çok kişi teşekkürlerini iletti.

Gecekondulaşmaya Son...

Zeytinburnu'nun büyük bir kesimi imarsız, plansız bir şekilde kurulmuştu. Mevcut yapılaşma ile imar planları birbirini tutmuyordu. Tapusuz evler, tapu tahsis belgeleri, çarpık yapılaşma buranın kangren haline gelmiş sorunlarıydı.

Turgut Özal tapu tahsis belgelerinin tapuya dönüştürülmesi için önemli adımlar atmıştı. Benden önce belediye başkanlığı yapan Muzaffer Çavuşoğlu da imar sorunlarının neredeyse yüzde yetmişini çözmüştü.

Ondaki imkânlar bende olsa kesinlikle çok daha iyisini yapardım. Yirmi beş meclis üyem olacak, Başbakan benim partimden, Cumhurbaşkanı benim partimden olacak Zeytinburnu'nu bu halde bırakmaz örnek bir şehir yapardım. Vatandaşın elinde bulunan tapu tahsis belgelerini hemen tapuya dönüştürüp ellerine vermez, hiç kimsenin hak kaybına uğramayacakları şekilde düzenlemeler yapar, küçük alanları büyük parseller halinde birleştirir, yeşil alanları, otoparkları, sosyal tesisleriyle Ataköy benzeri modern ve planlı bir şehir kurardım.

Bu yüzden belediye başkanı olduğum ilk üç ay boyunca direndim. Hiçbir tapu tahsis belgesini tapuya dönüştürmedim. İmkanım olsa da yapabilseydim geri kalan yerlerde zihnimdeki şehir modelini geliştirecektim.

Vatandaşlara bunu anlatamadım. Onlar da bir art niyetimiz varmış gibi düşündüler. Gösteriler, protestolar yaptılar, hatta belediyeye gelip binanın önüne siyah çelenkler bıraktılar. "Bu adam , mülkiyet düşmanı" diye propaganda yaptılar. Onları buna yönlendiren, organize eden de siyasetçilerdi. Bu siyasetçilerin içinde ANAP'lısı da vardı, DYP'lisi de hatta SHP'lisi de... Çünkü çoğu müteahhitti. İnsanları kışkırtıyorlardı. Gariban vatandaşlar da onlara inanıyorlardı. Neticede çoğu aş için, iş için Ardahan'dan, Amasya'dan, Rize'den, Trabzon'dan yani memleketin dört bir yanından kalkıp İstanbul'a gelmiş, buraya yerleşmişlerdi. Bir arazi bulup çevirmişler, briketten derme çatma evler, gecekondular yapmışlardı. Siyasi iktidarlar da buraları oy deposu olarak görmüş, elektrik vermiş, su vermiş, üzerlerinden politika yapmıştı.

Onlara direnemedim. Çünkü ne mecliste gücüm vardı, ne Ankara'da. Başbakan da, Cumhurbaşkanı da bizim partiden değildi. Gelir kaynaklarımız sınırlıydı. Sadece İller Bankası'ndan gelen paralarla döngüyü sağlamaya çalışıyorduk. Durum böyle olunca benden önceki yönetimin geçtiği yoldan ben de geçtim. Gönlümdeki şehirleşme modeli bu olmadığı halde mevcut duruma göz yumdum. Zaten tapuların yüzde yetmişi benden önce dağıtılmıştı, ben de geri kalanları dağıttım.

Zeytinburnu Spor Kulüp Başkanlığı...

Zeytinburnu Spor önemli bir kulüptü. Sadece İstanbul'un değil Türkiye'nin de en eski kulüplerinden biriydi. 1953 yılında Sümerbank Fabrikası'nda ustabaşı olan Kemal Alev Bey'in başkanlığında kurulmuş ve önemli başarılar sağlamıştı. 1984 yılında tekrardan başlatılan Türkiye Üçüncü Ligi'ne İkinci gruptan katılmış, 1986-87 sezonunda Üçüncü ligde şampiyon olup ikinci lige yükselmişti. Benim belediye başkanı seçildiğim ilk yılda birinci lige çıkmak için mücadele veriyordu.

Zeytinburnu Spor gençler arasında çok seviliyordu. Ben de seçim vaatlerim arasında kulüple yakından ilgileneceğime ve kulübümüzü birinci lige çıkaracağıma söz vermiştim.

Muzaffer Bey, belediye başkanlığından sonra kulüp başkanlığını da bırakmıştı. Zaten belediye başkanlığına aday gösterilmediği için küskündü. Kulüple de yeterince ilgilenmiyordu. Zaten bir müddet sonra onu kulüp binasına bile sokmamaya başlamışlardı. Kulüp hem yönetim hem de ekonomik açıdan zor günler yaşıyordu.

Bu arada gençler de beni sıkıştırmaya başladılar. "Kulübe sahip çıkacağına söz vermiştin, gel kulübün başına geç" dediler. Ben de mecburen kongrede aday oldum ve kulüp başkanlığına seçildim.

Başkan olduktan sonra kulübün başarılı olması için çok emek harcadık. Eski milli futbolcularımızdan Salih Kaya, Yılmaz Vural Hoca, Cihat Erbil, Sadık Özberk gibi deneyimli ve tanınmış hocaları teknik direktör olarak çalıştırdık. Yeni futbolcular aldık. Altyapıyı geliştirmeye büyük önem verdik. Maçlara taraftar grupları taşıdık. Deplasmanlar dahil tüm maçlara gitmeye çalışarak takıma sahip çıktığımızı göstermeye çalıştık.

Sonuçta bu gayretlerimiz meyvelerini verdi ve Zeytinburnu Spor'u önce play-of'a ardından da birinci lige çıkardık. 1993-94 sezonuna kadar Zeytinburnu Spor Kulübünde başkanlık yaptım. Başkanlığım sırasında da takımı hep birinci ligde tuttum. Belediye başkanlığım bitince mecburen kulüp başkanlığını da bıraktım. Benden sonra yeni belediye başkanı Adil Emecan kulüp başkanı oldu ve olduğu sene de takımı ikinci lige düşürdü.

Eğer bir dönem daha belediye başkanı seçilsem ve kulübün başında kalabilseydim çok güzel işler yapacaktım. Her şeyden önce altyapıyı futbolcu fabrikası yapacak, yeni yetenekler çıkarıp futbol dünyasına kazandıracaktım.

Kulüp başkanlığı bana çok deneyim kazandırdı. Her şeyden önce gençlerle iç içe oluyor, onlara heyecan veriyordum.

Kulüp ilçenin tanınması, bilinmesi açısından da çok önemliydi. Zira Zeytinburnu, kumcuların, dericilerin, halcilerin, gecekonduların gölgesinde kalmış, İstanbul'un varoşu durumunda bir yerleşim merkeziydi. Ama futbol sayesinde bir anda ülkenin gündemine oturuyordu. İnsanlar televizyonlarının başına geçiyor, Zeytinburnu Spor'un maçlarını izliyorlardı. Ülkenin en önemli futbolcuları, spor adamları ilçemize gidip geliyorlardı.

Ayrıca altyapımızdan uluslararası çapta oyuncular yetiştirdik. Meselâ Emre bunlardan biridir. Hiç unutmam Galatasaray Kulüp Başkanı Adnan Polat, Emre'yi bizden almak istemiş, Mustafa Sarıgül'ü de aracı olarak göndermişti.

Ben üniversite yıllarından beri politikanın içinde olan bir adamım. Çok zorluklar, sıkıntılar yaşadım. Ama kulüp başkanlığım esnasında gördüm ki, futbol dünyasında olmanın da farklı zorlukları, sıkıntıları var. Burada da her türlü tezgahın içine düşüyor, ummadığın şeylerle karşılaşıyorsun.

Meselâ teşvik primi denilen şeyi burada gördüm. Yaşadığım ilginç olaylardan birini anlatayım: Play-of'a çıkmışız. Sakarya ile maçımız var. O sezon Sakarya Spor ile Mersin Spor şampiyonluğa oynuyor. Kocaeli Spor ile biz de şampiyonluğa oynuyoruz. Maçı protokol tribününden izliyoruz. Yanımda da Sakarya savcısı, kaymakamı filan var. Birden tribünlerde tezahüratlar, gösteriler başladı. Seyirciler bana doğru dolarları sallamaya başladılar. Bir yandan da "Sakarya, Hasan Yılmaz'a mezar olacak" diye tezahürat yapıp bağırıyorlar. Bizi 3-2 yendiler. Meğer teşvik primi almışlar.

Futbolun inceliklerini bu şekilde öğrendikten sonra ben de teşvik primleri vermeye başladım. Malatya Spor ile Mersin Spor'un maçı vardı. Bizim için Mersin'in yenilmesi gerekiyordu. O sıralarda Saffet Bedük Malatya Valisi idi. Bizim de yönetimimizde Malatyalı bir iş adamı vardı. Onun sayesinde bağlantı kurup Malatya'ya teşvik primi gönderdim. Malatya hiçbir iddiası olmamasına rağmen

bu teşvik primiyle Mersin'i 1-0 yendi. Ardından da Mersin'e telefon açıp dalga geçtim. "Oğlum, Malatya gibi bir takıma bile yenildikten sonra nasıl şampiyon olacaksınız" dedim.

Bir sezon, Karabük'le oynadığımız maç çok önemliydi. Hem Karabük hem de bizim için kader maçıydı. Kim yenerse birinci ligde kalacak, yenilen küme düşecekti.

Maçtan bir gün önce Uğur Dündar Show TV'deki programında bu mücadeleyi mercek altına aldı. Hem benimle hem de Karabük Spor Teknik Direktörü İlyas Tüfekçi ile röportajlar yaptı. İlyas Tüfekçi, bizim kulüpte futbol oynamış hatta kulüpten bir miktar da alacağı kalmıştı. Geçmiş dönemden kalmış bu alacaklarını ben ödemiştim.

Uğur Dündar programda bana "Bu maçın sonucu ne olur başkan?" diye sordu. Ben de, "Çok rahat kazanırız, yener geçeriz" dedim.

Bunu söylerken de taraftarımıza güveniyordum. Çünkü Karabük Belediye Başkanı SHP'li avukat bir arkadaşımdı. Daha önce onu ziyarete gitmiş, maçın oynanacağı stadı da görmüştüm. Üç bin-üç bin beş yüz kişilik küçük bir staddı. Halbuki bizim stadımız yirmi bin kişilikti ve her maçımızda tribünler tıklım tıklım doluyordu. Yüz otobüs kaldırsak Karabük Stadı'nı doldurur, kendi sahamızdaymış gibi oynar geliriz diye düşünüyordum. Bu yüzden de "yener geçeriz" demiştim.

Meğer benim televizyonda söylediğim bu sözler Karabük Spor taraftarını kızdırmış, onları ateşlemiş, iyice galeyana getirmiş. Oraya gittiğimizde binlerce kişi aracımızı sardı. "Karabük Hasan Yılmaz'a mezar olacak" diye bağırıyorlardı. Neredeyse elli polis bizi koruyamıyordu. Güçlükle stada girdik. Ve 1-0 maçı kazandık. Karabük taraftarı çıldırmış gibi üzerimize saldırdı. Saatlerce stadın ortasında polis koruması altında bekledik. Emniyet Müdürlüğü bizi kapalı bir kamyonun arkasına bindirerek stattan kaçırdı.

Kum Depolarını Tasfiye...

Zeytinburnu, İstanbul'un sahil bandında yer alan ilçelerinden biri olmasına rağmen denizden kopuktu. Bunun en önemli sebebi de kum depolarıydı. Bütün sahil kumcuların ve kum depolarının işgali altındaydı. Kum depolarının sahipleri güçlü insanlardı. Bütün sahili devletten kiralamış, denizden çıkardıkları kumları İstanbul'un her noktasına satıyorlardı.

Kumcuların ve kum depolarının varlığı Zeytinburnu için sadece sahilde kendini gösteren bir çevre felaketi değildi. Taşıma esnasında kullanılan yüzlerce binlerce kamyon Turan Güneş Bulvarı boyunca bütün ilçeyi kirletiyor, zarar veriyordu. Toz, toprak, yol çökmeleri ilçeyi yaşanmaz bir hale getiriyordu. Üstelik trafik güvenliğini tehdit ediyor, çeşitli kazalar oluyordu. Bunlar burada durduğu müddetçe Zeytinburnu'nun sağlıklı bir şehir haline gelmesi, modern bir yerleşim merkezi olarak gelişmesi mümkün değildi. Benim de en önemli seçim vaatlerim arasında kumcuların mutlaka kaldırılması vardı. Belediye başkanlığına gelir gelmez yazışmalar, görüşmeler, sıkıştırmalar filan bunlarla mücadeleye başladım.

Yalnız biraz önce de söylediğim gibi bunlar güçlü insanlardı. Sağlam bağlantıları, arkalarında destekçileri vardı. Belediye başkanı filan dinlemeden direniyor, açıktan tehdit ediyorlardı.

Bir gün çizmelerimi giymiş, Fen İşleri şefini ve Zabıta müdürünü de yanıma alarak sahile gitmiştim. Bugünkü otelin yapıldığı yerde bir taşın üstüne çıkarak kumcuların çalışmalarını uzaktan izliyordum. Bu esnada adamın biri bağırmaya başladı. "Aşağı gel de sana başkanlığı öğreteyim. Buraları yıkacakmışsın; yık da görelim!"

Yani bu insanlar böyleydi. Meydan okumaktan, tehdit ve şantaj yapmaktan çekinmezlerdi.

Rahmetli Adnan Kahveci'nin bir dayısı vardı: Necati Bey... Bu adam kumcuların başkan vekiliydi. Beraberinde on beş kadar adamla belediyeye geldi.

"Başkan buraları yıkamazsın. Bizim 1997'ye kadar kontratımız var" dedi. Hiç taviz vermedim. "Yıkacağım ve sizi buradan göndereceğim" dedim.

Adam çok sinirlendi. Hemen masamın üstündeki telefona sarılıp Maliye Bakanı Adnan Kahveci'yi aradı.

"SHP'li Zeytinburnu Belediye Başkanı'nın yanındayım. Bu adam ruhsatlı yerlerimizi yıkacağım diye üstümüze geliyor. Komünist midir, nedir; alın bu adamı görevden" diye bağırmaya başladı.

Ben de kızdım. "Burası bir devlet dairesi! Ben vatandaşımın hakkını savunuyorum. Sizinle taşlı sopalı kavga edecek değilim. Elimdeki tüm yetkiyi kullanıp sizi buradan göndereceğim" dedim. Sonra da "Çıkın dışarı" diye bağırdım.

Gittiler tabi. Ama işin peşini bırakmadılar. Sağı solu aramaya, beni sıkıştırmaya devam ettiler.

Bu arada, rahmetli Adnan Kahveci'nin hakkını vermek isterim. Çok kaliteli adamdı. Onlar çıktıktan sonra beni aradı. "Başkan, sen doğru yapıyorsun. Moralini bozma, işine devam et" dedi.

Ne kadar yazışma yapsak, ne kadar uğraşsak bunları bir türlü kaldıramıyorduk. Mafya gibi adamlardı. Kepçeyi denize daldırıyor, sermayesiz bir şekilde kum çıkarıyor sonra da satıp tatlı kâr sağlıyorlardı. Dolayısıyla da buradan gitmek istemiyorlardı.

Ben de kendime destek sağlamak için çeşitli girişimlerde bulundum.

Birinci Ordu Komutanı Orgeneral Muhittin Fisunoğlu benim gibi Tokatlı'ydı. Belediye başkanı olduktan sonra kendisini makamında ziyaret etmiştim. O da daha sonra belediyeye gelerek bana iadeyi ziyarette bulunmuştu. Bu görüşmeler esnasında kumcularla olan mücadelemizi kendisine anlatmıştım. O da ilgiyle dinlemiş, yardımcı olmak istediğini söylemişti. İki hemşeri iyi anlaşmış, birbirimizi sevmiştik.

İstanbul'un fethi dolayısıyla her yılın 29 Mayıs'ın da Edirnekapı'da törenler oluyordu. O yılki törenlere İstanbul Valisi Cahit Bayar ve Anakent Belediye Başkanımız Nurettin Sözen'le birlikte Birinci Ordu Komutanı Muhittin Fisunoğlu da katıldı.

Törende beni gören Fisunoğlu, İstanbul Valisi Cahit Bayar'ın kulağına eğilerek, "Hasan Yılmaz, Zeytinburnu'nu adam etmeye uğraşıyor. Halcileri, kumcuları, ambarları kaldıracak. O pislikleri oradan temizleyecek, yardımcı ol" dedi.

Bu destekten sonra her şey bir anda değişmedi. Ama ben rahatladım. Kendimi daha güvende hissettim.

Fikret Konya isminde bir Fen İşleri müdürümüz, bir de Resul Bey adında Erzurumlu bir başkan yardımcımız vardı. Bunlar ANAP zamanından kalma arkadaşlarımızdı. Ama iyi insanlardı. Ben de hiçbir zaman onları siyasi olarak değerlendirmez, devletin bürokratları olarak görürdüm.

Onlara, "Bana acilen bir yazı yazın." dedim. "Ne yazacağız başkanım?" dediler. "Sahilde kum kamyonlarının geçtiği Kennedy Caddesi'ndeki köprünün hasarlı olduğunu, yıkılma tehlikesi arz ettiğini ve acilen bakıma almamız gerektiğini yazın. Ben de uygundur diyerek cevap vereyim. Böylece yolu kapatalım, kamyonlar geçemesinler" dedim.

Aynen öyle yapıp, köprüyü bakıma alma gerekçesiyle yolu kapattık.

Kamyonlar geçemeyince kumcular âdeta çıldırdılar. O kızgınlıkla gitmedikleri yer, çalmadıkları kapı kalmadı.

İstanbul Valisi Cahit Bayar beni aradı. "Hasan Bey, bu adamlar İstanbul'u ayağa kaldırdılar. Aç şu yolu" dedi. "Açamam sayın valim. Köprü neredeyse yıkı-

Esnaf denetimi.

Zeytinburnu Spor, millî kaleci Süleyman ve ben.

Çevre temizliği ve ağaç dikimi.

lacak. Ben bu sorumluluğu üzerime alamam" dedim. Maksadımı da biliyordu tabi, çok üzerime gelmedi.

Ardından Gaziosmanpaşa kaymakamı geldi. Birlikte Zeytinburnu kaymakamının yanına gittik. Trafik Bölge müdürünü de çağırmışlar. O da orada. "Bu yolda trafik güvenliğini tehdit edecek bir durum yok, açın lütfen" dedi. "Ben seçilmiş kişiyim, halka karşı sorumluyum. Bu köprü eskimiş, yıkılacak. Eğer kendinize güveniyorsanız siz imzalayın. Burada kaza olmaz, köprü yıkılmaz, kamyonlar aşağı düşmez, düşerse tüm sorumluluk bize aittir deyin, ben de yolu açayım" dedim. Hiçbiri cesaret edip de sorumluluk üstlenerek yazıyı imzalayamadılar.

Böylece yol günlerce kapalı kaldı. Biz de köprünün ayaklarını kapatıp çalışma yapıyormuş gibi yaptık. Her gün bir iki adam gönderip orada oyalanmalarını sağladık.

Aradan belli bir zaman geçtikten sonra kumcular tekrar belediyeye geldiler. Başlarında Remzi Gülbey diye biri vardı. "Zeytinburnu Spor Kulübü'nün paraya ihtiyacı vardır. Biz bu kulübe her ay 500 milyon lira verelim. Rahatça transfer yap, istediğin topçuyu al, rahat et" dedi.

Sinirlendim. "Değil 500 milyon, beş trilyon da verseniz ben burayı yıkacağım. Vatandaşa söz verdim, kumcuları buradan göndereceğim" dedim.

Baktılar ki olmuyor, tehdit, şantaj, para, rüşvet sökmüyor; pes ettiler... Ayakları suya indi. Bu arada hükümet değişti. 1991'de SHP-DYP Koalisyon Hükümeti kuruldu. Böyle olunca benim elim daha da güçlendi.

Kumcular bu defa rica etmeye başladılar. "Ambarlı'ya taşınacağız ama yolumuz henüz bitmedi. Dört buçuk kilometrelik bir mesafe kaldı. Oranın yapılmasında bize yardımcı olun" dediler.

Ben de onlara yardımcı olacağıma söz verdim. Hemen Ankara'ya gittim. Bayındırlık Bakanı Onur Kumbaracıbaşı'nın makamına çıktım. Durumu anlatıp yolun geri kalan kısmını yapmalarını istedim. Sağolsun beni kırmadı. Kısa zamanda Ambarlı'daki yolun eksik kalan kısmını tamamladı. Kumcular da Zeytinburnu'nu terk edip gittiler...

Kazlıçeşme Dericileri ve Suikast Teşebbüsleri...

Malum, Kazlıçeşme İstanbul'un en önemli, en eski mekânlarının başında gelir. İsminin nereden geldiğine ilişkin onlarca rivayet anlatılır. Burada bulunan çeşme ve caminin tarihi İstanbul'un fethine kadar uzanır. Söylentiye göre Fâtih Sultan Mehmed İstanbul'u kuşattığında, ordunun su ihtiyacını karşılamakla görevli sakalar, su bulmakta çok zorlanırlar. Bu arayışlar esnasında sakabaşı, bir yerde toplanmış kazları görür. "Kazlar varsa, su da vardır, gidip bakalım" diyerek kazların olduğu yere gider. Yeri kazdırır. Hakikaten de kazılan yerden su fışkırmaya başlar. Bu suyun bulunduğu yere bir çeşme yapılır, üzerine de kaz figürleri işlenir. Böylece Kazlıçeşme ortaya çıkar. Bölgenin ismi de bu çeşmenin varlığından dolayı Kazlıçeşme olarak adlandırılır.

Tarihi böylesine eski, rivayetleri böylesine bol olan bu bölge zamanla dericiler esnafının birikip toplandığı bir yer olmuş, çarpık yapılaşması, denetimsiz kullanımı ve en önemlisi de şehrin orta yerinde kalmasıyla büyük bir sorun teşkil eder hale gelmişti.

Önceki belediye başkanı olan Muzaffer Çavuşoğlu döneminde de dericilerin buradan kaldırılması için birtakım çalışmalar yapılmış ancak tümüyle başarılı olunamamıştı.

Benim adaylık dönemimdeki en önemli vaatlerim arasında Kazlıçeşme'nin tümüyle dericilerden arındırılması vardı.

Gerçi siyasal anlamda oradaki esnafın üzerine gitmek benim aleyhimeydi. Çünkü o iş yerlerinde çalışıp ekmek yiyen işçiler daha çok Tunceli, Erzincan, Bingöl taraflarından gelmiş kişilerdi ve çoğu da sol düşünceli insanlardı. Yani beni destekliyorlardı. Ona rağmen verdiğim sözün ardında durmak ve Zeytinburnu'nun sağlıklı bir şekilde gelişimini sağlamak için dericilerin buradan kaldırılmasını istiyordum.

Bu arada konu televizyon ve gazetelerde tartışılıyor, haberler, programlar yapılıyordu. Bu haberlerin ana teması dericilerin yıkılmasıyla birlikte bütün şehri farelerin basacağı yönündeydi. Hatta Hürriyet Gazetesi, Sadettin Teksoy'un yaptığı bir haberi, "Zeytinburnu'nu fareler basacak" şeklinde manşetten vermişti.

Biz bu haberleri yalanlıyor, "asitli suların içinde farelerin yaşaması mümkün değil" diyorduk. Hatta Anakent Belediyemiz, Amerika'dan kimyacılar, uzmanlar getirtmiş, buralarda farelerin barınmasının mümkün olmadığını raporlamıştı. Buna rağmen bizi kimse dinlemiyordu.

Bir keresinde Sadettin Teksoy'u Kazlıçeşme'ye getirdim. Sekiz saat oralarda beklettim. Her tarafa baktılar, araştırdılar; bir tane bile fareye rastlamadılar.

Bu arada İngiliz televizyonundan gelen bir ekibin de burada çekimler yaptığını duydum. Her taraf pislik içinde. Kuyruk yağları, atıklar, sağlıksız çalışma koşulları içinde berbat bir görüntü var. Bunları çekip ülkelerinde yayınlatacaklar. "Bakın Türkiye'nin hali böyle, bu ülkeye gitmeyin" diye propaganda yapacaklar.

Çok iyi İngilizce bilen basın danışmanı bir kızımız vardı. Onu yanlarına gönderdim. "Bak bakayım ne konuşuyorlar, ne çekiyorlar" dedim. Gidip geldi. "Başkanım böyle böyle... Bunlar ülkemizi kötülüyorlar" dedi.

Çileden çıktım. Ben memleket sever bir adamım. Yabancıların ülkemizi kötülemelerine asla müsaade edemezdim. Bu sağlıksız yapıların mutlaka şehir içinden çıkarılması gerekiyordu.

Büyükşehir Belediye Başkanımız Nurettin Sözen de benim gibi düşünüyordu. Belediye başkanı olur olmaz da surların dibindeki fabrikaları yıkmış, aynen benim kumculara yaptığım gibi onların tüm giriş-çıkış yollarını kapatmıştı. Ne deri getirebiliyor, ne de işlenmiş derilerini götürebiliyorlardı. Perişan bir durumdaydılar.

Dericiler, Nurettin Bey'den yüz bulamayınca bana geldiler. "Biz burada 930 fabrikayız. Sen direnir, izin vermezsen Anakent bizi kaldıramaz" dediler. Doğruydu. İmar Kanunu'nun 7. maddesine göre "yıkım ilzam kararı"nı imzalamasam Anakent onları yıkamazdı. Yıkarsa suç işlemiş olurdu. Yasal bir yıkım, Anakent ile ilçe belediyesinin koordineli çalışmasıyla gerçekleşebilirdi.

O günlerde Anakent belediye başkanımızla aramız biraz gergindi. Bu gerginlikten dolayı onları dinleyeceğimi ve yıkım yazılarını imzalamayacağımı düşünüyorlardı.

Hatta bana rüşvet teklif ettiler. 50 milyon lira getirip önüme koydular. "Bu daha başlangıç sana 50 milyon dolar veririz. Kulüpte kullanırsın, istediğin gibi transfer yapar, takımı gül gibi yönetirsin" dediler.

Kirli tekliflerini reddettim ve "benim bunlara ihtiyacım yok" dedim. Hepsini elimin tersiyle ittim. Aynı gün de bir iki saat içinde tüm yıkım kararlarını imzaladım.

Bana bu teklifi yapan Turgut Koşer'di. Tersleyip reddedince çok kızdı. "Akıllı ol uşağım, seni bir gecede temizletirim" diye tehdit etti. "Ben temizim Turgut Bey. Her sabah banyo yaparak evden çıkıyorum" dedim.

Anakent belediye başkanımızla el ele verip kangren haline gelmiş bu sorunu kökünden çözdük. Hepsini yıkıp attık. Onlar da mecburen Tuzla'ya taşınmak zorunda kaldılar.

Dericiler, kumcular, halciler derken büyük bir mücadeleye girmiştik. Her gün tehdit telefonları alıyor, hatta dericilerde olduğu gibi açıktan tehdit ediliyordum. Hatta son anda önlenen suikastlar atlattım.

Dericilerle mücadelemizin sürdüğü günlerde önce eşimi öldürmek istediler. O da şöyle oldu:

ANAP İlçe Sekreteri İlhan Tezel vardı. Bu arkadaşımızla aynı binada oturuyorduk. Dairelerimiz karşılıklıydı. Bizim kapı numaramız 78, onun kapı numarası 76 idi. Önceki günlerde Sarıyer'de askeriyeyi tarayan PKK'lı teröristler PTT'ci kılığına girerek bizim binaya gelmişler. Ellerinde PTT'nin büyük telefon fihristleri var. Bu fihristleri oyup içine silahları koymuşlar. Yanlışlıkla İlhan Bey'inziline basmışlar. Eşi kapıyı açmış. Sen Hasan Yılmaz'ın eşi misin? demişler. "Hayır, ben İlhan Tezel'in eşiyim. Hasan Beyler diğer dairede oturuyorlar" demiş. İnanmamışlar ve öldürmek için hanımefendinin gırtlağına sarılmışlar. O da can havliyle, "Ben Hasan Yılmaz'ın karısı değilim" diye bağırmaya başlamış. Onlar da bir müddet aralarında tartışmışlar ve panik içinde bırakıp kaçmışlar.

Olay duyulunca Emniyet hemen ekip gönderdi ama adamlar çoktan kaybolmuşlardı. Emniyet müdürü beni aradı. "Başkanım yenge hanıma söyleyin, tanımadığı hiç kimseye kapıyı açmasın" dedi.

Aynı günlerde benim de aracıma bomba koydular.

Yağmurlu bir gündü. İşlerimi bitirince belediyeden çıkıp arabaya binmiştim. Yanımda şoförüm ve özel harekatçı korumam vardı. Şoför motoru çalıştırmak için kontağı çevirdi. Araba çalışmadı. Bir daha zorlayınca zincir kopması gibi "tık" diye bir ses geldi. Koruma polisim, "Başkanım çabuk inin, arabada bomba var" diye bağırdı. Can havliyle arabadan aşağı atladık.

Sonra sivil polisler, bomba uzmanları geldiler. Arabayı araştırdılar. Alta yerleştirilen bir bomba düzeneği buldular. Söylediklerine göre aşırı yağmurdan dolayı düzenek ıslanmış ve mıknatıs eksi tarafa düşmüştü. "Milyonda bir ihtimalle olmayacak bir şey olmuş. Allah seni korumuş başkan" dediler...

Olay bütün Türkiye'de duyuldu. Gazeteler koşuştu. Televizyonlar haber yaptılar. Yer yerinden oynadı.

Yine bir gün evdeyim; çocuklarla tavla oynuyorum. Telefon çaldı. Hanım telefonu açıp "buyurun" dedi. Karşıdan bir ses, "Kocan evde mi?" diyor. O da, "yok, henüz gelmedi" diye cevap veriyor. "Biz kapıda bekliyoruz, gelirse öldüreceğiz" deyip kapatıyorlar.

Böyle üst üste tehditler, suikastlar olunca Emniyet Müdürlüğü güvenlik tedbirlerini arttırdı. Beni de sıkı sıkıya uyardı. "Terör örgütlerinin listesinde isminiz var, lütfen dikkatli olun. Her gün farklı saatlerde çıkın, farklı yolları, farklı güzergahları kullanın" dedi.

Yer yer korktuğumuz anlar oldu. Can taşıyoruz nihayetinde. Ama asla geri adım atmadım. Kumcular, dericiler, halciler sonradan gelmemişlerdi ki... Bunlar Zeytinburnu'nda vardı. Ve ben bütün bunları bilerek belediye başkanı olmuştum.

Nurettin Bey'in de, benim de ortak düşüncemiz; kumcular ve dericiler gittikten sonra bu bölgeyi bütün dünyanın ilgisini çekecek bir turizm merkezi haline getirmekti. Denize fore kazıklar çakıp Venedik'teki gibi marinalar yapacaktık. Deniz suyunu şehrin içine doğru yönlendirip gondol gezilerinin yapılacağı kanallar oluşturacaktık. Oteller, deniz kenarında kahveler, gezinti alanları yapacaktık. Havaalanına beş dakikalık mesafede bir yer burası. Üstelik de deniz kenarında... Her türlü ulaşım imkânı var. Üstelik tarihî surların bitişiğinde... Sadece İstanbul'un değil, Türkiye'nin bir numaralı turizm merkezi yapacaktık. Olmadı. Görev süremiz elvermedi...

Benim için üzüntü veren; Zeytinburnu uğruna bunca tehlikeye göğüs germiş, bunca mücadele vermiş olmama rağmen arkamdan açılan davalarla uğraş-

mak oldu. Sadece dericiler 4.5 trilyonluk tazminat davası açtılar. Ayrıca dört yüz elli sene hapis cezasıyla yargılandım.

En Çevreci Belediye ve Çöpteki İlk Özelleştirme…

İnsanoğlu kendi yaptıklarını doğaya uydurmak zorundadır. Bu yapılmadıkça gezegenin temel yaşam sistemleri değişmekte ve bu değişimler hayatı tehdit eden birtakım tehlikeleri de beraberinde getirmektedir. İnsanlar, temel yaşam sistemlerinin varlıklarını sürdürebilmesinin, doğrudan doğruya kendi davranışlarının bu sistemlere uyum sağlamasıyla mümkün olduğunu öğrenmeleri gerekir. Buna “çevre bilinci” denilmektedir.

Ayrıca herkesin “sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı”na sahip olması temel insan haklarından biridir. Devletler, kamu kurumları, özellikle de belediyeler, vatandaşların bu temel haklarını kullanabilecekleri ortamı, yani “yaşanabilir çevre”yi korumak ve iyileştirmekle yükümlüdürler.

Biz bu bilinç içinde bir belediyecilik yapacağımızın sözünü vermiştik. Bu yüzden de kum depoları, dericiler başta olmak üzere çevreyi yaşanmaz kılan tüm yapı ve tesisleri kaldırmak için uğraşmıştık.

Yine bu bilinci geliştirmek ve tüm halka yaymak amacıyla Çevre Müdürlüğü’nü kurduk.

O günün koşulları içinde bu yenilik çok önemlidir. Belediye yönetim şeması içinde çevreyle ilgili bir birim kurmak, ona bütçe ve olanak sağlamak Türkiye Belediyeciliği açısından bir ilktir.

Ayrıca Zeytinburnu Çevre-Kültür ve Turizm Derneği (ZEYÇED)’ini kurduk. ZEYÇED, hâlâ çalışmalarını sürdürmekte ve bu alanda çok önemli işler yapmaktadır.

Yaşanabilir bir çevrenin korunması ve yaşatılması için belediyelerin yaptığı en önemli işlerden biri de çöplerin düzgün ve düzenli toplanmasıdır. Belediye ile işçileri arasında zaman zaman oluşan ücret anlaşmazlıkları grevlerle sonuçlanıyor ve bu esnada çöplerin toplanamadığı zamanlar oluyordu. Buna meydan vermemek için temizlik işlerini özelleştirdim. Bunu yapan ilk belediye başkanlarından biri de benim.

İstanbul’un birçok yerinde çöp dağlarının oluştuğu o yıllarda Zeytinburnu caddeleri pırıl pırıldı. O günün gazetelerini açıp bakarsanız bununla ilgili birçok haber bulursunuz.

Çöpü özelleştirdiğim için yadırgandım. Hatta bizim arkadaşlarımız arasında bile eleştirildim. Bana, “sen sağcı mı oldun?” dediler. Oysa bu konu bir ideoloji meselesi değil, ileriyi görme olayıdır.

O günlerde çöp ihalesine girmek için Diyarbakır’dan bir ekip gelmişti. İşi onlara vermedim. Çünkü gözüm tutmamıştı. Adım gibi eminim ki eğer işi alsalardı sabote edecek, Zeytinburnu’nu da İstanbul gibi çöp yığınına çevireceklerdi.

Bu işle bizzat kendim ilgilendim. Bütün temizlik elemanlarını özenerek seçtim. En güvendiğim adamları başına koydum.

Buna rağmen bizzat kendi içimizden ihanetler yaşadım. Benim partideki muhalifim olan, SHP’nin de ilçe başkanlığını yapan İbrahim Yiğit’in Fatih’ten toplayıp getirdiği çöpleri Zeytinburnu sokaklarına boşalttığını tespit ettim. Zübeyde Hanım Caddesi’nde çöpleri dökerken yakalandı.

Düşünebiliyor musunuz; bunu yapan kendi partimizin ilçe başkanıydı… Bu adam daha sonra Adalet ve Kalkınma Partisi’ne geçip buradan iki dönem milletvekilliği yaptı.

Domuz Ahırlarının Kaldırılması...

Domuz ahırları, Zeytinburnu'nun çok konuşulan konularından biriydi. Balıklı Rum Hastanesi'nin yanında bulunan domuz ahırları halkın büyük tepkisini çekiyordu. Özellikle sıcak yaz aylarında bu ahırlardan yayılan pis kokular hem insanları rahatsız ediyor hem de çevre kirliliği yaratıyordu.

Bölge halkının yıllarca şikayetine sebep olan bu konu bir türlü çözülememişti. Seçim çalışmaları esnasında buraya gittiğimde halkın büyük tepkisini gözlemlemiş ve belediye başkanı olduğumda kaldıracağıma söz vermiştim.

Göreve başladığım zaman ilk el attığım konulardan biri de bu oldu. Gidip ahır sahipleriyle konuştum. Onları kırarak ve yıkarak değil de güzellikle taşınmaları konusunda ikna ettim. Özellikle ahır sahibinin eşi olan hanımefendi bu konuda bana çok anlayış gösterdi.

Böylece Zeytinburnu'nun küçük ama önemli bir sorunu da ortadan kalkmış oldu.

Altyapı ve Trafik...

Zeytinburnu'nun trafik ve altyapısı için önemli çalışmalar yaptım. Meselâ İnönü Bulvarı önemlidir. çünkü Zeytinburnu trafiğinin en önemli damarıdır. O zamanlar trafik 58. Bulvar'dan gelir ve bugün karşısında devam eden İnönü Bulvarı'nda kesilirdi. Çünkü bir tarafında hükümet konağı bir tarafında da askerî binalar vardı. Anavatan Partisi döneminde hem yerel yönetim hem de hükümet onların elinde olduğu halde bu yolu açamamışlardı. Ben açtım. Kara Kuvvetleri Komutanı'nın desteğini alarak açtım. Oranın altını da otopark yaptım. Zeytinburnu'ndaki düzenli trafik akışının en büyük nedenlerinden biri ana güzergah üzerindeki bu yolun açılmasıdır.

O zamanlar Zeytinburnu büyük ve hantal bir köy görünümündeydi. Caddelerde bir tane bile trafik lambası yoktu. Araç ve yaya trafiğinin düzenli akışını sağlamak amacıyla ilk sinyalizasyon sistemini kurdum.

Altyapı yatırımı olduğu için görülmez ama belediye başkanlığım esnasındaki en büyük hizmetlerimden biri de kanalizasyon ve yağmur suyu kanallarının tümüyle tamamlanmasıdır. Sel baskınları ve su taşmaları büyük sorundu. Özellikle Gökalp'te, 72. Sokak'ta büyük sel baskınları yaşanırdı. Teknik Üniversite'ye yaptırdığım projelerle Yeşiltepe, Beş Telsiz, Sümer, Gökalp ve Nuri Paşa mahallelerinin tüm altyapısını yenileyip bu sorunu kökünden çözdüm. Bugün bile İstanbul'un birçok semtinde sel baskınları olurken Zeytinburnu'nda olmamasının altında o yıllarda benim yaptığım hizmetler yatar.

Topkapı Otogarı'nın Taşınması...

O zamanlar İstanbul Otogarı Zeytinburnu'nda idi. E-5'in güneye bakan tarafında Anadolu Otogarı, kuzeyinde Trakya Otogarı vardı. Ayrıca otogarların içinde kalmış Topkapı Elbiseciler Sitesi vardı. Her türlü denetimden yoksun seyyar satıcılar cirit atıyordu.

Havaalanı üzerindeki en işlek yolda olmasına rağmen durumdan ne vatandaş memnundu ne de esnaf. Her taraf bakımsız, pis ve çamur içindeydi. Bir yangın veya hastalık halinde bile buralara girmek mümkün değildi.

Bedrettin Dalan'ın Büyükşehir Belediye Başkanlığı döneminde bu otogarların ve çarşının taşınması için birtakım çalışmalar yapılmış, hatta Bayrampaşa'da yeni otogarın inşaatına başlanmıştı.

Doğu ve Batı Berlin duvarlarının yıkılışında Berlin'de Nurettin Sözen ve ben.

Berlin'deki arıtma tesislerinde Nurettin Sözen ve ben.

Dönemin milletvekili Mustafa Sarıgül ve meclis üyelerimizle birlikteyiz.

Biz de seçim döneminde otogarın süratle Zeytinburnu'ndan taşınacağını, buraların gezinti, dinlenme ve yeşil alan olarak düzenleneceğini söylemiştik.

Dediğimizi yaptık. Anakent Belediyemiz Bayrampaşa'daki Büyük İstanbul Otogarı'nın inşaatını kısa zamanda tamamladı. Anadolu ve Trakya otogarlarının bulunduğu alandaki tüm barakaları yıktık. Zeytinburnu'na, İstanbul'a tertemiz, geniş bir alan kazandırdık.

Bu alan şimdi yemyeşil bir haldeyse bizim sayemizdedir. Biz onları kaldırmasaydık, bizden sonra gelen başkanlara bomboş bir saha bırakmasaydık, bunlar yapılabilir miydi?

Halcilerin Taşınması...

Zeytinburnu halcilerinin kaldırılması seçim vaatlerimizden biriydi. Ben belediye başkanı olduktan sonra hal esnafı ile görüşmeler yaptım. Hepsini tek tek dolaşıp durumu anlattım. Hem çalışma şartları hem de şehirleşme açısından taşınmaları gerektiğine ikna etmeye çalıştım. Halde 117 dükkan vardı. Anakent Belediye Başkanımız Nurettin Sözen, her biri için Bayrampaşa'da dükkan sözü verdi. Sözünde de durdu. Hali yıkıp tüm hal esnafını Bayrampaşa'ya taşıdık.

Dürüstlük Testleri...

1989'un sonlarıydı. Anakent Belediye Başkanımız Nurettin Sözen başta olmak üzere 60 kadar belediye başkanı çeşitli temaslar için yurt dışı seyahati yapmıştık. Yugoslavya, Fransa, Almanya, İspanya gibi ülkeleri içine alan bir seyahatti. Bu seyahatte Batı Berlin ile İstanbul'un kardeş kent ilan edildikleri Dostluk ve İşbirliği Anlaşması da imzalanmıştı.

Seyahatten döndükten birkaç gün sonraydı. Benimle görüşmek isteyen düzgün giyimli, kravatlı iki genç yanıma geldi. Odaya girip kapıyı kapattılar. Gençlerden biri, "Hasan Başkan sana bir teklifimiz var" dedi. "Nedir teklifiniz?" diye sordum. Cüretkâr bir cevap verdi: "Dispanserin yerini bize verin. Biz oraya benzin istasyonu yapalım siz de %50 ortağımız olun."

"Olur mu öyle şey? Siz, kimin malını kimden istiyorsunuz? Böyle bir teklifte bulunma cesaretini kimden alıyorsunuz?" diyerek kızıp odadan çıkardım. Çıkardım ama içime de dert oldu. Arazi değerliydi. Yarın başkaları gelir, benim direndiğim gibi direnemez ve birilerine peşkeş çekebilirdi. En iyisi burayı halkın yararına olacak şekilde değerlendirmekti.

Bu düşünceyle kaymakamı aradım. O günlerde Sadettin Bey isminde genç bir kaymakamımız vardı. Beni çok sever, açık sözlülüğümü, çalışma tarzını, dürüstlüğümü ve cesaretimi takdir ederdi.

"Kaymakam Bey, yarın makamınıza gelip bir kahvenizi içmek istiyorum" dedim. "Hay hay Reis Bey, buyur gel" dedi.

Ertesi gün yanına gittim. Kahveleri içip biraz sohbet ettikten sonra esas geliş nedenimi söyledim.

"Bana böyle bir teklif getirildi. Reddettim ama neticede siyaset yapıyoruz, yarınların ne göstereceği belli olmaz. İlçemizde Emniyet Müdürlüğü binasına ihtiyaç var. Gelin bu araziyi Emniyet'e devredelim."

Teklifim çok hoşuna gitti. Hemen Emniyet müdürünü çağırıp konuyu anlattı. Aramızda bir protokol yaptık ve arsayı onlara verdik.

Şu anki Emniyet Müdürlüğü işte bu arazi üzerine yapıldı.

İşte dürüst ve namuslu olmak böyle bir şeydir. Belediye başkanı olmadan esip gürlemek kolaydır. Önemli olan o makama oturduktan sonra dürüst kalabilmektir.

Zeytinburnu o yıllarda yeni gelişiyordu. İmar planları, şehrin rant bölgeleri yeni oluşuyordu. İstisnasız her gün beş-altı tane tapu gelirdi. “Bizim yerimiz gitti, al şunlardan birini de düzelt” derlerdi. Onlara, “ben emlakçı değilim, benim arsa ofisim yok” der gönderirdim.

Eğer art niyet taşısaydım, kolay yoldan zengin olma hayalleri kursaydım çok kolay yapardım.

Hizmet Evleri...

Belediye başkanı olmadan önce hazırlığını yaptığımız en önemli projelerimizden biri de hizmet evleriydi. İlçenin değişik noktalarına yapmayı planladığımız hizmet evleri çok fonksiyonlu yapılar olacak; bodrum katlarında soğuk hava deposu bulunacak, giriş ve asma katları tanzim satış mağazası, üst katları ise sağlık evi olarak düzenlenip ücretsiz hizmet verecekti.

İlk hizmet evimizin temelini 1989 yılının Kasım ayında Gökalp Mahallesi’nde attık. Temel atma törenine Anakent Belediye Başkanımız Nurettin Sözen’in dışında Kağıthane Belediye Başkanı Mahmut Özdemir de katıldı. Hatta tören sırasında 200 gecekondunun da tapusunu dağıttık.

Hizmet evi veya semt konağı dediğimiz bu yapıların sayısını zamanla arttırdık. Gökalp Mahallesi’nin dışında, Nuri Paşa Mahallesinde, 64. Sokak’ta, 48. Sokak’ta da yeni yerler açtık. Buralarda sağlık evi, tanzim satış mağazası ve soğuk hava depolarının dışında çamaşırhane ve kreşler de kurduk.

Hizmet evleri içindeki kreşlerimizden beş yıl içinde yüzlerce çocuk faydalandı. Zamanla büyüyüp çok güzel yerlere geldiler.

Tüketici Pazarları...

Belediye olarak en önemli hedeflerimizden biri de aracıyı tümüyle ortadan kaldırarak ucuz ve kaliteli ürünlerin satılacağı pazar yerleri açmaktı.

Zira seçimlere girerken “vatandaşımızı enflasyona, pahalılığa ezdirmeyeceğim” diye söz vermiştim. Çeşitli mahallelerde tanzim satış mağazaları kuracağımı, gıda ve tüketim maddelerini halka doğrudan ulaştıracağımı söylemiştim.

Bu sözümü tutup Kazlıçeşme Tren İstasyonu yanında ve 58. Bulvar’daki İnanç Çarşısı’nın alt katında Ucuz Gıda Pazarları açtım.

Bu pazarlarda et, süt başta olmak üzere tüm gıda çeşitleri ve temizlik malzemeleri bulunuyor, balıkçılar ve manavlar yer alıyordu.

Piyasaya göre %20-30 civarında daha ucuz ürünlerin satıldığı bu pazarlara vatandaşlarımız çok yoğun ilgi gösterdiler. Zeytinburnu, o zamanlar bir işçi semti olduğu için genellikle hafta sonlarında ve mesai bitimlerinde alışverişin en çok yapıldığı yerler oldu.

Belediye olarak buradaki dükkanlardan hem gelir sağladık hem de sıkı denetim ve kontrollerini yaptık.

Ayrıca pazarların girişlerine tartılar koyduk. İsteyen herkesin satın aldığı ürünleri yeniden tartarak kontrol etmelerini sağladık.

Ucuz Gıda Pazarları’mız sadece Zeytinburnu halkı arasında değil İstanbul genelinde de ilgi gördü. Değişik semt ve ilçelerden insanlar buralara alış-veriş yapmaya geldiler. Görünen bu ilgiden sadece vatandaş değil esnaf da memnundu.

Kültür ve Sanata Yatırım...

Belediye başkanlığım süresince Zeytinburnu’nu sporun, sanatın ve kültürün konuşulduğu bir merkez haline getirmek için uğraştım. Sanat şenlikleri, ya-

rışmalar, konserler düzenledim. Toplumun her kesimine, özelikle de gençlere yönelik atölye merkezleri, kurslar açtım.

58. Bulvar'da belediyeye ait bir tanzim satış mağazası vardı. Birçok kişi oraya göz dikmiş bir vaziyetteydi. Bunların içinde belediye yönetiminde bulunan bazı meclis üyeleri de vardı. Burayı hem olası bir talandan korumak hem de kültür sanat faaliyetleri için kullanılacak bir mekân oluşturmak amacıyla harekete geçtim. Atatürk Kültür Merkezi'ni kurdum. Sivil toplum kuruluşlarına, halk evlerine tiyatro ve diğer kültür çalışmalarını yapacakları salonlar verdim.

Murat Aydın, daha sonra burayı büyütüp geliştirdi. Ama ilk kuruluşu benim tarafımdan yapılmıştır. Bugün de burada sivil toplum kuruluşları ve sendikaların tabelalarını görüyorum. Hepsine bir oda verilmiş, çalışıyorlar.

Bütün bunları yaparken tek düşüncem kalıcı, güzel hizmetler bırakmaktı. İktidar sahibi olarak değil, itibar sahibi olarak insanların gönlüne girmekti. Aşığın, "Sakın yakma, kalp kırma; senin de gül benzin solacak" dediği gibi kalp kırmamak, gönül yıkmamaktı...

SHP'den İstifa Tehdidi ve Zeytinburnu'na Metro...

Anakent Belediye Başkanı Nurettin Sözen, toplu taşıma ve özellikle de metro ve tramvay yatırımlarına büyük önem veriyordu. Bu amaçla Bedrettin Dalan zamanında başlanan ve çok küçük bir kısmı yapılan Eminönü-Zeytinburnu tramvay hattı ile Aksaray-Atatürk Havalimanı metrosunun bitirilmesi için çalışıyordu.

Eminönü, Sultanahmet, Beyazıt, Laleli, Fatih ve Fatih güzergahını takip ederek Zeytinburnu'na gelmesi planlanan tramvay hattı, maliyet hesaplamaları nedeniyle, Zeytinburnu'na girmiyor Çırpıcı kenarından E-5'e paralel uzanıyordu.

Projenin bu halini görünce itiraz ettim. "Böyle bir hizmet yapılacaksa Zeytinburnu'nun bunun azami derecede faydalanması gerekir. Rauf Denktaş Caddesi'nde, İnönü Bulvarı'nda, 58. Bulvar'da, Nuri Paşa'da istasyonlar istiyorum" dedim. Nurettin Bey itiraz etti. "Hem maliyet artar hem de yapım süresi uzar. Benim bu hattı 1993 yılında açmam lazım" dedi.

Geri adım atmadım. Siyasi hayatımın bitmesine sebep olsa da ben bu işten vazgeçmeyeceğimi söyledim. Hatta bu talebimin dikkate alınmaması durumunda partiden istifa edeceğimi deklare ettim.

Benim bu ısrarım üzerine Nurettin Bey'le kısa süren bir gerginlik yaşadık. Sonunda kısmen Anakent kısmen de biz isteklerimizden ödün vererek uzlaştık.

Tramvay hattı E-5'e paralel gitmek yerine içeriye sokuldu ve Zeytinburnu'na beş istasyon yapıldı.

O günden sonra Zeytinburnu'nun değeri daha çok arttı. Deniz otobüsüne yedi, havaalına beş dakikada ulaşılacak bir mesafeye geldi. İstanbul'un ücra bir köşesi değil, âdeta merkezi oldu.

Anakent Belediye Başkanı Nurettin Sözen'le İlişkiler...

Nurettin Bey'i eskiden beri tanıyordum. Tıp fakültesinin en önemli kulak-burun-boğaz mütehassıslarından biriydi. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nin dekanlığını yapmıştı. Bilim dünyasında saygın bir yeri vardı. Örgütümüz tarafından da tanınırdı. Lise yıllarından beri politikanın içindeydi. CHP Gençlik Kolları'nda ve Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı'nda önemli görevler üstlenmişti.

Büyükşehir belediye başkanlığına aday olduğunda halkla iyi diyalog kurmuş, İstanbul halkına umut vermiş ve neticede başarılı olarak seçimleri kazanmıştı.

Bolu Abant'ta bayram tatili.

Tokat Niksar Yazıcık Beldesi festivali.

Meclis üyelerimizle birlikteyiz.

Ancak bana göre en büyük eksiği kendini anlatamamış olması, üstelik bunun için de hiç çaba harcamamış olmasıdır. Belediye başkanı olduktan sonra uzlaşmacı olmayan bir profil çizdi. Seçimlerde Bedrettin Dalan üzerine oynayan, onun kesinlikle kazanacağına inanan basın organlarıyla arasını düzeltemedi. Bu yüzden de yaptığı veya yapmak istediği icraatlardan çok Bedrettin Dalan'la olan tartışmaları ön plana çıktı.

Oysa ki Dalan'la polemiğe girmek ve basınla sürtüşmek yerine belediyenin anahtarlarını avuçlarının içine aldığı andan itibaren projelerini ve icraatlarını anlatmaya yoğunlaşabilseydi daha iyi olurdu.

Büyükşehir belediyesine gittiğim zaman basın mensuplarının çalıştıkları odaya girer onlarla sohbet ederdim. Milliyet'te çalışan Ferit Fersahoğlu adında bir gazeteci vardı. Bununla arkadaş olmuştuk, zaman zaman da yemeğe çıkar rakı içerdik.

Bir gün ona, "bizimle bu kadar uğraşmayın" dedim. "Başkanım, gazetecilerin çoğu Dalancı ama Sözen'de de Dalan kompleksi var. Ben onun yerine olsam Dalanla laf yarıştırmak yerine Haliç kenarına heykelini diker, açılışını da ona yaptırırdım. Bu şekilde onu Haliç'e gömer işime bakardım" dedi.

Çocuğun söylediği doğruydu. Zaten Recep Tayyip Erdoğan da belediye başkanı olunca böyle yaptı. Üst geçitlerin açılışına Sözen'i de çağırıp kurdelesini ona kestirdi. Hem onore etti hem de Nurettin Sözen'den gelecek eleştirilerin önünü kesip halkın gözünde puan topladı.

Gazeteci arkadaşın bu değerlendirmesini Nurettin Sözen'e bizzat kendim aktardım. Bir sabah Florya'daki konutuna kahvaltıya gittim. Beni karşıladı. Yanında İSKİ Genel Müdürü Ergun Göknel de vardı. Oturdum, "gazeteci arkadaşlar böyle şeyler söylüyorlar. Ben de onlarla aynı kanaatteyim" dedim.

Çok kızdı bana. "Sen Dalancı mısın?" dedi. Hatta uzunca bir müddette aramıza mesafe koyup konuşmadı.

O günlerde Türkiye Gazetesi'nde benimle ilgili övücü haberler çıkardı. Bir keresinde de bundan dolayı kızdı. Bir belediye başkanı hakkında bu gazete nasıl güzel şeyler yazar diye.

Ben iyi niyet, diyalog ve müzakerenin faydalarını hayatım boyunca çok görmüşümdür.

Meselâ ayrı partilerden olmamıza rağmen Necmettin Cevheri beni çok severdi. Bizi tanıştıran bir abimizden benim seyit olduğumu öğrenmiş, bu yüzden hürmet eder olmuştu. Hatta makamına girdiğim zaman hemen toparlanır ayağa kalkardı. Hatta İller Bankası'ndan gelen paylarımızda kesintiler yapıldığında onun yanına gider, yardımını isterdim. Sağ olsun beni ikiletmez, hemen talimat verirdi.

Yine de bu uzlaşmaz görünen tavrına rağmen Nurettin Bey, kaliteli ve dürüst bir adamdı. Bana göre belediyecilikte de başarılıydı. İktidarda başka bir parti olmasına, karşısında güçlü bir medya lobisi olmasına rağmen güzel işler yaptı. Raylı sistemleri geliştirdi. Aksaray-Sirkeci, Aksaray Zeytinburnu hattını faaliyete geçirdi. İstiklal Caddes'ini yayalaştırıp nostaljik tramvay yaptı. Taksim-4. Levent metrosuna başladı. Yine İETT'ye yeni otobüsler alıp yeni hatlar açtı.Deniz otobüslerinin yaygın bir şekilde kullanılması için Kadıköy, Yenikapı, Marmara ve Avşa adalarına iskeleler yaptı. Maçka-Taşkışla arasına teleferik yaptı. Topkapı Otogarı'nı kaldırıp Bayrampaşa'ya taşıdı. Park Otel örneğinde olduğu gibi İstanbul silüetini bozacak yapılara izin vermedi. İstanbul'un su sorununu kökünden çözmek için Sazlıdere, Melen Çayı projelerini başlattı. İhtiyaç sahiplerine bedava süt dağıttı. Kirli su sorununu ortadan kaldırmak için cadde cadde, sokak sokak bütün İstanbul'un su borularını, tesisatlarını değiştirdi.

İstanbul'a yaptığı bunca hizmete rağmen İSKİ skandalının tüm sorumluluğunu ve yükünü ona yıkıp yıprattılar.

Halbuki, Nurettin Bey, İSKİ olayı esnasında tam bir sorumluluk örneği göstermiş, tüm yöneticilere ahlak dersi vermiştir. Ne kendilerine komplo kurulduğunu söylemiş ne de "üst aklın oyunu" gibi bahanelere sığınmıştır. İSKİ Genel Müdürü Ergun Göknel yakın arkadaşı olmasına rağmen başta o olmak üzere hiçbir sorumluyu korumamış, İçişleri Bakanlığı'nı telefonla arayarak en iyi müfettişlerin görevlendirilerek en ince detayına kadar soruşturulmasını istemiştir.

Bu skandal SHP değil de AKP iktidarında olsaydı hemen üstünü kapatırlardı. ANAP iktidarı, Karayolları'ndaki 491 milyarlık yolsuzluğu kapatmadı mı? Süleyman Demirel, İlksan Skandalı patlayıp da 360 milyarlık usulsüzlük ortaya çıktığında "verdimse ben verdim" demedi mi? AKP, dört bakan ve çocuklarının rüşvet ve yolsuzluk haberlerini şantaj-montaj diye üstünü örtmedi mi? Hepsi yapıldı. Hem de İSKİ'de ortaya çıkan rakamların kat kat üstündeki yolsuzluklar kapatıldı.

Halk da diğer partilere gösterdiği tepkiden daha fazlasını bize gösterdi. "Onlar yolsuzluk yapıyor ama siz niye yapıyorsunuz? Siz sosyal demokratsınız, dürüstsünüz" deyip cezasını kesti.

Bu yılın ardından her şeye rağmen iddia ile söylüyorum ki; Nurettin Bey, aday gösterilseydi tekrar kazanırdı. Ne İstanbul'u kaybederdik, ne de Zeytinburnu'nu...

Çünkü o zamanlar sol olarak biz İstanbul'da güçlüydük. Eğer Nurettin Sözen aday yapılsaydı soldan Zülfü Livaneli ve Ertuğrul Günay gibi güçlü isimler aday olmazdı. Hizmetlerini halka anlatır oya tahvil edebilirdi.

İkisi birden aday olunca sol oylar karpuz gibi ikiye bölündü. Aradan da Tayyip Erdoğan çıktı.

Nurettin Bey'e söyledim bunu. Lütfen aday olun, yoksa kaybederiz dedim. Çok kırılmıştı. Kabul etmedi. Küsüp bir kenara çekildi.

Soruşturma ve Teftişler...

Benim belediye başkanlığı yaptığım dönemde hem idari hem de siyasi koşullar sonraki dönemlerle karşılaştırılamayacak kadar ağırdı. Bu yüzden de hem çok sıkı tasarruf tedbirleri uygulamak zorundaydık hem de aşırı denetim altındaydık.

Şimdi bakıyorum da; belediyelerin harcamalarında sınır yok. Biz hem sık denetlenir hem de olur olmaz konularda hesaba çekilirdik. Hiç unutmam sonradan Adana valisi olan Başmüfettiş İlhan Atış bana belediyeye aldığım günlük gazetelerden dolayı soruşturma açtı.

"Niçin soruşturma açıyorsunuz?" diye sordum.

"Belediyeye on iki tane gazete almışsınız?" dedi.

"Ne var bunda? Hırsızlık mı yapmışız, yolsuzluk mu? Belediye olarak kamuoyundaki gelişmelerden, memleketteki günlük olaylardan haberdar olmamız doğal değil mi?" dedim.

"Haklısınız ama kanun böyle" dedi.

Şimdi bakıyorum da imkânların sınırı yok. Belediyeler neler alıyor neler...

Özel Hayat...

Belediye başkanı olmadan önce de çalışma hayatı yoğun bir insandım. Ama Zeytinburnu'nu yönetmeye başladıktan sonra bu yoğunluk tarif edilmez bir hal aldı. Bir yandan ilçenin sorunları diğer yandan Spor Kulübü'nün işleri bütün zamanımı alıyor, gece geç saatlere kadar çalışıyordum. Hafta sonu tatili gibi bir lüksüm de yoktu. Zira güler yüzlü ve ulaşılması kolay bir yöneticiydim.

Vatandaşlar da her türlü etkinliklerine davet ediyor, yanlarında görmek istiyorlardı. Hiç kimseye yorgunum, hastayım diyemezsin... Siyasi düşüncelerine filan bakmadan çağrılan her yere gidiyordum. Nikâhlar, düğünler, sünnetler, açılışlar, piknikler, asker uğurlamaları hafta sonlarımı tümüyle dolduruyordu.

Üç çocuğum da bu yoğunluk içinde büyüdüler. Çoğu zaman günlerce yüzlerini göremediğim zamanlar oldu. Hatta bir sabah kızımı evden çıkarken gördüm. Nereye gittiğini sordum. "Okula gidiyorum" dedi. "Sen daha okulu bitirmedin mi?" dedim.

En büyük lüksüm senede bir hafta da olsa eşimle ve çocuklarımla yaptığım küçük tatil kaçamaklarıydı. Abant'a filan giderdik.

O zamanlar cep telefonları yoktu. İşleri unutmaya çalışır, kısmen de olsa dinlenirdim.

Yönetim Anlayışı...

Yönetim anlayışımın temelini seçim döneminde vatandaşlara verdiğim şu söz oluşturdu: "Biz etle tırnak gibiyiz..."

Bu sözü hiçbir zaman aklımdan çıkarmadım. Belediye başkanı olduktan sonra parti rozetimi çıkarıp, siyasi kimliğimi bir kenara bıraktım. Partisi, fikri, inancı, mezhebi, düşüncesi ne olursa olsun herkese eşit mesafede durdum. Onların üzüntüleri üzüntüm, sevinçleri sevincim oldu.

Ben Alevi'yim deyip Sünniler'e mesafeli durmadım. Onların işlerini aksatmadım. Buradaki Selvili Cami'ye yedi parsel verdim. Cem Evi'nin yapımına yardımcı olduğum gibi Taş Camisi'nin temelini de ben attım.

Bir defasında hiç unutmam, Zeytinburnu müftüsü yanıma geldi. "Diyanet İşleri Başkanımız Mehmet Nuri Yılmaz buraya gelecek, sizinle de tanışmak ve yemeğinizi yemek istiyor" dedi. Devletimizin Diyanet İşleri Başkanı'nı reddedecek değilim ya... "Hay hay hocam, buyursun gelsin" dedim. Yemekte kaç kişi olacaklarını sordum. Kocatepe'deki Diyanet kadrosuyla birlikte otuz kişi civarında olacaklarını söyledi. Gelik Lokantası'nda elli kişilik yer ayırttım. Onları en güzel şekilde ağırladık.

Yemekte Diyanet İşleri Başkanı ve İstanbul müftüsü ile yan yana oturuyorduk. Diyanet İşleri Başkanı bir ara bana dönüp dedi ki: "Sayın başkan, bizim Diyanet personeli seni çok seviyor..."

"Ben de onları çok seviyorum. Yeni seçimde de desteklerini bekliyorum" dedim.

Diyeceğim; her kesimle ilişkilerim böyleydi. Hiç kimseyi ötelemez, herkesle sıcak ilişkiler kurmaya çalışırdım.

Siyasetçilerin en büyük zafiyeti güç zehirlenmesidir. Gücü ele geçirdikten sonra herkese tepeden bakar, her şeyi yapabileceklerini düşünürler. Bu yanlıştır.

Zeytinburnu'nun ve Zeytinburnu halkının menfaatlerini her şeyin ve herkesin üzerinde tuttum. Partiliydi, yandaştı demedim. Kimin hakkı varsa verdim, kim hak etmiyorsa engel oldum.

Buna örnek olsun diye söyleyeyim: Bizim partiden meclis üyesi olan Necmi Meto diye bir arkadaşımız vardı. Bu kişi 27 metrekarelik tapulu bir arazisine hiç hakkı olmadığı halde 270 metrekarelik bina dikmeye kalktı. Yapmasın diye haber gönderdim. "Gelir yıkarım, o da halk nezdinde güç durumda kalır" dedim. Zaten sürekli çatıştığımız biriydi. Beni dinlemedi. Ben de iş makinelerini gönderip yıktım.

Mecliste azınlıktayız, muhalefetin gerisindeyiz ya... Hemen karşı saldırıya geçip beni düşürmek için gensoru verdi. Neticede hırsızlık, yolsuzluk yapmamışız. ANAP'lı meclis üyeleri sahip çıktılar. "Sen doğru olanı yaptın. Kendi partilinin kaçak inşaatını yıktın. Biz de seni bu Lazlar'a yedirmeyeceğiz" dediler.

Zeytinburnu Spor şampiyonluk afişi.

Yaptırdığım Çıraklık Okulu açılışı.

Tramvayın açılışı.

Ben böyle belediye başkanlığı yaptım. Bu yüzden bugün bile Zeytinburnu sokaklarında başım dik, alnım açık, rahatça geziyorum. Bana hâlâ "Bizim Hasan" diyorlar. Evimi de taşımadım. Hâlâ burada oturuyorum.

Yapamadıklarım...

Belediyeye gelirken söz verip de yapamadığım vaatlerim, projelerim de oldu. Bazılarına imkânımız elvermedi, bazıları için de zamanımız yetmedi.

Yapmak isteyip de yapamadığım işlerin başında Kazlıçeşme ile tren istasyonu arasındaki bir buçuk kilometrelik alanın kapatılmasıdır. Burayı kapatıp gezinti ve rekreasyon alanı yapmak, Zeytinburnu halkını denizle buluşturmak istiyordum. Olmadı. Ekonomik gücümüz ve zamanımız yetmedi.

Bugünkü Belediye Başkanı Murat Aydın, sahil düzenlemelerini büyük oranda yaptı. Onlara teşekkür ediyorum. Proje benimdir ama önemli olan yapılmasıdır.

Yapmak isteyip de yapamadığım işlerden biri de ada bazlı imar düzenlemeleridir. İsterdim ki, Zeytinburnu'nda da Ataköy benzeri bir yapılaşma olsun. Benden önce dağıtılmaya başlanan tapu tahsis belgelerini vermekte direnmemin sebebi buydu.

"On-on beş kişi bir araya gelin, ada bazında tapu vereyim. İmarını buna göre düzenleyeyim. Yeşil alanı, oyun sahaları, otoparkları olsun. Binalar arasından rüzgâr geçsin, şehir düzenli gelişsin" dedim.

Yapamadım. Çünkü gücüm yetmedi. Meclis çoğunluğum yeterli değildi. Bugünkü yönetimin sahip olduğu olanaklar bende olsaydı Zeytinburnu'nu herkesin gıpta ettiği modern bir şehir haline getirebilirdim.

1994 Seçimlerine Giderken...

Ben beş sene boyunca başarılı bir belediye başkanlığı yaptım. Meclisteki aritmetiğe, gelir yetersizliğine, İller Bankası kesintilerine, merkezî idarenin baskılarına rağmen projelerimin çoğunu gerçekleştirdim.

Bu süre içinde hem Türkiye'nin siyasi konjonktürü hem de Türk solu için önemli gelişmeler yaşandı. 12 Eylül Askerî müdahalesinin ardından tüm siyasi partiler gibi CHP'de kapatılmıştı. Bülent Ecevit, Deniz Baykal gibi isimler hapse atılmış, siyasi yasaklı haline gelmişlerdi. Partinin mal varlığına el konulmuş, tüm kadroları dağıtılmış, sol siyaset ağır bir darbe yemişti.

Bu darbe sol siyaset üzerindeki etkisini uzun zaman sürdürdü. Sol güçler üçe, dörde bölündü. SODEP, SHP, DSP kuruldu. Her birinde ayrı kadrolar, liderlikler oluştu.

Kapatılan partilerin yeniden açılmasına olanak sağlayan yasanın çıkmasından sonra 9 Eylül 1992'de toplanan 25. Kurultay'da CHP'nin yeniden açılması için karar alındı. Deniz Baykal, genel başkanlığa seçildi.

Böylece solda üç tane güçlü siyasi parti ortaya çıktı. SHP'nin başında Erdal İnönü, DSP'nin başında Bülent Ecevit ve CHP'nin başında da Deniz Baykal vardı. Üç genel başkan da önemli isimlerdi. Sol oyların üçe bölüneceği bir ortam sağlanmış oldu. Bence bu durum Türkiye için oynanmış büyük bir oyundur. Solu etkisizleştirip ülkeyi bugünkü duruma getirmek için tertiplenmiş bir oyundur. Onun için 12 Eylül'ün en büyük zararı solculara olmuştur.

Ben 12 Eylül öncesinde Baykalcı ekipteydim. CHP'nin de kurultay delegesiydim. Ama SHP'nin de belediye başkanıydım. CHP'nin açılması için toplanan kurultayda oy kullandım. Anakent Belediye Başkanı Nurettin Sözen de benimle aynı pozisyondaydı.

CHP delegesi olmama rağmen SHP'de kaldım. Bir ara üç meclis üyesi ile birlikte CHP'ye geçmek istediysem de Deniz Baykal engel oldu. "Hepimiz senin

seçilmen için çalıştık. Zeytinburnu'na gelip miting yaptık. Halk da sana SHP adayı olarak oy verdi. Sen hizmet adamısın, yerinde kal" dedi.

CHP'nin Zeytinburnu ilçe teşkilatı yoktu. Onu ben açtım. İlçe binasını tuttum, mobilyalarını aldım, tefrişatını yaptım. Ne var ki SHP'nin belediye başkanı olduğum için, CHP ilçede üyeliğim olmadığı için parasını verip bizzat hazırladığım bu binaya giremiyordum.

1994 belediye seçimleri yaklaşıyordu. Ve SHP İstanbul'da oldukça sıkıntılı günler yaşıyordu. İSKİ skandalı patlamış, Nurettin Bey medyanın amansız saldırıları karşısında bunalmış, bu arada belediye işçileri ile başlayan toplu sözleşme görüşmeleri tıkanmış, işçiler toplu grev kararı alıp çöpleri kaldırmaz olmuşlardı. İstanbul'un birçok yerinde çöp dağları oluşmuştu.

Bugünden baktığımda sendikaların tavrının da bir oyun olduğunu çok daha iyi anlıyorum.

Nurettin Sözen hümanist bir yöneticiydi. Belediye başkanlığı süresince taşeron işçi kullanmamış, belediye işçilerine sendika, grev hakkı, toplu sözleşme gibi sosyal haklarını sonuna kadar vermişti. Ne var ki işçi sendikaları kendilerine verilen bu hakkı acımasızca kullanarak, iş bırakma eylemi yaptılar. Günlerce çöpler toplanmadı. Meydanlarda, caddelerde çöp yığınları oluştu. Manzara insan sağlığını tehdit eder boyutlara gelince de Nurettin Bey mecburen onlara boyun eğmek zorunda kaldı. İşçiler belediye tarihinin en rekor zamlarından birini aldılar. Enflasyon oranının üstünde ekstradan %10 refah payı ödendi.

Nurettin Bey zam pazarlığı esnasında belediyenin yani halkın menfaatini korumak için çalışıyordu. Neticede vereceği para kendi parası değil halktan toplanan paralardı. Yüksek ücretler doğal olarak su fiyatlarına yansıdı ve %5 gibi bir zam yapıldı.

Muhalefet, hem işçi-belediye ilişkilerindeki bu gerginliği hem de %5'lik su zammını sonuna kadar kullandı. O günlerde Refah Partisi İl Başkanı olan Tayyip Erdoğan belediyenin önüne çadır kurarak protestolar yaptı.

O günlerde bu protestoları yapan Tayyip Erdoğan ve ekibi belediye yönetimini aldıktan sonra ne işçilere acıdı ne de suyu daha ucuz verdi. Aksine belediye işçilerini ve onların sosyal haklarını korumak yerine hiçbir sosyal ve özlük hakları olmayan taşeron işçi sistemine geçti. Suya da büyük zamlar yaptı. Ona rağmen kimsenin kılı kıpırdamadı. %5 su zammı için çadır kuranlar, %15-20'lere varan artışlar karşısında sessiz kaldılar.

Bu iki yüzlülüğe medyanın saldırıları ve solun bölünmüşlüğü de eklenince Nurettin Bey küsüp köşesine çekildi.

Sol partiler üç güçlü isimle yarışa girdiler. SHP Zülfü Livaneli'yi, CHP Ertuğrul Günay'ı, DSP de Zekeriya Temizel'i belediye başkan adayı gösterdi. Aynı bölünmüşlük merkez sağda da yaşandı. ANAP'tan İlhan Kesici, DYP'den Bedrettin Dalan seçim yarışına girdi. Bu bölünmüşlük, doğal olarak RP adayı Tayyip Erdoğan'ın seçimleri kazanmasıyla sonuçlandı.

İstanbul Büyükşehir'de RP %25.5, ANAP %24.5, SHP 17.4, DSP %14.1, DYP %12.5, MHP %2.2, CHP %2.1 oranlarında oy aldı. Bu rakamlara bakıp solun oylarını toplarsanız nasıl bir oyunun içine düşüldüğünü daha iyi görürsünüz.

Zeytinburnu'nda Durum ve Yeniden Adaylık...

1994 seçimlerine giderken Zeytinburnu'nda SHP ve DSP'nin güçlü olduğu görülüyordu. Deniz Baykal'ın genel başkanı olduğu CHP henüz öne çıkmamıştı.

Seçimler yaklaştığında hem SHP'den hem de DSP'den adaylık teklifleri aldım. Aslında Nurettin Bey SHP'den aday gösterilmediği için ben de aday olmak istemiyordum. Çünkü Nurettin Bey'in aday olmasını istiyordum. Hacı Bektaş Veli efendimiz der ki; "İnsanların ağırlıkları vicdanları ile ölçülür." İsterse 150 kilo

olsun insanda vicdan yoksa bir anlam ifade etmez. İstanbul'a büyük hizmetler yapmış, Zeytinburnu'ndan Kazlıçeşme'yi kaldırmış, beni kırmayarak tramvay istasyonları kurmuş; dolayısıyla başarılı bir yöneticilik yapmıştı. O aday gösterilmeyince vicdanen ben de rahatsız olmuştum.

Bu esnada SHP Genel Başkanı Murat Karayalçın, Genel Sekreter Halil Çulhaoğlu ve Genel Sekreter Yardımcısı Mustafa Timisi beni Ankara'ya çağırdılar. Üçüyle bir odada görüştük. Bana, "Bizim adayımız sen olacaksın" dediler. İstekli durmadım. "Ben bu seçimlerde adaylık düşünmüyorum" dedim. Halil Çulhaoğlu kızdı bana. "Tabi, İSKİ olayı oldu, partiden kaçıyorsunuz" dedi.

Bu söz kanıma dokundu. Hayatı boyunca hiç kimseyi yarı yolda bırakmamış bir adamdım. Zor zamanında partisini terk eden biri olarak değerlendirilmeyi onuruma yediremedim. "Tamam, adaylık teklifinizi kabul ediyorum" dedim.

Hüseyin Bey adında Erzincanlı fabrikatör bir tanıdığım vardı. Bu kişi aynı zamanda Bülent Ecevit'in de apartmandan kapı komşusuydu. Adaylık sözü verip Ankara'dan döndükten sonra yanıma geldi.

"Bülent Bey, dün akşam beni evine çağırıp misafir etti. Uzun uzun konuştuk. Seni partisine çağırıyor, aday olmanı istiyor" dedi.

Bülent Ecevit'in benimle ilgili böyle bir teklifte bulunması hoşuma gitmişti. Neticede o benim eski genel başkanımdı. Gençlik kolları başkanı iken karşısına çıktığımı, Süleyman Demirel'in vali atamalarına karşılık onun pasif kaldığını eleştirdiğimi hatırlamış duygulanmıştım.

Arkadaşım, görüşmelerini aktarmaya devam etti.

"Rahşan Hanım, o bize gelmez deyince senin adına söz verdim. Hasan Yılmaz karakterli bir adamdır, beni de kırmaz. Ben onu ikna ederim" dediğini söyledi.

Doğrusu gönlüm DSP'ye kaymıştı ama Ankara'da verdiğim sözü yutamazdım.

"Ben genel başkana ve genel sekretere söz verdim, onları yarı yolda bırakamam" dedim.

O da bana, "Hasan sen Zeytinburnu'na büyük hizmetler ettin. Kazlıçeşme'yi kaldırdın. Dericileri kaldırdın. Futbol kulübünü şampiyon yaptın. Hangi partiden aday olursan ol mutlaka kazanırsın" dedi.

Yine bu günlerde DSP'den Mustafa Sarıgül aradı. "Başkanım, biz listeleri yapıyoruz. Adil Emecan diye bir doktoru Zeytinburnu'ndan aday yazmışlar; onu silip seni yazıyoruz" dedi. Aynı şekilde apartmanda altlı-üstlü oturduğumuz Eczacı Hasan Karaoğlu ağlayarak yanıma geldi. "Hasan abi, DSP'den başkan ol, ben de liste başındayım. Burayı birlikte yönetelim" diye ısrar etti.

Hatta adayların kesinleşeceği son gecede bile Mustafa Sarıgül beni bir kez daha aradı. "Biz seni istiyoruz, Ecevit seni istiyor, herkes seni istiyor" şeklinde ikna etmeye çalıştı.

DSP'nin o seçimlerde müthiş bir hava yakaladığını görüyordum. O hava içinde seçim kazanmak çok kolay olacaktı.

Ancak yapmadım. Yapamadım. Ne kadar teklif geldiyse de vicdanımı caydıramadım. Beş yıl belediye başkanlığını yaptığım partiyi zor günlerinde terk etmeyi onuruma yediremedim. Bütün ısrarlara direndim. "Ben o defteri kapattım. SHP'nin adayı olarak seçimlere gireceğim" dedim.

Ne var ki benim bu ilkeli duruşuma rağmen en büyük darbeyi gene kendi partililerimden yedim.

Belediye meclis üyeliği için önseçime girip listenin en başına yazılan meclis üyesi adaylarımız, isimlerin Yüksek Seçim Kurulu'na teslim edilmesine bir gün kala istifa ederek DSP'ye geçtiler.

İbrahim Yiğit, Suat Doğan, Necmi Kaynarca, Kemal Çınak, Nurdoğan Çınak, Ziya Risanlı meclis adayları listesinde ilk onda olmalarına rağmen bizi terk ettiler. Böylece Tunceli, Erzincan, Rize, Bingöl, Kars seçmeninden 6500-7000 civarında oyumuzu bir günde DSP'ye götürdüler.

Zeytinburnu Spor şampiyonluk kutlaması.

Okul ziyaretlerim.

Zeytinburnu, Esnaf Sanayi Çarşısı açılışı.

Bu arkadaşlar son günde istifa edip gitmeselerdi 27 Mart 1994 seçimlerini çok rahat kazanırdım. Neticede siyaset rüzgâr ve moral işidir. Vatandaş rüzgârın esişine bakar.

Seçim Sonuçları..

"Seni yıkacak taş uzaktan gelmez, yakından gelir" demişler ya... Öyle oldu. Hem partili arkadaşlarımız bizi sattılar hem de çuvallar dolusu oylarımız çalındı.

Seçim gecesi sandıklar açıldığında öndeydim. 1800-2000 fark atmıştım. Hile yaptılar. İlçe Başkanı Halil Güzelce bile bunlarla birlikte çalıştı. SHP'nin sandık elemanlarından 680 kişiyi çekip aldı. Sandık başlarında adamımız kalmadı. Seçimler bittikten sonra istasyonda üç çuval pusula buldum. Hepsinin üzerinde "Hasan Yılmaz" yazıyordu.

Özetle, kendi partililerimiz el birliği ile bana seçim kaybettirdiler. Niye? Çünkü hiç kimseye iltimas ve ayrıcalık yapmamış, bazı menfaat odaklarının ayaklarına basmıştım.

Bana seçim kaybettirenlerden İbrahim Yiğit, Emecan'ın kazanması için fabrikasını bile satmıştı. Sonraki yıllarda Adil de onu harcadı. "Seni milletvekili yaptıracağım" diye meclis üyeliğinden istifa ettirip sokağa attı. Diğerleri de bir dönem belediyeden değişik işler aldılar. Sonra da silinip gittiler. Hiçbiri Zeytinburnu'nda oturamadı. Ben hâlâ burada oturuyorum. Başım dik, alnım açık geziyorum. İnsanlar hâlâ "Bizim Hasan" deyip saygı gösteriyorlar. Bundan büyük zenginlik mi olur?

Başkanlık Sonrası...

Projelerimi tümüyle hayata geçirmek için Zeytinburnu'nda bir-iki dönem daha belediye başkanlığı yapmak isterdim. Olmadı. İhanet içimizden gelince seçimleri kaybettik.

Çok kırılmış, üzülmüştüm. Ama yapacak bir şey de yoktu. Seçimden sonra bir müddet kendi içime çekildim. Hem kafamı dinledim hem de çevreyi gözledim.

Yaz gelince Reşadiye'ye gittim. Köylülerimle vakit geçirdim, yaylaya çıktım. Zaten mütevazi bir hayatım vardı; aynı hayatı devam ettirdim.

Bu arada siyaseti de takip ettim. Solcular İstanbul ve Ankara'yı kaybettikten sonra özeleştiri yapmaya başlamış, bu bölünmüşlüğü gidermenin yollarını araştırıyorlardı.

Nihayet SHP ve CHP birleşmeye karar verdi. 18 Şubat 1995'te Ankara Selim Sırrı Tarcan Spor Salonu'nda birleşme kurultayı yapıldı. Ben de kurultay delegesi olarak katılıp oy kullandım. Birleşme kurultayında Hikmet Çetin genel başkanlığa getirildi. Bu durum yedi ay sürdü. 9 Eylül 1995'te yapılan olağan kurultayda Deniz Baykal yeniden CHP Genel Başkanlığı'na seçildi.

Baykal, SHP'nin dört buçuk yıldır DYP ile birlikte sürdürdüğü koalisyon hükümetine son vererek seçime kadar 54 günlük yeni bir seçim hükümeti kurdu.

CHP, 24 Aralık 1995'te yapılan seçimlerde %10.71 oy alarak; Refah Partisi, Anavatan Partisi, Doğru Yol Partisi ve Demokratik Sol Parti'nin ardından beşinci parti olarak meclise girdi. Nurettin Sözen milletvekili olarak seçilip Ankara'ya gitti.

Bu arada benim de ticari bir girişimim oldu. Belediye başkanı olmadan önce satın alıp yaptırdığım binanın giriş katında, "Başkan Ofset" adında bir matbaa atölyesi kurdum. Çok kaliteli bir matbaaydı. Kısa zamanda bir hayli iş aldım. Sabah Gazetesi'nin promosyon kitaplarını bastım. Sabri Ülker'in bisküvi, çikolata kutularını, Kale Kilit'in işlerini yaptım. İşle ilgilenebilsem daha da çok bü-

yüyecekti. Ancak ilgilenemedim. Küçük oğlum okulunu yeni bitirmişti. "Gel oğlum işin başına geç" dedim. Geçmedi. "Ben matbaacılık yapmak istemiyorum, başka planlarım var" dedi. Ben de dükkanı ve matbaayı 250 bin dolara sattım.

Bu arada ilçe kongreleri de yapılmaya başlanmıştı. Zeytinburnu'nda ilçe başkanlığına aday oldum. Çok kalabalık, çok etkili, adeta kurultay gibi bir kongre yapıldı. Çıkıp konuşmamı yaptığımda salon alkıştan yıkılıyordu. Hatta oraya konuşmacı olarak getirilen eski İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş yanıma gelip tebrik etti. "Bu konuşmandan sonra benim kürsüye çıkmama gerek kalmadı, seni kutluyorum" dedi. Aynı sözleri Ercan Karakaş da söyledi.

O kongreyi bir oyla kaybettim. İlçe başkanı seçilen arkadaş hile yapmıştı. Delege listeleri yapılırken altını boş bırakmış, liste mühürlendikten sonra kendine yakın adamlardan yeni isimler yazmış ve oy kullandırmıştı. Hatta bunlardan biri Erzurum'da askerlik yapıyordu.

Bu hileyi tespit edip Deniz Baykal'ın önüne koydum. "Bunlara sahip çıkmayın" dedim. Ancak sonuç değişmedi. Ben de daha fazla uğraşmadım. Ancak Deniz Baykal'a tepkimi de gösterdim. Hatta ismini telefonumdan sildim. Eğer bu hileler yapılmamış olsaydı siyasette yolum açık olacaktı. İlçe başkanlığından sonra milletvekili olup Ankara'ya gidebilirdim. Gitmedim. Amacım, partiyi ilçede tekrar iktidar yapmaktı.

Belediye başkanlığından sonra ilçe başkanlığı seçimlerinde de yaşadığım hileler, hayal kırıklıkları, ayak oyunları ve içten pazarlıklar beni oldukça üzdü. Matbaanın satışından kazandığım parayı kongrede harcamıştım. Ticarete de dönmek istemiyordum. Vaktimin büyük çoğunluğunu köyümde geçirmeye başladım. Yine de siyasete ilgimi yitirmedim. Seçimlerde Tokat'ın köylerini dolaşıp konuşmalar yaptım, CHP'ye oy istedim.

1999 yerel seçimlerinde kendi köyümden belediye başkanı olmamı istediler. Kabul etmedim. İstanbul'da belediye başkanlığı yaptıktan sonra küçük bir beldede başkanlık yapmak cazip gelmedi.

Şimdi düşünüyorum da; keşke kabul etseydim. İnanıyorum ki kendi beldeme çok güzel hizmet eder, belediyelikten düşmesine de engel olurdum.

Bugünden geriye dönüp baktığımda güzel hizmetler yaptığımı, insanların gönüllerinde hoş bir seda bıraktığımı düşünüyorum. Ne zaman bir toplantıya gitsem, bir kalabalığın arasına girsem insanlar ayağa kalkıp saygı gösteriyorlar, "seni seviyoruz" diyorlar.

Geçenlerde Zeytinburnu ile ilgili bir kitap da yazmış olan gazeteci arkadaşımız Hüseyin Çetiner'le konuştuk. "Başkanım, insanlar seninle konuşurken senin ne yaptığını, neye değer verdiğini biliyorlar, seni önemsiyorlar. Bizim platformda olan AKP'li çocuklar bile seninle ilgili övücü sözler söylüyorlar" dedi.

Ben, Allah'a, Kur'ân'a, Muhammed'e inanan bir insanım. Ama inancın siyasete alet edilmesine kesinlikle karşıyım. Reklam için namaz kılınmasına, gösteriş için oruç tutulmasına karşıyım. Çünkü inanç Allah'la kul arasındadır.

Bizde genel bir kural vardır: Eline, beline, diline sahip çıkacaksın... Elinle koymadığını almayacaksın, gözünle görmediğini söylemeyeceksin, helalin dışındakine bakmayacak, harama uçkur çözmeyeceksin...

Kul hakkı asla affedilmez. Allah, "Kul hakkıyla huzuruma gelme" diyor... Ben kimsenin hakkını yemedim. Verdiğim sözlerde durdum, samimiyetle ve gücüm yettiğince Zeytinburnu'na hizmet etmeye çalıştım. Daha belediye başkanlığı adaylığım sırasında Zeytinburnu halkına söz vermiş, "sizinle etle tırnak gibi olacağız" demiştim. Bu sözümün arkasındayım. Zeytinburnu'ndan ayrılmadım, hâlâ Zeytinburnu'nda oturuyorum...